

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegyey-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A lavina nő.

Budapest, május 22.

Tekintsünk körül az országban. Akad törvényhatóság, mely nem akarja üdvözölni a kormányt; még ráérnek; majd akkor, ha a kormány tettekkel bizonyítja be, hogy üdvözlésre érdemes. Akad másik törvényhatóság, mely a kabine tet programjának beváltására sürgeti; miért tessed, miért tuncyáskodik, mikor annyi szép földadat várakozik megoldásra. Akad harmadik municipium, melyik az általános és titkos választói jog halogatását a kormány részéről kertelesnek minősíti. Akad tekintélyes testület, melyik a kormányt elveinek cserbenhagyásával vádolja. Akad hatalmas egyesület, melyik azt mondja róla, hogy olyan jogokat sem védelmezett meg, melyek az előbbi kormány alatt relative biztosságban voltak. Nem mulik el vasárnap, hogy népgyűléseket ne tartanának a falvak, mezővárosok piaczaian; a gyűlések a kormányt lassúsággal vádolják a reformok terén és hirtelenkedéssel a hátrálásban.

Hát ezek olyan tünetek, melyek mellett nagyuri grandezzával nem lehet elszélni. Értjük, ha a kormánynak oppozíciója van; sőt azt is mondjuk, hogy ha a kormánynak nincsen ellezéke, ez beteges állapot. Az országszerte észlelhető berzenkedés azonban oly általános, annyira kiterjed a társadalom minden rétegére, hogy a szimpla, egészséges ellenzékieskedés kereteit minden oldalon széttöri. Észrevehették, hogy a kormány

az utóbbi időben lépést nem tehet, hogy ikrájába ne harapnának. És ezt nem lehet a haladók, vagy a darabontok számlájára írni, oly határozottsággal megmondható, milyen összetételűek azok a körök, melyek nincsenek megelégedve a kormány munkájával.

A pozsony—bécsi villamos vasut ellenzői a nemzeti küzdelem legvittebb harcosai közül kerültek ki. A felekezeti tanítók fizetésrendezését tárgyaló törvény ugynevezett apácza-paragrafusát a legmegbízhatóbb magyarság ostromolta. A készülő cselédtörvénnyel éppen a nemzetfenntartó osztály van legkevésbé megelégedve; olyan családok ivadékaik, kiknek ősei a vereczkei szorost tapodták, kigyót-békát kiáltanak Darányi Ignác szerencsétlen kísérletére. Mióta a vasutastörvény a Ház asztalára került, nem mulik el nap, hogy felénk ne zugna a veszedelmes kiáltás: megállítjuk a gőzmasinát; pedig a vasutasok hűséges támogatói a függetlenségi pártnak. Ezek a mozgalmak, melyek mind nyugtalanabul mossák alá a kormány pozícióját, erejüket nem a lettint korszak romjaiból szívják. Kinek szeme van, láthatja, hogy nemzeti forrásból erednek és sodramuk ereje óráról-órára növekedik.

Bennünket tulajdonképpen a kormány állásának szilárd vagy laza voita nem tulságosan érdekel; ha egy kormány bukik, sajnos, mindig akadnak emberek, kik készek a támadt irt úszteletreméltó személyükkel betölteni. De attól félünk, hogy ez a kormány ügyetlen politikájá-

val elhomályosítja azt a varázslatosságot, melyet a nemzeti eszme magában foglal. Még a legáltalánosabb és a legtitkosabb szavazati jog sem képes erre; de, ha a Wekerle-kormány lemond a nélkül, hogy reformok kerülnek ki keze alól; anélkül, hogy a nemzeti ügyet jottányival előbbre vitte volna: méltán támadnak kétségek a tömegek lelkében. Hogyan — kérdezhetik majd — ha ezek a politikusok sem tudják vagy nem akarják a nemzeti ügyet szolgálni; azok, kiknek talentumuk, rátermettségük közösmert, kikre félszázadon keresztül tisztelettel néztünk föl és kik félszázadon keresztül hirdették: engedjétek csak bennünket a kormányrudhoz, meglássátok, mire vagyunk képesek, ha ezek is meddők maradtak — vajjon jogosult-e az a babonás hit, melylyel a nemzeti eszmén csüngtünk? Vajjon nincs-e azoknak igazuk, kik azt prédikálják, hogy ne törődjünk eszmékkel, ideálokkal, hanem vessük magunkat rá az anyagi boldogulásra? A tömeg-pszichológusok állítják, hogy a gondolkodásnak ez a megfordulása nem lehetetlenség; másutt is megtörtént, nálunk is megtörténhetik.

Isten óvjon bennünket ettől; de, ha a helyzetet igaz világitásban akarjuk látni, számításba kell venni minden eshetőséget. És ha ez az eshetőség, mitől Isten óvjon, bekövetkeznék, nemzeti javainkban olyan dúlás lenne, melyet sem ez, sem másik kormány reparálni nem tudna. Éppen ezért a kabinetnek kettős óvatossággal kellene eljárni; szünet nél-

Régi história.

Írta: Fényes Samu.

(Utánnomás tilos.)

Kassa város tanácsa hadat üzent a magyar országgyűlésnek. E hadüzenetnek van egynéhány emléke a korpus jurisban.

Ugy történt a dolog, hogy mikor II. Rákóczi György Lengyelországra ment koronát keresni, meghagyta hűséges emberének, Gallus Tamás kassai városbírónak, hogy minden áron tartsa meg hűségén a várost. Tartott attól a fejedelem, hogy a koronáért való versengésben megtalál gyűlni a baja a császárral és akkor életbevágó dolog neki Kassa bírása, mert innen el lehet visszavonulása útját vágni.

Gallus Tamás — a rossz nyelvek azt beszélték felőle, hogy az apját még Kohutnak hitták, ami tótul jelent kakast, annyit, mint a galus szó — arravaló ember volt, hogy ilyen dolgot rábizhassanak.

Volt is különös oka, hogy a császáriaktól féljen, sok volt neki ott a rováson. Pedig pártja voltam a császárnak a városban is. Homonnai Están zemplénmegyei birtokos nemes volt e pártnak a feje. Homonnai Están kálvinista ember létére nem átalott a tisztított hit ellenségeivel egy követ fújni.

Kassa városi statutumai szerint nemes ember városi beltelket nem szerezhetett. Nem is volt csak egyetlen nemesi kuria az egész városban, a fő-utca kellő közepén, ép a Homonnai uramé, aki még valami kétszázestendő

donáció nyomán fõsthetette reá a kapujára ezt a büvös két szót: Salva guardia. Még egy ilyen ekszimiumos telek volt a tózsomszédságában, a jézsovita patereké.

A tisztos tanács se Homonnai uramat, se a jézsovita atyákat nem szerette, de bajos volt fölük szabadulni. Igért már ötszörös árt is Homonnai uramnak a telekért, de az semmi áron sem akarta eladni. És bár Gallus uram kikergette a városból a papistákat, templomait elfoglalta és halálbüntetés terhe mellett megtiltotta mise szolgáltatását és meghallgatását, a páterektől még sem szabadulhatott. Hiába irt rá a kancellária a városra, hiába hozott az országgyűlés két ízben is törvényt Kassa városa ellen, hivatkozván a linczi béke pontozataira, melyek nemcsak a protestáns felekezeteknek, de a kátholikusoknak is biztosítják a vallás szabad gyakorlatát, a tanács mindössze annyit tett meg, hogy megengedte szerdán és szombatonként, hogy a páterek kimehettek felváltva a felső meg az alsó kapuhoz és azon kívül misét szolgálhattak a vásáros népnek, tudnivaló lévén, hogy a heti vásárokat is ekkor tartották a falakon kívül, nehogy a vásáros nép álorczája alatt fegyveres ellenség furakodhassék a városba.

A tisztos tanács pedig azért nem szabadulhatott a tisztelendő atyáktól, mert az ő házuk refugium volt, hahogy bűnös odamenekült, nem lehetett a falakon belül bántódása. Mikoron tehát a tanács az atyák kiutasítása dolgával foglalatzkodott volna, Homonnai uram fellázította a czéheket, meg utcaiz népet,

elhitetvén velök, hogy a tanács volta-kép a refugiumot akarja eltörölni. Akkoriban pedig sok bűn környékezte az embereket, a mint a tiszteletes mondta, több bűn fedi az utcát, mint a mennyi kő burkolja. Mert a burkolat köveit mindenki meg tudta számlálni, de a bűnök sokasága megszámlálhatatlan volt. Akárki gondolhatott hát rá, hogy holnap ő szorulhat a refugiumra, könnyű volt hát e mián felázítani a várost. A fölgerjedt néppel meg nem mert kikötni a tanács.

Sőt azt is kénytelen volt elnézni, hogy a páterek a házukban folytatták a régi mesterségüket. Ők faragták ott a szent képeket, a mikkel aztán szerdán s szombatonként vásárt csaptak a kapun kívül. Ámbátor hogy ez nem járt a városi hívek lelkének csorbulásával, mivelhogy csak szalma alá takarva, virradat előtt volt szabad őket a városon keresztül kifuvározni.

Gallus uramnak ezért még jobban fájt a foga Homonnaira s ez okból minden lépését lesette, nem is eredménytelenül, mert hisz Homonnai mindenképp azon mesterkedett, hogy a császáriak kezére játszsza a várost. Gallus uram szerzett is testimoniumot ellene, a tanács törvényt ilt fölötte, bűnösnek találta és fejvesztésre ítélte. Ez ellen Homonnait még a Salva Guardia sem védte meg.

Bizony, a siralomházba került, ép egy vándor asztaloslegénynyel, akit lopásért ítéltek szintaznap halálra. A nyavalyás egész este sirt s papot kért, még pedig pápista papot. A kérelmet meg nem lehetett tagadni, elküldték hát a tömlöczbe Pater Hyacinthus jézsovítát. Az

kül arra kell gondolnia, hogy azon a hajón, melyen ő evez, a nemzet legdrágább kincse is ott van. Sajnos, a kabinet erre épenséggel nem gondol.

A lavina szemelláthatólag nő. A periferiák megnyilatkozásai elég precíz mutatják növekedését; ezek a megnyilatkozások lehetnek naivak, de az nem tagadható, hogy őszintén aggódó lelkekből fakadnak. Sok mindent kell eltüntetnie a kormánynak, még többet teremtenie, ha ezt az aggodalmat csillapítani akarják.

Munkás-kamarák.

Budapest, május 22.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara néhány nappal ezelőtt előterjesztést tett a kormánynak, az ipari munkások érdekképviselete ügyében s munkáskamarák felállításának szükségét hangoztatta.

Az eszme nem új, sőt maga a budapesti kereskedelmi és iparkamara már ismételtén foglalkozott vele, de míg eddig az eszmével szemben mindig elutasító magatartást tanúsított, ma, midőn iparosaink a folytonos elkeseredett bérmozgalmak hatása alatt legalább is annyit szenvednek, mint külföldi osztályosaik, a nemzet nagyarányú és céltudatos iparfejlesztési politikába bocsátkozik, az ipartörvény revíziója ugyszólván már küszöbön áll, a kamara a maga részéről is elérkezettnek látja az időt arra, hogy munkáskamarák eme régóta hangoztatott és kitartó szívóssággal napirenden tartott óhajával komolyan foglalkozzék.

A magunk részéről ugyan furcsának tartjuk azt, hogy a kamara maga állítja ki a bizonyítványt arról, hogy eddig nem foglalkozott a kérdéssel komolyan, de azért ismételtén tiltakozott a munkáskamarák felállítására ellen. A munkáskamarák felállítását azonban mi nem tartjuk elégséges eszköznek arra, hogy az a munkások érdekeit, amennyiben megvédésről van szó, megvédelmezhesse s a tapasztalat is azt bizonyítja, hogy a munkáskamara eszméje tulhaldott dolog és ma már egyáltalán nem a liberalizmusról tenne tanúságot az, ha a kormány ezt az előterjesztést megszívlelné.

Az ipari munkások érdekképviseletének állami szervezése nem áll a munkások érdekében. Azt tartjuk, hogy ha a különböző szakszervezetek egy központi vezetés alatt egyesülnek, vagy pedig egy központi vezetőséget választanak mindazokban a kérdésekben való

állásfoglalásra, amelyek nem szakbeli, hanem általános munkásérdekek körül forognak, akkor az sokkal hatalmasabb és sokkal függetlenebb érdekképviselet lesz, mint a kamara, amely az állam által teremtve meg, s az államhatalom folytonos ellenőrzése alatt állván, éppen ugy nem fogja magát élére állított kérdésekben a kormánytól függetleníteni tudni, mint nem tudták eddig a kereskedelmi és iparkamarák sem.

Nem akarunk senki ellen vádat kovácsolni, de emlékszünk még arra, hogy az a budapesti iparkamara, amely most az önálló vámterület mellett foglal állást, amióta azt a kormány is programjába vette, a gazdasági közösség fentartása érdekében határozott a Szől- és Bányáminisztériumok idején és az igazság az, hogy nem a kereskedelmi és iparkamara vezeti a kereskedőket és iparosokat, hanem ezek a kamarát, és hogy a kamara csak akkor foglalt már állást a gazdasági önállóság mellett, amikor erre a kereskedői és ipari osztály a szó teljes értelmében kényszerítette.

Attól tartunk, hogy a munkáskamara nem a munkásoknak, hanem a kormánynak kell, amely azt befolyása alatt tarthatná s ennek a határozait mint az egész munkásság hivatalos képviselőjének véleményét, köztékiintélyvel ruházhatná fel akkor is, amikor ez a vélemény nem fejezi ki a munkásság igazi akaratát, mert nem képviseli az igazi érdekeit.

A külföldön már kipróbálták a munkáskamarákat és a tapasztalat azt bizonyítja, hogy ezek sem a bérszerződés feltételeinek, sem a bérszázékek minimumának megállapításánál semmi eredményt nem tudnak elérni, hanem csak a szakszervezetek azok, amelyek a munkások érdekeit igazán elő tudják mozdítani, mert ezek minden állami befolyástól és államhatalmi szupremáciától mentesek.

Az olasz munkáskamarák, a német Gewerkschaftskartellek, a francia munkástörszdek, szóval azok az egyetemleges munkásszervezetek, amelyek valóban képviselni tudják a munkások érdekeit, s amelyek nemcsak a munkások, hanem a munkaadók, sőt az állam szemében is hatalmat képviselnek, nem az állam közbenjöttével létesültek, hanem azt a munkások maguk csinálták meg, ugyszólván az államhatalom ellenére.

Ha tehát tényleg megcsinálnódnék nálunk a munkáskamara, még pedig abban az értelemben, ahogy azt a budapesti kereskedelmi és iparkamara az előterjesztésében hangoztatja, hogy t. i. „a törvényhozás jelölje ki feladat-körét, állapítsa meg fentartását és ellenőrizze munkásságát”, akkor mi ezt életképtelen hybrid intézménynek tekintenők már a priori.

A munkások érdekeit csak a szakszervezetek központja volna képes igazán képviselni. És ezért nem állami segítséggel létrehozott munkáskamara kell, hanem egy liberális egyesületi és gyülekezeti törvény, amely biztosítsa a munkásosztálynak azt, hogy véleményét szabadon kifejthesse a munkásokat érdeklő minden kérdésben s nemcsak abban, amit a kormány neki engedélyez s véleményének és kívánságainak nyilvánításában ne legyen föltötte állandóan a felosztalás Damokles-kardja.

De azonkívül is az egyetlen ország, ahol eddig a munkáskamarák, olyan formában, mint azt a budapesti kereskedelmi és iparkamara elgondolta, komoly megfontolás tárgyát képezte a munkások közt, Ausztria volt. De ennek az a magyarázata, hogy Ausztriában a birodalmi gyűlés nem általános választásokból, hanem érdekképviseletekből alakulván, a munkásosztály teljes joggal követelhesse, hogy őt is érdekkörnek ismerjék el. S ha ezt el akarta érní és a birodalmi gyűlésbe a maga érdekeinek képviselőjét akarta küldeni, nyilvánvaló, hogy szüksége volt egy olyan államilag elismert szervezetre, mint a minő volt a munkáskamara. Az osztrák munkáskamara förendeltetése tehát a munkások szemében csak a birodalmi gyűlésben való képviseltetés lehetősége volt, de azt, hogy munkáskérdésekben a kormányok tőle kértek volna véleményt, s hogy időről-időre a munkásviszonyokról jelentést tehettek volna a kormánynak, és hogy egyes kérdésekre vonatkozólag előterjesztéssel élhettek volna, ezt nem becsülték sohasem valami sokra, mert ezt a sajtójukban s a kongresszusaikon sokkal határozottabban megtehették. És mikor tízenyolc évvel ezelőtt az osztrák munkásság 4 napig tartott kongresszuson foglalkozott a munkáskamarák kérdésével, nagyon erélyes hangok tiltakoztak ellene, a munkásság a kamaráktól az autonómiáját féltette. S hogy a munkáskamarának csak a birodalmi gyűlésben való képviseltetés lett volna a célja, s hogy tőle a munkásság egyebet nem várt, az kitűnik abból, hogy mikor 1896-ban az ugynevezett ötödik kuriában a munkások is általános szavazati jogot kaptak, amikor tehát meg volt teremtve a lehetősége annak, hogy a munkások is a birodalmi gyűlésbe saját érdekeiknek képviselőit küldhettek, egyszerre megszűnt még csak az óhaj is munkáskamarák felállítására iránt.

S nálunk is, aki a munkásság érdekeinek igazi képviseletét akarja, az ne a tehetetlenségre kárhözottatott munkáskamarákat óhajtsa, amelyek bármint határozódnának is, kényre-kegyre ki volna szolgálatva a kormánynak és az országgyűlésnek, hanem követelje az általános választói jogot, mert csakis ez teszi lehetővé, hogy a munkásosztály magába a parlamentbe küld-

diakul imádkozott, aztán térden maradván, a szavakat mormolta diakul: Homonnai Están, ha megtérnél és megtérésed jeléül erről a szomszéd telek felől örökválást tennél a rendünk javára és megtérnél az egyedül idvezítő egyház kebelébe, nemcsak az örök üdvösségben lehetne részed, hanem ez földi életed is megnyújthatnád, mivelhogy mód volna arra, hogy a holnapi ekszekucziótól megmentsünk.

Homonnai Están sokra becsülte az örök életet, de Isten bocsá, — még többre azt a kis darabot, amivel az innensőt meg lehet nyújtani, biz ő elfogadta hát az ajánlatot s ott helyben meg is gyuhont a páternek.

A nemes embernek még az ilyen ekszekuczió is külön forspontoz volt jussa a másvilág felé. Egy városi talpas hadi ménjét felcsojtározva a menet előtt vezette. A delinquens után ment a két legfiatalabb szenátor, vivén bársonyos tokban a pallóst. Nemes embernek ahhoz is jussa volt, hogy a hóhér a kezével hozzá ne nyuljon, maga köthette be a szemét, vagy akár szembe is nézhetett a pallóssal. A felső ruháját is maga vetette le.

Hát amint Homonnai uram a vérpadra lépett, szépen kitanította Mikolaj mestert, a hóhért a maga nemesi privilégiumai felől s kitanította arra is, hogy addig ne sujtson feléje, valameddig háromszor hangosan el nem kiáltja Jézus, Jézus, Jézus.

Előbb gondosan felkötötte dus szögháját, hogy a bárd a nyakát érhesse, aztán kálvinista léte, minden ájtatos lélek megdöbbenésére letérdelt s halkán imádkozni kezdett. Azonköz-

ben a két szenátor kivette a pallóst a bársonyos tokból és megvizsgálta csorbátlan-e s átnyújtotta Mikolaj mesternek. Imája elmormolása után fölemelkedett Homonnai, egyet pillantott kedves paripájára, amelyik mintha meg akarná csokolni, nyerítve nyújtotta gazdája felé a fejét, döngötte vele a vérpad deszkáját. Homonnai aztán levette nyusztmás dolmányát s odadobta a városi talpasnak, aki a lova fékét fogta.

— Nesze, a tied! Aztán újra letérdelt s nehány halk szót rebegvén háromszor elkiáltotta a Jézust. Mikolaj mester erre keményen neki sujtott, olyan erővel, hogy fölből levágta a kötés mellett vastag varkocsát, a bárd is kettétört derékban, de Homonnainak semmi baja nem lett.

Iszonyu zürzavar lett erre. A két szenátor szégyenletében majd elsülyedt, mert az ilyen dolgot nekik tudták be, az ő dolguk volt vigyázni, jó-e a pallos, Gallus Tamás bíró uram az ilyenért könnyen rá olvas az emberre valamelyes paragrafust. A nép is szerette Homonnait. Ordítottak, kiabáltak.

— Szabaduljon! — ordították mindenfelől, Kormosorézju emberek öklöket emeltek a szenátorokra, mások a városi talpasokba kötöttek, azokközben három kormosarczu ember a vérpadon termett, levették a békót az Están lábáról s a kezébe nyomták a saját lova kantáriját, másik három meg nyolezágú ostorral tisztított utat előtte a sokaságban. Homonnai lóra kapott és minthogy a felállított városi fegyveresek az országot felől elzárták az utját, egvénesen a város felé nyargalt be a nyitott

kapun — a jezsoviták refugiumáig meg sem állt. Ott holtan rogyott össze a lova, de ő még idején benn termett a refugiumban.

Gallus uram a fogát vicsorgatta dühében, a két szenátornak kötéllel a nyakukban kellett eklézsiát követni.

Gallus uram kiakasztatott valami régi statutumot, amelynek értelmében a refugium csak 8 napi menedéket adhat. Erre való hivatkozással értesítette az atyákat, hogy a 8 nap letelével fegyveres erővel hatol be, ha a menekültek ki nem adják. A refugium ajtaját pedig éjjel-nappal vigyáztatta, hogy el ne szöktethessék Homonnait.

A komor ház kapuján azonban nem ment se be, se ki egyetlen lélek sem. Nem is nyílt ki csak kétszer, szerdán és szombaton hajnalban, mikor a fából faragott és vasból formált szent szobrokat rakták a szekérre. A faszobrokat úgy tették bele a szalmába, a viaszképeket pedig faléczekből összetakolt ládában. A városi talpas pontosan felírta a szobrok számát, mert mindegyik után egy-egy spanyol aranyat kelle vámot fizetni. Sőtét is volt, esett is, a lámpás is csak pisláskolt, a talpas bizony alig nézett bele a láda rovátkaik. Igazhítt ember nem szemlél bálványképeket.

Pedig hát jó lett volna belenézni, mert az egyik ládában Homonnai uram feküdt benne, viasszal kikent ábrázattal, simára borotvált képpel. Így csempésztek ki a kapun, a honnan könnyen elmenekült aztán.

Gallus uram bezzeg üthette a nyomát, mikor nyolezadnapra behatolt a refugiumba.

hesse a képviselőit, akiknek révén aztán a munkás-osztály közvetlenül folya bele sorsának intézésébe s nem csak a munkáskamarák tüvegjén keresztül kelljen neki a mézet nyalni.

Budapest, május 22.

A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják a gazdasági cselédtörvényjavaslat általános vitáját.

Minisztertanács. A kormány holnap, csütörtökön tartja meg a heti rendes tanácskozását.

A miniszterelnök Récson. Bécsből jelentik, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök e hét végére odavárják. A miniszterelnök ez alkalommal kihallgatásra jelenik meg a királynál s a folyóúgyeken kívül a *koronázási jubileumról* is jelentést tesz a királynak. A koronázási jubileumról azt halljuk, hogy a miniszterelnök ez alkalommal fogja a király elé terjeszteni az ünnepek részleteire vonatkozó tervezetét, melyet visszaérkezése után fognak publikálni. A miniszterelnök ez alkalommal felkeresi báró *Beck* osztrák miniszterelnököt is, mivel a kiegyezési tárgyalások folytatásának időpontját beszéli meg.

Fegyelmi tanács a kereskedelemügyi miniszteriumban. Az állami tisztviselők fegyelmi jogának és szabályainak rendezését állandóan sürgeti az állami tisztviselők testülete. Minthogy ez a rendezés különböző okokból még késik, *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter saját miniszteriumára nézve addig, míg az állami tisztviselők fegyelmi joga törvényileg rendeztetik, külön rendelettel szabályozta és pedig olyképen, hogy állandó fegyelmi tanácsot szervezett külön kinevezett rendes és pótagokkal. A tagok fogadalmat tartoznak letenni és két évnél tovább egyhuzamban senki sem lehet tagja a tanácsnak, melynek elnöke az államtitkár. A fegyelmi vizsgálat alatt álló egyén meghívandó a tárgyalásra és kihallgatható. Előadó tanács tag nem lehet ugyanazon osztály tagja, melyhez az illető vizsgálat alatt álló tartozik. Ezek az új fegyelmi tanács lényegesebb rendelkezései, melynek rendes tagjaival a miniszter *Csöke* Ferencz, *Hartig* Sándor, *Kálmán* Gusztáv, *Szűry* János, *Téglássy* István miniszteri tanácsosokat és *Folért* Károly posta- és távirada-főigazgatót, pótagjaival pedig *Lers* Vilmos dr. osztálytanácsost, *Kereky* József István számvéviségi igazgatót és *Vezerle* Gyula posta- és távirada-igazgatót nevezte ki. Az új fegyelmi tanács *Szterényi* József államtitkár elnökléte alatt ma tartotta első ülését.

Küldöttség *Wekerle* miniszterelnökkel. Leyben község küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *dr. Wekerle* Sándor miniszterelnöknek *Gresswein* Sándor országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy engedélyezzen a községi szálloda részére italmérési jogot. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy bár az a törekvése, hogy leszállítsa az italmérési engedélyek kiadásának számát, mégis megfogja vizsgálni az ügyet és amennyiben méltányos, kérésüket teljesíteni fogja.

Beszámoló. Francziavágásról jelentik: *Kaufmann* Géza orsz. képviselő tegnap tartotta meg beszámoló beszédét *Bakonytamásin*. A választópolgárság egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavazott képviselőjének. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztert a gyűlésből táviratilag üdvözölték. — A szirmabessenyői választókerület függetlenségi pártja *Diósgyőrön* május 20-án délután tartotta közgyűlését, mely alkalommal *Gaál* András, a kerület függetlenségi képviselője tartotta beszámolóját. A képviselő után *Kenyeres* Mihály, a kerület függetlenségi pártjának alelnöke ismertette a kerület lakosságának óhajait. Ezután a párt belső ügyeit végezték el.

A losonci mandátum. *Dr. Molnár* Albert losonci országgyűlési képviselőt tudvalevőleg kinevezték *Czeglédre* közigyűzőnek. Helyébe *Losoncz* polgársága *Beniczky* Árpád volt képviselőt fogja jelölni, ki husz évig volt a függetlenségi párt tagja. A jelölő ülés szombaton délután három órakor lesz, és minthogy *Beniczky* a központ jelöltje, *Heutaller* Lajos képviselő vezetése mellett a függetlenségi pártnak számos tagja fog leutazni a jelölő-ülésre.

A horvátok féktelenkedése.

— Kormányválság Horvátországban. —

Budapest, május 22.

Zágrábi tudósítónk mai jelentéséből már látható volt, hogy a horvátoknak az államvasutak nyelvét illető vakmerő követelések nyomán támadt konfliktus nem fog sima elintézést nyerni. A rezoluzionista képviselők látva, hogy a *Starcevic*-pártiak bujtogatása következtében mindjobban elveszítik kerületeikben a talajt, egyszerűen elfogadják a túlzó horvátok programját és a Nagy-Horvátország eszméjének szolgálatába léptek. Ebből pedig közvetlenül következik, hogy amíg a magyar kormány nem enged mostani álláspontjából, amint hogy nem is szabad engednie, a horvátokkal nem jöhet létre a megegyezés.

A horvát követeléseket pedig a horvát országos kormány képviseli, így tehát gróf *Pejacsevich* bánnak és az egész kormánynak bukni kell, míg ők *Josipovich* horvát minisztert akarják megbuktatni. Ezt mutatja a horvát hivatalos *Narodne Novine* mai számában a horvát kormánynak megjelent nyilatkozata, melyben *Josipovich* miniszternek azt a kijelentését, mintha a horvát kormány ma más álláspontot foglalna el a nyelvkérdésben, mint a magyar kormánnyal való tárgyalás előtt, *valótlannak jelenti ki*. A nyilatkozat ezután részletesen ismerteti és precizozza a horvát országos kormány álláspontját s hozzáteszi, hogy ettől semmi körülmények között sem térhet el. Ez a nyilatkozat azt jelenti, hogy a horvát országos kormány a nyelvkérdésben nyíltan szembe akar helyezkedni a magyar kormánnyal s hogy ezen a kérdésen akar megbukni. — *Josipovich* Géza horvát miniszter ma a függetlenségi párkörben tanácskozott a helyzetről *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel, ki nek holnap gróf *Pejacsevich* bán is jelentést tesz.

A hivatalos lap mai száma azon audiencia alkalmából, melyben a horvát miniszter ő felségének jelentést tett a horvát kérdéstről, a következő kommitnikét közli:

A vasuti alkalmazottak szolgálati pragmatikája tárgyában a budapesti lapok tudósítást közöltek, a mely konstatálja, hogy *Josipovich* miniszter a minisztertanácsban Horvátország érdekében többet ért el, mint a mennyit *dr. Nikolics* helyettes bánnal folytatott tárgyalások során ígért; azonban nem a miniszter hibájából történt, hogy a horvát kormány álláspontját utólag megváltoztatta. Illetékes helyről felhatalmazást nyertünk annak kijelentésére, hogy ez az állítás *nyilvánvaló tévedés* következménye és hogy ennek folytán a tényállással ellentmondásban áll. A midőn a vonatkozó törvényjavaslatot, tekintettel a közlegő miniszteri tanácskozásokra, szigorú titoktartás mellett betekintés végett a bán és a helyettes bán elé terjesztették, kik akkoriban Budapesten tartózkodtak, — ezek azonnal határozottan kijelentették, hogy a tervezet egyes rendelkezései ellentétben állanak a magyar-horvát kiegyezési törvény bizonyos rendelkezéseivel és egyben utaltak azon következményekre, amelyeket maga után vonhatna az, hogy a tervezet jelen formájában kerül a nyilvánosság elé. Egyidejűleg azt kívánták, hogy a tervezetet az előirt módon abból a célból küldjék meg a horvát kormánynak Zágrábba, hogy a horvát kormány álláspontját irásban kifejtse. A vasuti alkalmazottak szolgálati pragmatikájára vonatkozó törvénytervezet meg is érkezett Zágrábba egy nappal azután, hogy e hó 2-án a minisztertanács tárgyalásainak alapjául szolgált. A horvát kormány, amely gyorsan csak lehetett, e hó 10-én kelt átiratában közölte a magyar királyi kormánnyal és a horvát miniszterrel nézetét. Előzőleg, közvetlen az e hó 2-án tartott minisztertanács előtt, *dr. Nikolics* osztályfőnök megkérte volt a horvát minisztert, képviselje a minisztertanácsban a horvát kormánynak a törvénytervezet 4. és 7. §-ára vonatkozó álláspontját, még mielőtt a horvát kormány átirata Budapestre érkezik, mert amint a helyettes bán kifejezetten hangsúlyozta, később talán nehezebb lesz majd a tervezetnek vonatkozó rendelkezéseit a kiegyezési törvény rendelkezéseivel összehangzásba hozni. Legkevésbé sem kételkedünk abban, hogy a miniszter ur ő exczellenziájára a minisztertanácsban sok fáradságot és erős akaratot fejtett ki ez irányban és csak sajnálnunk kell, hogy nem sikerült neki a dolgok lényeges részében és a főkérdésekben a horvát kormány által a nyelvkérdésben elfoglalt elvi álláspontnak érvényt szerezni. Világos e szerint, hogy a horvát miniszter urnak nem sikerült keresztülvinnie azt, amit a helyettes bánnal megbeszél, még kevésbé sikerült neki többet

elérni. Sőt ellenkezőleg, igen sajnálatos, hogy jóakarata ellenére sem sikerült neki illetékes helyen elérnie azt, ami megfelelt, illetőleg megfelel a horvát kormány álláspontjának. A horvát kormány e kérdésben ugyanis nem változtatta meg álláspontját, minthogy a törvényjavaslatnak a közös országgyűlés elé történt terjesztése előtt is, valamint azután is, kizárólag és szigorúan alaptörvényünk rendelkezéseire ragaszkodott és tisztán csak odaírekedett, hogy ezen törvény rendelkezéseinek elég tétessék.

A horvát vasuti nyelvkérdéssel kapcsolatban az utóbbi időben sok szó esett azon tarthatatlan viszonyokról, melyek alatt a Horvátország területén létesített magyar iskolák már jó ideje, hogy szenvednek. Az illetékes magyar protestáns egyházak vezetőségei kebelében már régebbi idő óta sürü a panasz, hogy a horvát hatóságok minden uton módon arra törekvesznek, hogy a magyar iskolák fennmaradását lehetetlenné tegyék. Az oda szakadt magyaroktól a horvát hatóságok azt kívánják, hogy ne csak magyar honosságukról mondjanak le, hanem teljesen el is horvátosodjanak. A legutóbbi életbe léptetett új rendelet nem az egyedüli, melyet a horvát hatóságok a magyar iskolák ellen alkalmaznak, jóval régebbi idő óta napirenden vannak a bosszantások és surlódások. Az evangélikus egyház például *Mitroviczán* épületet vásárolt, hogy ott új magyar iskolát létesítsen. Daczára annak, hogy a szerződés szabályszerűen megkötött és hogy a vételár már letétben is van, az iskola berendezéséhez nem lehet hozzáfogni, mert az országos kormány hónapok óta halogatja a szerződés jóváhagyását. Jellemző a horvát hatóságok eljárására, hogy a magyar protestáns egyházi főhatóságok által a zsinati törvények alapján szabályszerűen meghozott fegyelmi ítéleteket abszolúte nem lehet végrehajtani, mert a horvát járási főnökök a megkereséseket egyszerűen félreteszik és minden sürgetés hiábavaló, még válasza sem érdemesítik az egyházi főhatóságot. Ezen sajnálatos állapotok, melyek alatt különben a róm. kath. egyháznak is szenvednie kell, ismételt szöba kerültek a magyar protestáns egyházak kebelében, sőt a Pápan tartott főgondnoki instaláczió az ág. ev. és a református egyházak főemberi eszmecserét is folytattak e tárgyban. Kétségtelen, hogy ezen állapotok orvoslása iránt meg is fognak történni a lépések.

Módosítják a cselédtörvényt.

— A koalíciós pártok értekezlete. —

Budapest, május 22.

A gazdasági cselédek jogviszonyairól szóló törvényjavaslatról tudvalevőleg kétségtelenül kiderült, hogy alapos módosításra szorul. Ezért hívta össze *Daranyi* Ignác földmívelésügyi miniszter tanácskozásra azokat a képviselőket, akik az eredeti szöveget nem fogadják el és ezért tartottak ma együttes értekezletet a szövetszert pártok is.

Az együttes értekezletet délelőtt tíz órakor kezdődött a függetlenségi párkörben és előbb *Kossuth* Ferencz, azután *Batthyány* Tivadar elnöklé mellett folyt le. Jelen voltak: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Daranyi*, *Andrássy*, *Apponyi*, *Jekeljalussy*, *Günther*, *Josipovich* miniszterek és *Mezőssy* Béla államtitkár.

Az értekezlet tárgyalás alá vette a gazdák és gazdasági cselédek közti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslatot és letárgyalta az 1-16. szakaszokat.

Az értekezleten minden egyes szakaszt beható tanácskozás alá vettek és több módosításnak a Ház elé való terjesztése határozottat el. A tárgyalást az együttes értekezlet holnap délután 5 órakor folytatja a függetlenségi párt helyiségében.

Az értekezlet bezárása előtt elnök értesítette az értekezlet tagjait, hogy a mai koalíciós vacsorát este 8 órakor tartják meg.

A mai értekezleten fontos és nagyarányú vita folyt le a javaslat egyes lényegesebb intézkedései felett. Az 1-ső §-nál *Holló* Lajos fölvetette azt a kérdést, hogy az iparosok, bognárok, kovácsok, továbbá a kertészek, vinczellérek, pinczekezelők, erdőőrök, gazdák, gépészek stb., vagyis azok, akik felügyeleti teendőket teljesítenek, vagy valami ipari, vagy szakismeretet igénylő munkát végeznek, szin-

tén a gazdasági cselédek fogalma alá vétessenek, mint azt a javaslat tervezi. Részéről indítványozta, hogy ezek vétessenek ki a törvény általános intézkedése alól és viszonyaik a magánjog szabályai szerint bíraltassanak el. Csúpan a törvény egyes kedvezményei terjesztessék ki ezekre is.

Holló indítványát több fölszólalás után Darányi miniszter is magáévá tette és azt az értekezlet is egyhangúan elfogadta.

A 2-ik szakasznál Horváth József fölvetette azt a kérdést, hogy ki állítsa ki a cselédkönyvet? Indítványozta, hogy arra a községi eljárás jogosítottassék fel. Okolicsányi László a cseléd illetékességének helyi hatóságát kívánta kijelölni, Hammersberg László a szolgabíró és a rendőrkapitányság hatáskörébe kívánta a kérdést utalni. Az értekezlet végül Návay Lajos indítványát fogadta el, aki ezt a kérdést rendeletileg kívánja szabályozni.

Nagyobb vita keletkezett a 3. §-nál is, ahol a gazda házi fegyelmi joga van szabályozva. Nagy Sándor indítványozta, hogy a cseléd csak 14 éves korában állhasson be cselédnek, Szatmári Mór kéri, hogy a házi fegyelmi jog csak 16 éves koráig a cselédnek terjesztessék ki. Laehne Hugó pedig a cseléd 24 éves koráig akarja kiterjeszteni. Többek hozzájárulása után az eredeti §. tartott fenn, mely szerint a cseléd munkába állhat 12 éves korában és 18 éves koráig a gazda házi fegyelmi joga alatt áll.

Igen beható, nagy vita indult meg az 5-ik §-nál. Itt első sorban elfogadtatták Holló Lajos azon indítványát, hogy a szolgálatról szóló bérlevelet csúpan a cseléd kívánatára tartozzék a gazda írásban kiállítani, különben a szóbeli szerződések, miként eddig, ézentul is érvényesek legyenek. Azután az utlevél dolgában merültek fel az ismeretes kontroverziák. Holló Lajos az utlevél ügyét a kivándorlási törvényben kívánja szabályozni, de ha itt szabályozatik is, feltétlenül kimondandónak tartja, hogy a kiskoru cseléd az ő szüleinek eltávozására esetén szintén elköltözhetik. Návay Lajos és Nagy Sándor egyes kivételes esetekben, mikor azt a hatóság indokoltan tartja, kiadhatónak találják az utlevelet. Buday Barna, Emödy József, Csizmazia Endre az abszolút tilalom mellett érveltek. Petrogalli Oszkár indítványozta, hogy több évre szóló szerződésnél a tilalom csak az első évre szóljon. Hosszabb vita után, amelyben még Csennoch János, gróf Zichy Vladimir, Nagy Dezső, Nagy György, Hellebronth Géza, Csépan Géza, Eber Antal és mások vettek részt, az értekezlet a szakaszát Holló Lajos és Petrogalli Oszkár módosításaival fogadták el. Eszerint csúpan a kiskorura nézve tételik a tilalom alól kivétel, aki szüleiével együtt elköltözködhetik és a több évre szóló szerződésnél csúpan az első évben tagadható meg az utlevél kiállítása. Egyebekben a szakasz intézkedése, még gróf Zichy Vladimir egy helyesbítő indítványával kiegészítve, változatlanul fogadtatták el.

A 6-13. §§-ok nagyobb vita nélkül és csekélyebb stílárius módosításokkal fogadtatták el. Nagyobb vita volt még a 14. §-nál, ahol a törvény arról intézkedik, hogy a gazda mikor nem tartozik a cselédet a szolgálati idő elején befogadni. Okolicsányi indítványára öröklötték az, hogy csak a veszélyes ragályos betegségben szenvedők utasíthatók vissza, minden ragályos beteg visszautasítható. Ellenben egy hónapig a gazda tartozik megvárni a beteg cseléd felgyógyulását és azután még mindig tartozik őt akceptálni. Ha a kiszagadást valamely csapás éri (legcsebb), visszaléphet a szerződéstől, de a cselédnek negyedévi bérét kifizetni tartozik. A 15. §-nál Thaly Ferenc indítványára kimondatott, hogy ha öröklés folytán a cseléd a szolgálatból idő előtt kilép, helyettesít tartozik állítani.

A vitát holnap este folytatja az értekezlet.

A hadi iskola reformja.

Budapest, május 22.

Hötzendorff Conrad altábornagy, vezérkari főnök, már hivatalbalépése óta foglalkozik a hadiiskola reformjával. Tervének bővebb részletei még nem jutottak nyilvánosságra, de benne foglaltatik a két éves tanfolyamnak háromra való emelése és a hadiiskolát végzett tiszték számának, — kiket később a vezérkarhoz osztanak be, — nagyban való redukálása. A létszámnak ez a redukálása állítólag leginkább érintené a hadiiskolába vezényelt honvédtiszteket, mert ezek számát éppen a felére szállítanák le.

Ha ez a hír valóságos alapul, akkor egyike a legnagyobb sérelmeknek, mely a magyar honvédséget érheti. Már eddig is sok volt a panasz, hogy a honvédség tisztikarát elárasztják a közös hadseregből átvett tisztekkel, kik idegen levegőben nőttek fel és így legtöbbször a honvédség nemzeti érzi-

letére csak káros befolyást gyakorolnak. Miért akarják most a vezérkart is elosztrákosítani? Hiszen világos, hogy a hadiiskolába vezényelt honvédtisztek számának redukálása csakis egy célt szolgálhat: a honvéd vezérkarnak teljes elosztrákosítását. Mert, ha nem lesz elegendő számú honvéd-vezérkari tiszt, akkor a hiányt egyszerűen közhadseregbeli tisztakkal fogják pótolni. Bírálunkat különben fenntartjuk arra az időre, amikor e hírek valódiságáról meggyőződünk, mert nem tudjuk elhinni, hogy a nemzeti kormány idején a magyar nemzetet ily szemérmetlenül mernék arczul verni.

Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár e hírről következőképpen nyilatkozott:

A vezérkar, illetve a hadiiskola újjászervezésére vonatkozólag magam se tudok többet, mint más figyelmes újságolvasó. A honvédelmi miniszteriumhoz e tekintetben semmiféle hivatalos értesítés nem érkezett. Tudom, hogy a hadiiskola, illetve a vezérkar reorganizációjával ezidőtájt csak a vezérkari főnök foglalkozik. Ami azt illeti, hogy a hadiiskolában lévő honvédtisztek száma redukáltatnék, erre vonatkozólag kijelenthetem, hogy ez nem felel meg a tényeknek. A hadiiskolából ugyanis ezidén több tiszt távozott, de ezek közül egy sem volt honvédtiszt.

Tehát egyáltalában az erre vonatkozó újsághírek tisztán kombinációkon alapszanak. Ami a honvéd-vezérkari tiszteteket illeti, ha tényleg reformra kerülne ez a dolog, ez a honvédelmi miniszteriummal hivatalosan közöltetnék és tanácskozás tárgyává tételnek. Mindenki meg lehet győződve, hogy a honvédelmi miniszterium a honvédség érdekeit mindig szem előtt fogja tartani. Kijelentem azonkívül, hogy sem a vezérkari főnök, sem más nem akar a honvédség érdeke ellen eljárni.

Hangsúlyozom, hogy ez az esetleges reform, amit a vezérkari főnök tervez és amelyről, mint még egyszer megjegyzem, csak az újságok révén értesültem, semmiképp sem fog a honvédség ellen irányulni. Azelőtti időben a hadi iskolában csak annyi tiszt foglaltatott helyet, amennyire a vezérkarnak szüksége volt. A honvédségből ebben az időben csak 5 tiszt került a hadi iskolába, később azután már több tiszt vétetett fel, de már abban a tudatban, hogy ezek nem fognak a vezérkarnál szolgálni. Ugy látszik, hogy a vezérkari főnök ismét arra az álláspontra szándékozik visszatérni, amelynek alapján a kiképzés a hadi iskolában kiindul, hogy tudniillik csak annyi tiszt vesznek fel, amennyire a vezérkarnak szüksége van.

Ezek szerint tehát a honvéd vezérkari tiszték száma nem változik és a legkisebb sérelemtől sem lehet szó.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter is kijelentette, hogy sem magán úton, sem hivatalosan még nem kapott értesítést a vezérkari főnök ilyen intézkedéséről.

KÜLFÖLD.

Az osztrák pótválasztások. Holnap lesznek Ausztriában a pótválasztások. Összesen 169 pótválasztás lesz, melyeken 111 szociáldemokrata jelölt vesz részt. Ezzel az óriási számmal szemben a többi résztvevő jelöltek pártállás szerint következőleg oszlanak meg: 12 keresztényszocialista, 1 keresztényszocialista agrárius, 4 katolikus agrárius, 6 cseh klerikális, 1 lengyel konzervatív, 1 olasz klerikális, összesen 25 klerikális; továbbá 7 német haladóparti, 10 német néppárti, 12 szabad nagynémet, 2 nagynémet, 1 füg. nagynémet, 1 füg. szocialista, 7 cseh agrárius, 12 ifjúcseh, 2 óceh, 8 cseh nemzeti szocialista, 18 cseh agrárius, 1 cseh realista, 3 olasz szabadelvű és 2 pártokivüli.

A francia kormány és a szociálisták. A múlt kedden volt a francia képviselőházban a nagy szavazást Clemenceau sorsa fölött, sa kormánypárti nagy többséggel fogadta el Maujan indítványát, hogy „a kamara helyesli a kormány nyilatkozatait.” Az indítvány mellett 327-en, ellene 200-an szavaztak. A többség a következő elemekből áll: 281 képviselő a radikális pártok különböző árszálataihoz tartozott, tehát a radikális szociálistákhoz, a radikális baloldalhoz, a demokrata baloldalhoz, továbbá 34 képviselő tartozott a mérsékelteltekhez és pedig részint a republikánus egyesületekhez, részint a progresszívokhoz, végül 9 független szociálista

és 3 nacionalista. A 200 tagból álló kisebbség állt: 92 jobboldaliból és nacionalistából, 52 egyesült szociálistából, azaz az egész szociálista frakcióból, 11 független szociálistából, 10 radikális szociálistából, végül a mérsékelt republikánusokhoz tartozó 26 progresszistából. Ezek a számok világosan feltüntetik a Clemenceau-kormány és a szociálisták egymáshoz való viszonyát. Waldeck Rousseau kormánya alatt (1899—1902.) a szociálista-párt tekintélyes része volt a többségnek, Combes alatt (1902—1904.) az uralkodó csoport a kormánypártban; sőt még Rouvier és Sarrien alatt is nagy súlyt esett a latba, ma azonban a kormány ellen foglalnak állást.

Franciaország és Marokkó. Azt a feszült helyzetet, mely Franciaország és Marokkó között Mauchamps francia orvos meggyilkolása miatt támadt és majdnem háborus bonyodalmat vont maga után, még nem sikerült teljesen elsimitani. A mogadori francia konzul tudvalevőleg Marokkóba akart utazni, hogy az orvos meggyilkolása ügyében vizsgálatot indítson, de még nem utazhatott el, az ottani törzsek fenyegető magatartása miatt. Erre az a hír terjedt el, hogy a mogadori konzul francia katonák kíséretében fog Marokkóba menni, ami ha valóban megtörténnék, az ottani vad hegyi törzsekkel való összeütközést alig lehetne elkerülni. A Petit Parisien megzafolja ezt a hírt és hozzáteszi, hogy a francia kormány ilyen lépéshez egyelőre nem folyamodik, hanem a marokkói szultántól fogja követelni, hogy a konzul őrizetére és biztonságának védelmére elegendő katonaságot bocsásson rendelkezésére. Tangerből jelentik, hogy a Jeanne d'Arc cirkáló az éjjel Mogadorból odaérkezik.

Irek az angolok ellen. Az ir nemzeti konvent, amely tegnap ült össze Dublinban, a Birrel-féle irországi billt, amelyikkel a kormány Irország autonómiáját szabályozni akarta, egyhangulag elvetette. A konventen az amerikai delegátus kijelentette, hogy az amerikai irek támogatni fogják európai testvéreiket, ha az ellenségeskedés Anglia és Irország között nyíltan kitörne. Azért, mert Irország öt éven át csöndes volt, Anglia nagyon téved, ha azt hiszi, hogy az irek nemzeti szelleme kihalt. Ugy a radikális, mint az unionista angol lapok a határozatot a kormány arczuicsapásának tekintik. Általánosan azt várják, hogy a Birrel-féle törvényjavaslatot visszavonják. A radikális „Daily News” szerint a balsiker árnyéka borítja a liberálisok reményeit. Ha a tegnap történtek elkeseredésre szolgáltatnak okot a liberálisok és Irország között, úgy a legközelebbi választások sem a felsőház vétőjogának megszüntetésére, sem a demokrácia diadalára nem vezetnek. A konzervatív „Morningpost” írja: Ma nem az a kérdés, hogy mit szándékozik a kormány tenni, hanem hol és miképpen talál az ország oly kormányt, amely pótolja azt a kormányt, amely a nemzetet félrevezette. A konzervatív „Daily Telegraph” azon gyanunak ad kifejezést, hogy Campbell-Bannermannak az volt a szándéka, hogy imperiálista kollégáit megbuktassa és hogy a homerule kérdésben az országhoz apelláljon.

Botrány a belga képviselőházban. A belga kamarában a liegei Hasard-szénbányából kilépett 1000 munkásra vonatkozó interpelláció alkalmával botrányos jelenetek játszódtak le. Hubert, az új iparügyi miniszter kijelentette, hogy a sztrájkvezérek naponta 4 frank 50 centimeot kapnak, mialatt külföldi munkások éhínséget szenvednek. Demblon, Delporte, Smeets és Anseele szociálista képviselők erre a legdurvább gyalázó szavakat kiáltották a miniszter felé: „Hazug! Gyálatatos rágalmozó!” Ilyen és hasonló kifejezések hallatszottak. Az elnök egész sereg szónokot utasított rendre, egytől pedig megvonta a szót. Amikor a szó-megvonás fölött szavazni akartak, a kamara határozatképtelen volt.

Az orosz monarchisták. Az orosz jobboldali pártokról a külföldön még mindig nagyon téves fogalmak uralkodnak. Pedig érdemes ezekkel bővebben foglalkozni, mert ezek a pártok még mindig nagy befolyást gyakorolnak az orosz közéletre. A pártok magukat „monarchikus” pártoknak nevezik, de tény, hogy tisztán reakzionáriusok, mert volt idő, nem is olyan régen, mikor a jobbság visszaállítása is a programjukon volt. Már a hatvanas években ezek a monarchisták egy „lojális” pártot akartak alapítani, hogy ezzel ellensúlyozzák a forradalmi mozgalmakat. Maga az állampénztár is nagy pénzüsszegekkel segítette ezeket a monarchistákat. Az állampénztár költségére egy

havi folyóiratot is adtak ki, amelynek az volt a feladata, hogy a liberális lapokkal polemizáljon. A vállalatnak az volt az eredménye, hogy egyesek az állam pénzén hirtelen meggazdagodtak s aztán eltűntek a láthatárról. A további harcot a szabadságmozgalmakkal szemben III. Sándor császárnak „szent testőrsége”, az ugynevezett szvias csennaja drusina folytatta, akik önként és állítólag önzetlenül vállalkoztak arra, hogy a császár életét minden támadással szemben megvédik. A császár 300.000 rubelt fizetett ezeknek az önzetlen embereknek évenként s mikor ezek is meggazdagodtak, akkor az egész testőrség feloszlott. Most aztán a monarchista pártok vállalkoznak arra, hogy Oroszország „örök alapjait” megvédjék s ők is éppen olyan önzetlenül, mint elődeik. Valószínűleg ép olyan eredménnyel.

Politikai hangulatok.

I. A munka folytatása.

Mily sok örömet kínál künnt a legszebb május. Teljes pompájában diszlik az orgona virágának a fáka, a rózsák illata betölti a kerteket, a dus természet új életet kelt, friss erőt ad. Gondtalanul a mulatságokat keresik a boldogok. Tessék elhinni, vannak emberek, akik abban fáradszák ki, hogy nem tudják beosztani nappalukat és éjjelüket aképpen, hogy élvezhessék mindama gyönyöröket, a melyek rendelkezésükre állanak. Budapesten minden órára duplán jut a szórakozások programjából és az élet örömeit kergető emberek leginkább azért válnak életuntakká, mert túlságosan mo-
hón látnak hozzá mindenhez.

Élénkek az utak, a promenádok, a korzók, a nyári találkozó helyek, mintha az egész város egy nagy farsangi bálterem lenne s minden azért volna, hogy a szem ne tudjon betelni a látványok káprázatával és a lélek megittasuljon a csudálatos mámortól. Most legkivánatosabbak az asszonyok, most legüdébbek a lányok, akik a tavaszi könnyű ruhákba öltözködnek. A könnyelműség kísérti a járó-kelőt. Menjünk a kocsikorzóra, aki teheti a Parkklubba, hogy ha nem lehet, hát a Gerbeaudhoz, Kovácshez. Hajnalig tartó mulatságok esnek a pikáns kuplék és tánczok negyedében és azután kezdődik a tivornyázók kocsikorzója. Kártyán pár óra alatt új vagon gyűl, vagy a régi uszik el.

A fényűzésekről és könnyelműségekről szóló történetek érdeklik ezt a világot s itt ugyancsak diszharmóniát okoznak a papírra nyomtatott fekete betűk, amelyek nehéz életküzdelmekről, nyomorról, a tusakodás közben történő katasztrófákról, drágaságról, elviselhetlen terhekről szólnak. Mily szomorú ugye bár, hogy dolgozni is kell. Mily kellemetlen, hogy mással is kell foglalkozni, mint az előkelő társaság életmódjával, a mulatságok raffiniáival és a gálans történetek hőseivel és hősnőivel.

És még a kiváltságosoknak, akik a szokásjognál fogva hivatásszerűen urak és legalább nagyságosak, a képviselőknek ismét össze kell gyűlniök, naponta nem is egy órára, de 3 és fél órány időre lekötvén lenni, tanácskozássra, törvényhozásra, az ország gondjainak a vállalására.

Holnap a rövid pünkösdi szünet után ismét megnyílik a képviselőház és a munka, a mi az urak figyelmét igényli, ami őket foglalkoztatja — a cselédkérdés.

Hogyan, hát eféle gond is van. Hát van más gond is, mint azzal bajlódni, hogy miképpen lehetne a mandátummal járó fizetést úgy kiegészíteni, hogy teljen az uri életre. Mi lesz azzal, akinek a választások miatt még adóssága maradt s most folytonosan új adósságokat kell csinálnia, hogy felszínen maradjon, amíg a

kettő együtt egészen bizonyosan le nem húzza. Más gond is van-e, mint az utolsó sorból előbbre jutni és akik előbb vannak, azokat hátrább taszítani. Más megélhetési bajok is vannak-e, mint az, hogy egyiknek nincs módja bejutnia ama körökbe, amelyekbe a másik otthonos és más anyagi kérdés is fontos-e, mint az, hogy honnan lehetne pénzt szerezni a köteles fényűzésre, a leguriasabb életmódra és az előkelő versenyképességhez. A cselédkérdés!

Igenis. A cselédkérdéssel kell már holnap folytatólagosan foglalkozniök a képviselő uraknak. Foglalkozniök kell a panaszokkal, amelyek egyfelől a cselédek érdekében keletkeznek, másfelől viszont éppen a gazdák részéről hangzanak. Amazoknak nem elég a szabadság, a jog, az önállóság. Ezeknek, túlságosan nagy a teher, hogy lakást kelljen adni a cselédnek, gondoskodni róla és családjáról, hozzátartozójáról, amikor beteg. Hogy a cseléd olyan lenne, mint családjának a kiegészítő része, anélkül azonban, hogy azt a fegyelmet gyakorolhatná vele szemben, amire a törvény a maga családtagjaival szemben neki jogot ad. No de nem lesz ebből semmi baj. Kiegyeznek valahogy. Hisz módosításokkal mindent el lehet intézni és ugyancsak furcsát álmódott az, aki azt álmódta, hogy a cseléd törvény miatt kormányválság is keletkezhetik. Már a pártok közös értekezleteken megkezdették a módosításokat és folytatják, míg a parlamentben általánosságban tárgyalják a javaslatot.

A gondolkodást egy kissé mégis ide kell kötni. A képviselőknek egy kissé félre kell tenniök a maguk hiúságos gondjait. Nagy probléma a cselédügy és általában minden szociális ügy. — Nagy feladat szociális törvényt alkotni, hogy az ne legyen olyan, hogy a szocialista erőszakosságok kihasználhassák a munkaadó védtelenségét és hogy a munkás huzhassa maholnap deresre a munkaadót.

A május örömei nem szaladnak el. Egy pár órát ne sajnáljanak az urak a munkától. Legalább ezalatt az idő alatt nem költhetnek és több marad a többi órák mulatságaira. És még jó kiügasnak is, hogy akinek nincsen pénze és mulatságokra hivatgatják, azt mondhatja:

— Sajnos, nem mehetek, kifárasztott a parlamenti munka és pihennem kell, hogy ismét korán kelhessek.

* * *

II. A nagy politika köréből.

Bülow herceg, a német birodalmi kancellár tartozik báró Aehrenthalnak, az osztrák-magyar monarchia külügyminiszterének egy látogatással. Báró Aehrenthal vizitet tett Berlinben, miután állását elfoglalta és amikor a külpolitikai mozgalmakban az intézőknek egyetértő megállapodásra kellett jutniök. Tulajdonképpen Bülow előbb mondta el ami külügyi expozénkat Berlinben, mint báró Aehrenthal a budapesti delegációban. Azóta másféle dirigálások is történtek, más szelek is fújtak. A bécsi udvar megmozdult, hogy a jövőendő utját egyengesse. Ferencz Ferdinánd trónörökös is ellátogatott Németországba. Egy és más nyilatkozat esett Budapesten is. József főherceg alig mulasztott egy napot is, folyton a magyar politikai és társadalmi előkelőségek összejöveteleit keresi. Németország és Anglia között versengés van. Mi szerepet játszhatik ebben az osztrák-magyar monarchia; azaz hogy mit kell játszania? Mennyit lehet elérni Magyarországon az ugynevezett egység dolgában, melyre hatalmi szempontból a német császár oly nagy súlyt fektet, hogy a szövetséget más-

képen nem is tartja értékesnek, csak úgy, ha Magyarország és Ausztria legalább a külügyi és gazdasági vonatkozásokban, (a hadügyiekben mindenesetre) kifelé egy testnek mutatkozik.

Mindezek folytán látható, hogy a nagy politika doktorainak ismét találkozniök kell. Így jutott eszükbe, hogy Bülow herceg tartozik báró Aehrenthalnak egy vizittel és már most bejelentik, hogy eselleg júniusban a herceg tiszteletét teszi Bécsben.

Igy lesz-e? Nem bizonyos. Lehet, hogy csak később megy. Mert ha most a magyarokra oly nagy súlyt fektetnek, okvetlen felvetődnek a kérdések, hogyha Bülow júniusban utazik, miért nem Budapestre jön akkor, amikor a király a koronázási jubileumra itt lesz és amikor itt kell lennie báró Aehrenthalnak, a külügyminiszternek is, az egész diplomáciai karral együtt is. És ha ide nem jön, hanem egy nappal korábban, vagy egy pár nappal később Bécsbe megy, nem keletkezik-e gyanu, hogy csak azért nem jött Budapestre, mert itt léte olybá tűnnék fel, mintha Németország tüntetne mi mellettünk a koronázási jubileumon való részvétellel, ami nem tetszenék Ausztriának. A magyar királynak tetszenék, de nem volna guszúsára az osztrák császárnak. Hát talán inkább elhalasztja az őszre, hogy talán addig nem dől össze a nagy politika világa és majd elmegy ősszel, amikor már cfeledik a tavaszi virágzást és amikor anélkül mehet Bécsbe, hogy Budapestre várnak. Akkor talán már Angliával is tisztázódni fog a helyzet s a delegációban megmondhatják, hogy mennyivel több ágyura és katonára lesz szükség, hogy Németország pozícióját megerősítse és új pozíciókat szerezzen.

Mégis érdekes addig is, hogy a német császárné főudvarmestere és a felesége Budapesten vannak. Ők azért jöttek, mert a budapesti arisztokrácia körében tartanak néhány vizitet. Nem politizálnak, a világ minden kincséért sem politizálnak. Ők is csak résztvesznek az előkelő társaságok összejövetelein. Ők is csak találkoznak József főherceggel és feleségével.

Eközben esetleg mégis meg tudják, hogy milyen is lesz az a koronázási jubileum és talán ráakadnak oly tervre, amivel vissza lehetne szerezni Magyarországot szimpátiájából valamit a német császár részére, aki sokat veszített ebből a nemzeti küzdelem alatt.

A társaságban bizonyára érdeklődnek a berlini élet iránt annyira, mint amott a budapesti iránt.

Az udvarmesterek látogatása mégsem olyan gyakori, hogy egy kis politikai vonatkozással meg ne lehetne terhelni.

* * *

III. A lázbeteg tulipánja.

Egy Schächter Mózes nevű szegény embert üldöz a végzet. Oroszországból származott és még hozzá zsidó, sőt ujságíró. Hogyha valahol a sötétségben rombolni kezdenek, megverte az Isten, aki a fanatikusok kezébe jut. Minálunk elkezdték az új rendszert aképpen is magyarázni, hogy szabad a vásár a Schächter Mózesekkel szemben. Ez egy igénytelen, ártatlan ember, a légynek sem vétet. De valami vidéki potentát, vagy idevaló potentát úgy gondolta, hogy érdemeket szerez, ha eltoloncoltatja ezen Schächter Mózeset. Ugy is tették, a végzést megcsinálták. Nagynehezen lehetett neki haladékat szerezni június elsejéig.

Ennek a Schächter Mózesnek a felesége idevaló magyarországi, budapesti asszony. A

szerencsétlenség majdnem örüllté tette. Halálos veszedelemben fekszik betegen. Ez az asszony 19 éves, gyermekágyban műtetet kellett végezni rajta imént s ez idő alatt történt, hogy a férjére kimondták az ítéletet, hogy kikergetik az országból.

Az ember sirva jár-kél fűhöz-fához és könyörög:

— Ne engedjenek, hisz ártatlan vagyok!

Az asszony lázas örvöngéssel felugrik az ágyból és kiabál:

— Kocsit! Kocsit hozzatok! Megyek a királyhoz. Van isten, van király, hogy az ártatlant megoltalmazza.

És amikor váiamennyire lecsendesedik, akkor is csak perczekig pihen, megint felugrik és sikolt:

— Ne vigyétek el az uramat, hagyjátok itt, én vagyok a felesége. Hagyjátok itt az uramat, az én uram ő, az enyim. Én magyar asszony vagyok. És én a tavaly annyit szaladgáltam a tulipánnal. Hagyjátok itt és ha kell, hát én megint szaladgálok a tulipánnal, a mig meghalok.

... Így van ez. Mi most elmegyünk és gróf Andrassy Gyulának elmondjuk ezt a történetet. A kormányzás sok gondja közt megdőlünk, időt fog szakítani arra, hogy megmentse a tavalyi tulipán tisztaságát. Miért legyen ez a szép magyar virág lázbeteg gyötrelmei között egy eldobott rongynak, vagy egy eltiport féregnek a szimbóluma?

A vasutasok pragmatikája.

— Az igazságügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 22.

Ma délután kezdte meg a képviselőház igazságügyi bizottsága a vasúti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Mint előrelátható volt, a javaslaton számos módosítást eszközöltek és bár ma csak az első 19 szakaszi intézkedést el, a vasutas-szövetség által kívánt módosításokat, amelyeket gróf Batthyány Tivadar terjesztett elő, legnagyobb részét elfogadták.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 4 órakor Holló Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen a vasúti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta részleteiben. Az ülésen jelen voltak Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, Günther Antal igazságügyminiszter, Szerényi József államtitkár, Steina József miniszteri tanácsos, Lindauer Jenő miniszteri osztálytanácsos és Békessy Ferencz miniszteri titkár. Előadó: Jankovich Marczel volt.

Az 1. §-t változatlanul elfogadták. A 2. §-nál Nagy Sándor kifogásolja, hogy a privat vasutak alkalmazottai a büntetőjog szempontjából közhivatalnoknak tekintendők. Günther Antal igazságügyminiszter nem osztja Nagy Sándor aggályait. Sággy Gyulának és Bernáth Bélának szintén aggályai vannak. Kossuth Ferencz miniszter: A kifogásolt intézkedésben jogok is vannak biztosítva a vasutasoknak, amiért az eredeti szöveg fenntartását kéri. Csizmadia Endre, Gál Sándor és Szász Zsombor az eredeti szöveg mellett érvelnek. Holló Lajos Horvátország miatt, ahol más büntetőtörvénykönyv van, jobb szeretné, ha a kérdés a büntető novellában nyerne megoldást. Heinrich Antal hozzájárul Holló Lajos álláspontjához azért is, mert e kérdésben a nagyközönség érdekeit is szem előtt kell tartani. Bizony Ákos elfogadja az eredeti szöveget. Hédevári Lehel és Günther Antal miniszter felszólalásai után a bizottság az eredeti szöveget fogadta el.

A 3. §-nál Jankovich Marczel előadó indítványozza, hogy az alkalmazott minősítését megtekinthesse. Szerényi József államtitkárnak elvben nincs kifogása az indítvány ellen, de kéri, hogy az ne ebbe a szakaszba tétessék. Gr. Batthyány Tivadar indítványozza, hogy a rangsorok a személyzet részére hozzáférhetőkké tétessenek. Szerényi József államtitkár Batthyány indítványához hozzájárul és így a 3. §-t e töddással elfogadták.

A 4. §-nál Bizony Ákos indítványozza, hogy a szakasz 9. bekezdése hagyassék ki. Sággy Gyula a fenntartás mellett érvel. Moskovitz Iván a 4. §. e) pontjának módosítását kéri olyképen, hogy egy, a vádhatározat, amely a bünyvadi perrendtartás

szerint megfelelőbbé tétel, ne tekintessék abszolút alkalmazási akadálynak, ugyancsak a 2. §. 1. pont e) bekezdése és a II. pont a) és b) bekezdései szerinti állásokra nézve az elszemvedett büntetés ne lehessen akadály. Szerényi József államtitkár indítványozza, hogy csak a nyereségvágyból elkövetett vétségek szolgáljanak akadályul. A bizottság elfogadta. Elfogadta Bizony indítványát is s így a 4. §. 9-ik bekezdése kimarad. Moskovitz indítványát elvetették.

Az 5. §-t változatlanul elfogadták.

A 6. §-nál gróf Batthyány Tivadar indítványt tett, hogy az aki felső ipari iskolát végzett, nevezetessék ki műhelyi, vontatási pályamentartási és egyéb hasonló szakszolgálatra tisztviselővé. A bizottság az indítványt elfogadta. A 7. §-ból — az eskümintából — kihagyták, hogy bármily körülmények között.

A 8., 9. és 10. §-t gróf Batthyány Tivadar, Hédevári Lehel és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter felszólalásai után elfogadták azzal a töddással, hogy a felebbvaló a hivatalos szolgálaton kívül más szolgálatra nem alkalmazhatja a személyzetet.

A 11. és 12. §-t változatlanul elfogadták.

A 13. §-nál Bizony Ákos indítványozza, hogy az alkalmazott szolgálati cselekményeiért ajándékot el ne fogadhasson. A bizottság Batthyány Tivadar, Hédevári Lehel, Sággy Gyula, Heinrich Antal, Holló Lajos és Kossuth Ferencz miniszter felszólalásai után az eredeti szöveget fogadta el, vagyis azt, hogy jutalmat vagy ajándékot a tisztviselő nem követelhet.

A 15. §-nál gróf Batthyány Tivadar indítványozza, hogy minden alkalmazott szolgálati minőségének megfelelően teljesítsen csak szolgálatot. Elfogadták. Azt, hogy szolgálati érdekből az alkalmazott bármikor áthelyezhető, kihagyni kéri.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: Belátja, hogy az alkalmazottaknak szükségük van esetleges önkény elleni védelemre, de tekintettel kell lenni a szolgálat érdekeire is. Azt hiszi, hogy ez a kérdés a panaszjog kibővítésével megoldható, mert azt nem lehet kívánni, hogy az alkalmazott egyáltalán ne legyen áthelyezhető.

Nagy Sándor oly irányú módosítást ajánl, hogy a személyzet az áthelyezésnél hallgattassék meg.

Szerényi József: Ez benne van a következő kikezdésben.

Sággy Gyula azt kéri, hogy az áthelyezés okát közöljék az áthelyezettel.

Kossuth Ferencz felszólalása után a bizottság Batthyány Tivadar indítványát elvetette és kimondta, hogy az alkalmazott csak szolgálati érdekből helyezhető át és az áthelyezés további módosításait és költségeit illetőleg a kibocsátandó rendelet tartalmazzon intézkedéseket.

A 15. §-nak a lakásokra vonatkozó részét a bizottság Batthyány Tivadar indítványára, Hédevári és Simonyi-Semadam felszólalása után kitágította.

A 16. §-nál Jankovich Marczel előadó indítványozza, hogy fégyvergyakorlat alatt is adassék meg a fizetés az ideiglenes alkalmazottaknak legalább 50 százalékban. A bizottság az indítványt Holló Lajos, Hédevári Lehel és Szerényi József felszólalása után elfogadta.

A 17. §-ban kimondta a bizottság az előadó indítványára, hogy a munkások és napibéresek szolgálaton kívül teljesített munkáért díjazásban részesíttetnek.

A 19. §. utolsó bekezdését, mely a családtagok kártérítési kötelezettségéről szól, Batthyány Tivadar indítványára elhagyták.

A következő ülés pénteken délután négy órakor lesz.

A sajtóankét.

Budapest, május 22.

A sajtótörvény revíziója ügyében összehívott szaktanácskozmány ma délután öt órakor folytatódott az országához delegációs termében. Az ülésen a hivatalos teendői miatt a megjelenésben akadályozott Günther Antal igazságügyminiszter helyett Imling Konrád államtitkár elnökölt. Kivüle jelen volt az értekezleten Törny Gusztáv államtitkár is.

Az első felszólaló Czizlay Lajos volt, aki szerint a kötelező példányok beszolgáltatásának mikéntjét miniszteri rendelet útján kellene megállapítani, amely rendelet azonban a képviselőházban volna bejelentendő és tárgyalandó. A felelős szerkesztői állást a magyar állampolgárság feltételéhez szeretné kötni. Szeretné a kauzió teljes chorlését, de mert fél, hogy ez olyan rendszabályok elterelése árán történhetnék csak, amelyek az újságírásra még károsabbak, a kauzióknak az összes lapokra való kiterjesztését indítványozza. A kolportázs szabadságát követeli, amely alól csak a szeméremcsértő

iratok képezzenek kivételt. A hirdetésekre vonatkozólag azt ajánlja, hogy a kiadó vagy a laptulajdonos egy külön bizalmiférfit nevezzen meg, aki ezekért a dolgokért felelős, mert ez nem tartozik a szerkesztő reszortjába.

Ballagi Aladár szerint csak a nemzeti muzeumnak kellene köteles példányt küldeni. A statisztikai hivatal és az akadémia köteles példányait eltorlendőnek tartja, indítványozza azonkívül, hogy a tiz korona értékű felüli könyvek árát térítse meg az állam. Ez alól csak az újságokat tartja kivonandóknak. A kolportázshoz megköveteli a magyar honosságot és nem tartja megengedhetőnek a külföldi lapok kolportálását.

Tarnai János a kauzió kiterjesztését az összes lapokra aggályosnak tartja, azért, mert a szépírodalmi és tudományos lapokban ritkán fordul elő becsületsértés és rágalmozás és nem ajánlatos ezeknek a lapoknak terjesztését ezáltal is megnehezíteni. A politikai lapokra vonatkozólag azért tartja fentartandónak a kauziót, mert Magyarországon a politizálás rossz szokás, mintegy betegség a társadalomnak és a kauzió előrlése csábítás lenne a politizálásra.

Seress László: Akkor nem szabad adni választójogot sem, mert ez csábít a legjobban.

Tarnai János: A kauzió tekintetében a 48-as törvény fenntartását kívánja.

Szabó László: A felelős szerkesztői állásnak kvalifikációkhoz való kötését nagyon helyesnek tartja. Megköveteli nevezetesen a magyar állampolgárságot, a Magyarországon való tartózkodást, egy bizonyos, ha nem is a nagykorúsághoz kötött életkort és az előélet tisztasága tekintetében a legnagyobb szigorú, hogy ne lehessen pl. szerkesztő, aki bizonyos számú esetben rágalmozásért, vagy becsületsértésért el volt ítélve.

Rákosi Jenő követeli a sajtónak minék nagyobb szabadságát, de másfelől hajlandó megadni mindazokat a garanciákat, amelyek az ugynevezett sajtóvisszaélések elharapozásának megállítására alkalmasak. Ebből a szempontból kiterjesztése a kauziót minden időszak lapra, akár poliizál az, akár nem, nemcsak azért, mert a határvonal nem állapítható meg szabatosan, hanem különösen azért, mert ezek a visszaélések nem privilégiumai a politikai lapoknak, elkövetheti azokat társadalmi, közzgazdasági lap éppen ugy. A politizálás tovaterjedésének megakadályozására ellenben éppenséggel nem alkalmas a kauzió, de a mi viszonyaink között ez nem is szükséges, sőt inkább szükséges az, hogy az ország dolgaival mind többen foglalkozzanak, mert Magyarország alkotmánya csonka és mindenki érzi, hogy azt ki kell egészíteni. Nem mondható a kauzióra az, hogy kivételt alkot a sajtótörvény 1. §-a alól: nem mondható azért, mert mindenki szabadon terjesztheti gondolatait, leírhatja, kinyomathatja, közvéteheti kauzió nélkül. Az újság azonban intézmény és vállalat is, amely megjelenik minden nap, esetleg kétszer is naponta és nap-nap után öntudatosan épít vagy rombol, folyton ostromoiva az elméket, amelyeket vagy megjavít vagy megront. Akik ilyen vállalat alkotása végett szövetkeznek, azoktól igenis meg kell kívánni némi garanciát.

Seress László: E szerint egy szegény politikai pártnak nem lehet sajtója!

Rákosi Jenő: A szegény párt kezdje el agitációját a maga szegényes módján, a viszonyaihoz mért eszközökkel. Egy újságvállalattól, amely országos dolgokra gyakorol közvetlen, állandó ellenállhatatlan befolyást, meg kell kívánni az anyagi biztosítékot is. Ebben van a kauzió jogi és etikai megokolása is.

Ezután az értekezlet áttért a második kérdőpont tárgyalására, amely a következőképen hangzik: Fentartassék-e sajtó törvényünk felelősségi rendszere, vagy ahelyett milyen rendszer fogadtassék el? Nem kellene-e a nyomtatványok különböző csoportjára eltérő felelősségi rendszert megállapítani?

Gövi-Ilés Károly szerint az, hogy a felelősségi rendszerek közül melyik alkalmaztassék, csak közvetve érinti a sajtószabadságot, mely a gondolat szabad közlésében és akadálytalan terjesztésében ki van merítve. — A fokozatos felelősség rendszere szerinte helytelen, a sajtószabadság érdekében nem áll és így a sajtótörvényből kitörlendő. Az igazság követelménye az, hogy csak az büntetessék, aki bűnös, a fokozatos felelősség rendszere pedig merev ellentétben áll ezzel a primitív igazsággal, mert nem keresi a bűnöst, hanem bizonyos szabályok szerint az összes közreműködők közül kiragad egy embert és ezt úgy tekinti, mint a sajtóvétség dolozus elkövetőjét. Igaz, hogy e rendszer mellett mindenkor van vádlott, de kétségtelen, hogy a vádlott nem mindig az, aki bűnös.

A sajtó különleges természetű az anyagi igazsággal szemben bizonyos korlátozásokat igényel, t. i. a közreműködő személyeknek csak bizonyos körre vonható belet a kutatásba, midőn azt keres-

sük, ki a bűnös. Nevezetesen kiveendő a büntetőjogi felelősség alól a nyomdász és a terjesztő, a kinek nem kötelessége a nyomtatvány tartalmát ismerni. A sajtójogi deliktum tettese a szerző, ha t. i. az illető cikk akaratából és beleegyezésével tétetik közzé. Mint bünségéd jelentkezik a kiadó, illetve a szerkesztő, akik között az a viszony áll fenn, mint a gyáros és üzletvezetője között. Harmadik helyen vonható felelősségre a felbujtó, aki lehet a kiadó, vagy szerkesztő, de lehet kívülálló személy is, aki t. i. a közlésre rábír.

Zsitvay Leó: Az társaszerző, mert az ő gondolatait közlik.

Edvi-Illes Károly: Elismeri, hogy ennek a felelősségi rendszernek a kiépítése is sok nehézséggel jár. Így külön megfontolást igényel, hogy ha a kiadó, illetve szerkesztő nem ismeri a cikk tartalmát, gondolatlanul végett felelősségre vonassék-e. A szerző megállapítása végett gondoskodhatik a törvény arról, hogy minden szerző kézirátát sajátkezűleg aláírja és ez az elévülési időn belül a nyomdában megőriztessék.

Zsitvay Leó: Ez merénylet a névtelenség ellen.

Edvi-Illes Károly: Az anonimitás jogát ez nem érinti, csak ha büntetendő cselekmény követtetik el. De különben is a szerkesztő megállapítása csak ténykérdés, nem jogi kérdés.

Sorens László a sajtótörvény felelősségi rendszeréről szólva, azt tartja, hogyha a jelenlegi állapot, vagyis a fokozatos és kizáró felelősségi rendszer nem is egészen kielégítő, de minden létező és elképzelhető rendszer között a legjobb. Varga Ferenc itt az anketén épp úgy, mint Baumgarten Izidor huszonöt évvel ezelőtt tette, abszurdumnak mondta a fokozatos felelősség rendszerét. Pedig nem abszurdum az. Mert míg a közönséges büntetéseknél sokszor szabadul a bűnös, addig a sajtóvétségénél a mai rendszer mellett mindig lakol valaki. Súlyosabb tehát a mai felelősségi rendszer és hogy a sajtó munkásai mégis ezt tartják jobbnak, sőt ezt követelik, az azért van, mert ez a rendszer az egyedüli, amely mellett az anonimitás nagy elve érvényre jut. A sajtót illetőleg nem lehet az általános büntetőjogi elveket alkalmazni, mert ezzel megdőlné a sajtószabadság. Az anonimitás olyan posztulátuma a sajtószabadságnak, amely nélkül a sajtószabadság nem lehet az, ami éppen Magyarországon kell, hogy legyen; az alkotmány egyik legegyszerűbb biztosítója. Nem történhetné meg akkor az az eset, hogy például egy miniszter megirathatja egy újsággal egy politikai társának visszaéléseit, olyan visszaéléseket, amelyekről csak ő tud, de a melyekkel ő nem léphet a nyilvánosság elé és melyeknek leleplezése közérdek. A miniszter nem adhatja ki a kezéből a bizonyítékokat sem. Az újsággal megírja a cikket, a szerkesztő átnézi, esetleg javít rajta, a nyomdász kinyomja. Itt tehát van bűnös, felbujtó, bünségéd és bűnpártoló. Ha mindezeket nyomozza a bíróság, akkor el sem képzelhető, hogy a sajtó megtehesse ilyen természetű politikai szolgálatot, amely politikai szolgálatok pedig a nemzet érdekében vannak. Ezzel tehát megsemmisítik a sajtószabadságot, mert ez esetben mindenki távol tartja magát a sajtótól. Már pedig a visszaélések leleplezésére egyedül a sajtó alkalmas. Az anonimitás elvét fenn kell tartani. Zsitvay Leó azt ajánlotta, hogy a szerkesztő bizonyítsa azt, ki a szerző. Ez nem helyes. Bizonyítandó legyen, hogy a szerzőt megnevezett nem szerző de a szerző kiadására, előadására ne legyen kényszeríthető a szerkesztő. A nem időszaki sajtót illetőleg az alulról felfelé menő nyomozás rendszerét ajánlja, amint ezt Baumgarten ajánlotta, t. i. a nyomdánál kell kezdeni a vizsgálatot. A nyomdásztól kell megtudni, hogy ki adta a kézirátot a nyomdába, a felelősség alól azonban ki kell hagyni a nyomdászt és a terjesztőt, mert ezek csak mechanikai eszközei a szerzőnek, mert olyan dolgokat terjesztenek, amelyeknek tartalmát esetleg nem is ismerik, pl. a felvágatlan könyv eladása, vagy idegen nyelvű szöveg kinyomtatása. A strómannok meg vannak minden társadalmi osztályban. Szükség is van rájuk. De ha nem is volna rájuk szükség, védekezni akkor sem tudnánk ellenük. A jelenlegi rendszer mellett való megmaradást ajánlja.

Szabó László: A strómannokra vonatkozólag az a véleménye, hogy ne kutassa a bíróság a szerzőségeket abban az esetben, hogy ha felelősséget vállal a szerkesztő. De abban az esetben, hogyha valakit szerzőül nevez meg a szerkesztő, eskettessék meg úgy a szerkesztőt, mint az illetőt. A legközelebbi ülés péntek délután öt óra körül lesz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest

IV., Vármege-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

EGYHÁZAK.

Quem dii odere.

— A zsinati törvény s a református tanárok. —

E hó 25-én nyílik meg az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése Kolozsvárt. A közgyűlés tárgysorozatának egyik legvitalisabb pontja lesz a most szentesített zsinati törvények életbeléptetése s az ezzel kapcsolatos intézkedések. Az új tervezet az egyházkerület hét főgymnasiumának ősi alkotmányát és annak keretében a református tanárságnak az egyház társadalmában és az iskolai kormányzatban eddig elfoglalt helyzetét, az egész testület erkölcsi súlyát jelentékenyen le fogja szálítani.

A református tanárság aggodalommal és mély elkedvetlenedéssel szemléli az átalakulást, mert a tanári állás az egyházi törvények hierarchikus tendenciájával szemben csak itt, ebben az egyházkerületben tartotta fenn hagyományos kiváltságai alapján azt a függetlenségében gyökerező súlyt és tekintélyt, amely azt igazi protestáns szempontból az iskolai nevelés irányításában joggal megillette s amelylyel ezen országrész magyarságának, békés belső fejlődésének évszázadokon keresztül elévülhetlen érdemeket szerzett.

Hazánkban nincs életpálya, amelyben az egyetemi képesítést, hivatali szakértelmet, egyéni rátermettséget és megbízhatóságot oly csekély tisztelet és bizalom venné körül, mint éppen a tanári pályát a felekezeti kötelékében. Eléggé igazolják ezt a közelebről lefolyt parlamenti és egyházhatósági viták, amelyekben majdnem minden oldalról kifejezésre jutott az a törekvés, hogy az egyház, a maga intézeteinek és alkalmazottjainak anyagi megrövidítésével is, — az iskola és a tanár tekintélyét minél nagyobb mértékben alárendelje idegen — többnyire papi tekinteteknek.

Eddigél elsősorban az ev. ref. egyház iskoláinak szervezete képezett tiszteletreméltó kivételt a tanári és tanítói működés méltányolásában; itt is főleg az erdélyi ref. egyházkerületben. Az ősi kollegiumok csaknem kizárólag a tanárok vezetése alatt a hivatali megbecsülés, a megdézsmálatlan tanári tekintély és a zavartalan munkakedv éltető elemében nőttek ki magukat a magyar köznevelődés és a protestantizmus védőbástyáivá. Mostanáig soha senkinek sem jutott eszébe, hogy félteni kell e független védőbástyákat építőiktől, saját lakóitól és hivatott őreitől, az iskolákat a maguk tanáraitól. Csak most, az uniformizálódás kedvéért vált szükségessé, hogy az őrség kétharmadrészét idegen elemekkel cseréljék fel s a tanári munka érdemét külső tényezők tekintélyének emelésére fordítsák.

Az iskolai nevelés célja, az egységes nemzeti konszolidáció ügye s a ref. egyház belső békeségének érdeke nem ilyen uniformist várt a szak-képzettség és a munkabecsülés korszakában iskolai számára. Sérelmes és a tanári állásra fölülte icalzó a zsinati törvények (VI. t.-cz. 98. §.) aua rendelkezése, hogy a középiskola szellemi és anyagi ügyeinek intézésére szervezendő igazgatótanácsok (előjáróságok) 9., 15. v. 18. „legalább is középiskolát végzett” tagja közül csak 3, 5 vagy 6 lehet tanár. „Ez utóbbiaknak száma az igazgatóval együtt az igazgatótanács tagjai összes számának egyharmadát nem haladhatja meg.” Tehát e törvény még annyit sem koncedál a tanári lelkiismeretességnek és hivatottságnak az iskolai dolgokban, mint az ág. evangélikus felekezet, melyben minden rendes tanár tagja a kétannyi tagból álló igazgatótanácsnak.

A zsinati törvények életbeléptetése tehát határozott visszafordítást jelent az erdélyi ref. középiskolák kormányzati rendszerében s a tanári állás tekintélye dolgában, mert tanárai nemcsak az egyházkerületi közgyűlésből maradnak ki, hanem részben az intézet élére rendelt igazgatótanácsokból is kirekesztettek, amelyben pedig ma-holnap bármely megbukott tanulója, idők multával talán maga a paedellus is hivatott tag lehet.

Indokolt tehát a református tanárság zugoló-

dása és elégedetlensége a reá erőszakolt új kormányzati rendszer miatt, mert az a kontemplált alakban a tanári munkásság nimbuszát az iskolán kívül álló és más pályán működő egyének számára foglalja le és komlokegyenest ellenkezik a közoktatási kormány sokszor hangoztatott programjával, melyben az iskola és a tanárság erkölcsi és társadalmi helyzetének emelését sürgeti egész vonalon.

Csak maga-magára, belső viszonyaira, céljaira és eszközeire nézve állít ki szegénységi bizonyítványt az a fentartó hatóság, melynek tanárai az országos törvényekben előirt szakszerű állami ellenőrzés és felügyelet mellett is ilyen kiméretlen külső beavatkozással vannak körülvéve. Mert tények igazolják, hogy nem lehetnek ott normális viszonyok, közbékesség, megelégedés, hivatali ambíció és korrekt munkasiker dolgában, ahol a vezetőség a hivatott tényezők ily nagyfokú visszatorításával működik.

— (Püspökök tanácskozása.) Balázsfalváról jelentik, hogy Mihályi Viktor gör. kath. érsek tegnapelőtt Gyulafehérvárott időzött és hosszasan konferált gróf Majláth erdélyi püspökkel. Mint a „Tribuna” jelenti, Mihályi érsek a napokban Nagyszebenbe utazik Metianu metropolita látogatására, hogy vele a királynál teendő lépéseket megbeszélje. Ugyanis a román gör. kel. és gör. kath. egyházak főpapjai együttesen akarnak a trón elé járulni, hogy az iskolai javaslatok szentesítésének megtagadását kérjék.

— (A prot. árvaegylet közgyűlése.) A Protestáns Országos Árvaegylet folyó hó 25-én, szombaton d. u. fél 6 órakor, a „Protestáns Árvaház”-ban (Budapest, VII., Szegényház-tér 1.) tartja rendes közgyűlését.

A közgyűlés tárgysorozata: 1. Imádkozik: Petri Elek budapesti ref. lelkész. 2. A választmány jelentése az együletnek 1906. évi működéséről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése az 1906. évi számadásokról. 4. Az 1907. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. A számvizsgáló-bizottság megválasztása az 1907. évre. 6. Férfi és női választmányi tagok választása a megüresedett helyekre (négy évre). 7. A választmány egyéb indítványai és esetleges más indítványok feletti határozat. A közgyűlést ünnepély követi, melynek tárgysorozata a következő lesz: 1. „Ami női választmányunk és együletünk volt elnöknői.” (Emlékezés Székács Józsefné és Liedemann Frigyesné elnöknőkre). Felolvassa: Brocskó Lajos igazgató. 2. Társadalmi feladatok és intézmények a gyermekvédelem terén, az evangélium világitásában. Felolvassa: dr. p. Horváth Zoltán együleti titkár. 3. A növendékek előadása: ének és szavalt. 4. Az árvaház megtekintése.

— (Kun Bertalan jubileuma.) Kun Bertalan, a magyar református egyház legidősebb püspöke ez idén tölti be püspökségének negyvenedik évfordulóját. A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület az agg főpap ünneplésére e hó 28-án kezdődő közgyűlésén nagy örömmünnepet rendez, melyen Radácsi György mond imát. Az egyházkerület üdvözlését Meczer Béla, a miskolczi egyházközség jókívánásait Rác György tolmácsolja.

(Bérmálás a fővárosban.) Az ideji bérmálás ma kezdődött a fővárosban, mely kora reggel megtelt ünneplő közönséggel, a fehér ruhába öltözött bérmálándókkal, a bérmászülőkkel és rokonokkal. A bérmálást Vaszary Kolos bibornok hercegprímás képviselőjében dr. Kohl Medárd püspök végezte, aki dr. Nemes Antal pápai prelátus kíséretében érkezett a templomhoz, ahol a papság élén Kurz Vilmos ferencvárosi apátplébános fogadta. A főpap harangzugás közben vonult be a templomba, ahol közel ezer fű és ifju leány részesült a bérmálás szentségében. Kohl püspök holnap, csütörtökön a terézvárosi plébánia-templomban fog bérmálni.

— (A kolozsvári ref. kollégium jubileuma.) Kolozsvárott a ref. kollégium ma ünnepelte 300 éves fennállásának jubileumát. Az ünnepély nagyszámu résztvevők és a régi növendékek jelenlétében nagy lelkesedéssel folyt le. Az intézet udvarán gyülekeztek s onnan a templomba vonultak. Az ünnepélyen jelen voltak: Szvacsiná polgármester, az egyetem, tanintézetek és felekezetek képviselői, a ref. tanári egyület tagjai és a vidéki kiküldöttek. Zsoltár után Bartok püspök imát mondott, mire Török István igazgató részleteket olvasott fel a kollégium történetéből. A kollégiumi ifjuság éneke és a zenekar előadása után következett az üdvözlések sszu sora. Dóczy Imre a ref. országos tanáregye-

sület, *Böhm* Károly tanár az akadémia, *Schneller* István tanár a kolozsvári egyetem, *Szecsina* Géza polgármester a város, *Szamosi* János az Erdélyi Múzeum Egylet, *Gratz* Mór lut. lelkész az egyházközség, *Riethy* József tanár a kath. főgimnázium, *Gál* Kelemen az unitárius főgimnázium, *Márki* Sándor a középiskolai tanáregyesület, *Répay* Dániel az állami tanítóképző, *Kovács* Béla a tanítóképző, *Pallós* Albert a polgári leányiskola és a tanítótestület és *Fogarasi* Albert nagyenyedi igazgató a kálvinista középiskolák, *Ince* Gerő a kolozsvári ev. ref. egyházközség és *Schilling* Lajos egyetemi tanár az összes volt növendékek nevében mondottak üdvözlő beszédet. A beszédekre gróf *Bethlen* Ödön főgondnok mondott köszönő választ. Az ünnepély a Himmusszal végződött. Azután a volt tanítványok kivonultak a temetőbe, ahol dr. *Békésy* Károly beszédet mondott, mire megkoszorúzták az ott nyugvó tanárok sírjait. Délután fényes banket volt.

— (A magyar prédikáció.) A püspök utasítására az antalfalvai ev. templomban magyar prédikációt tartott *Csaplovics* János lelkész, miután a tót istentiszteletet elvégezte. A prédikáció megkezdése után a tótok énekelni kezdték, hogy a prédikációt megzavarják. Miután egy ízben a tótok hasonló csínytet követek el a magyarokkal szemben, az antalfalvai főszolgabíró megjelent a prédikáción és a tótok illetlen viselkedése után felszólította őket, legyenek csendben, s mivel a főszolgabíró felszólítása nem használt, rendőroket hozatott a templomba és a rendezőket karhatalommal eltávolította. Megállapították a zavarok vezetőinek névsorát, kik ellen az eljárást megindították.

Bubics püspök meghalt.

Budapest, május 22.

Egy badeni szanatoriumban második gyermekét élő öreg ur halt meg a mai napon: *Bubics* Zsigmond, egyike a legöregebb magyar püspököknek. Az agg főpásztor neve szomorú hírességre tett szert az utolsó években. Kiderült, hogy a püspököt, aki egész életén keresztül nagy előszeretettel gyűjtötte a műkincseket, egy bünszövetkezet hamisított műtárgyakkal minden vagyonából kifosztotta, olyannyira, hogy *Bubics* Zsigmond a gazdag kassai beneficium élvezetében is a legnagyobb anyagi zavarok közé keveredett. Az egyházi főhatóság azzal vetett véget a felkavart botránynak, hogy a második gyermekkorát élő püspököt a badeni szanatoriumba internálta s a kassai egyházmegye lelki és anyagi vezetését *Fischer-Colbrie* Agoston püspöki koadjutorra bízta.

Bubics püspök azóta a badeni szanatoriumban csendes elvonultságban töltötte napjait. A Hajnóci—László pör időnként még föl-színre vetette nevét, ezenkívül csak a mai szomorú hírrel kapcsolatban hallunk hírt róla. Amikor a sok keserű megpróbáltatáson átment öreg embert a szenvedéseitől már megváltotta a halál.

Bubics pályafutása.

Bubics Zsigmond nyolczvanhat évet élt. 1821-ben született a tolnamegyei Ozorán régi nemesi családból. Atyja az Eszterházy hercegek uradalmának főtitkára volt s ezen a révén a győri szeminárium, a bécsi Pazmaneum és Augustineum elvégzése után 1848-ban Eszterházy Pál herceg, az első felelős minisztériumban a király személye körüli miniszter, meghívta Pál revü fia mellé nevelőnek. Kismartonba költözött s ő nevelte a herceg két kisebbik fiát, Alajost és Miklóst is. Mint nevelő, teljesen megnyerte a hercegi család bizalmát, a miről tanuskodik az idősebbik Pál hercegnek 1850-ban fiához intézett levele, amelyben ezt a tanácsot adja neki: „mindenekben pedig nagyérdemű nevelőd példáját kövesd, ő fogja neked a leghelyesebb életutat kijelölni.”

A hercegi család környezetében *Bubics*nak alkalma nyílt érintkezni annak a kornak számos nevezetes emberével s több nagyobb utazást tett Nyugat-Európában. Ebben az időben fejlődött ki művészi érzéke is. Ő maga is igen csinosan festett, különösen virágképeket s mint műértő, ízlésének finomságával tűnt ki. Képeit és gyűjteményének legértékesebb részét a kassai múzeum-
n őrzik.

Miután nevelői állásától megvált, 1867-ben szentszéki ülnökké, 1872-ben monstri apátá s 1879-ben rátóti préposttá nevezték ki. Ugyanebben az esztendőben, amikor Budapesten a szegedi árvíz károsultjai javára régi ékszerekből és fegyverekből, egyházi és egyéb műkincsekből kiállítást rendeztek, a kiállítás rendezésére *Henszelmann* Imre mellett őt kérték föl. E révén jutott *Bubics* közelebbi érintkezésbe a főváros tudományos és művészi köreivel, amelyeket egyszerre megnyert finom modorával és a művészet iránt való lelkesedésével. Hosszabb ideig maradt a fővárosban s a Nemzeti Múzeumnál néhány évig a könyvtárban őrzött fa- és rézmetszetek rendezésével foglalkozott. 1880-ban ki is adta a magyarországi várak és városok fa- és rézmetszeteinek értékes magyarító leírását. Foglalkozott a régi magyar majolika-ipar tanulmányozásával is s a régi híres holicsi és tatai gyárak termékeiből igen sok értékes tárgyat gyűjtött össze, amelyeknek jelentékeny részét az Iparművészeti Múzeumnak ajándékozta. Gyűjtötte a régi egyházi ruházatokat és kéziratosokat is, 1883-ban pedig egy kis munkát tett közzé a középkori miniatür-festészetéről.

*Bubics*ot 1880-ban nagyváradi kanonokká nevezték ki s ő lett az ottani papnevelő-intézet igazgatója. Ugyanez évben elvállalta az Eszterházy hercegi család zárgondnokságát is s önzetlen lelkiismeretességgel rendezte rövid idő alatt az uradalmak terheit. 1881-ben országos képviselővé is megválasztották szabadelvű programmal s különösen a középiskolai törvény megalkotásában tevékeny részt vett. Ekkor nevezte ki a király 1887-ben kassai püspökké.

Csaknem két évtizedig állott a kassai egyházmegye élén s ez alatt az idő alatt nagy tudományos műveltsége, hazafias lelke és jótékonyága lépten-nyomon megnyilatkozott. Kassa város közművelődési mozgalmait tőle telhetően pártolta s nagy része volt a kassai múzeum létesítésében, amelynek a róla elnevezett terem egyik legértékesebb része. Mint az Akadémiának levelező, majd ütszeleti tagja, nemcsak áldozatkészségével járult hozzá a tudomány fejlesztéséhez, hanem saját történelmi és irodalmi műveivel is. 1894-ben egyházmegyéje nagy fénytel ünnepelte meg áldozó-pap-ságának ötvenedik évfordulóját. Két évvel később, a millennium évében, a király a titkos tanácsosi címmel, 1898-ban pedig a vaskorona-rend elsőosztályával tüntette ki. 1904-ben egyházmegyéje főnnállásának századik évfordulója alkalmával tartotta meg gyémántmiséjét s ugyanakkor a király a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta az agg főpápnak.

A nagy botrány.

Ezelőtt mintegy másfél esztendővel tört ki a kassai püspökség ismeretes botránya, amely egyszerre óriási szenzációvá nőtte ki magát és áldozatul követelte a kassai egyház fejét, *Bubics* Zsigmond püspököt, aki kénytelen volt helyét *Fischer-Colbrienak*, a koadjutornak átengedni. *Bubics* Zsigmond ügyvédje, dr. *Hets* Ödön ugyanis feljelentést tett annak idején *László* Fülöp budapesti régiségkereskedő ellen, aki egy ötven ezer koronás váltót akart a püspökön behajtani. A tartozásra a püspök, aki akkor már gyengeelméjű volt, nem tudott visszaemlékezni, de utóbb jelentkeztek tanuk, akik elmondták, hogy emlékeznek rá, amikor *Bubics* püspök maga is bevallotta, hogy *László* Fülöp a váltó összegének erejéig kisegítette pénz-zavarából. Ekkor dr. *Hets* Ödön a püspök volt titkára, *Hajnóczy* József ellen is tett feljelentést, azzal vádolva őt, hogy visszaélvén *Bubics* gyengeségével és hiszékenységével, összejárta *László* Fülöppel és potom áron eladatta neki a sok száz ezreket érő műkincseket.

A botrány tetőpontját érte el, amikor kiderült, hogy a főpap vagyonilag teljesen tönkrement. A vád, amit az ügyvéd a titkár és a műkereskedő ellen tett, el volt mondva, hogy ők szíjlozozták ki *Bubics* Zsigmondot és különösen az utóbbi időben óriási összeget csaltak ki tőle azon a czimen, hogy kijárják neki az érseki címet. A rendőrség letartóztatta *Hajnóczy* Józsefet és *László* Fülöpöt, a vizsgálóbíró azonban, rövid vizsgálati fogság után, megszüntette ellenük az eljárást. Közben a

tábla új vizsgálatot rendelt el és *Hajnóczy* József ellen elfogató parancsot adtak ki. Ekkor jelenkezett a védője, dr. *Fényes* Samu és kijelentette, hogy a volt püspöki titkár, ezidőszerint mint impresszárió működik az oroszországi Varsóban. Az elfogató parancsot erre visszavonták és diplomáciai uton idézték meg *Hajnóczy* Józsefet.

A sok herceze-hurca, gyanúsítás és hamis vád, amelylyel *Bubics* Zsigmondot illették, végre arra indították, hogy lemondott a püspöki méltóságról és maga kérte a gondnokság alá helyezését. *Hets* Ödön dr. lett a gondnok, akinek most már az volt a célja, hogy megmentse a főpap vagyonának romjait, rendezze összes ügyeit és tisztességes megélhetést biztosítson a számára. Elsőbben eladatta a *Kehlburgi* várat és birtokot és huszonegyezer korona évi jövedelmet biztosított a testben, lélekben megtört szerencsétlen egyházfőnek.

Azóta a badeni szanatoriumban töltötte napjait *Bubics* Zsigmond. Utóbbi időben sokszor gyengélkedett és fivére, *Bubics* Károly tanácsos ápolta.

Bubics püspök betegsége.

Bubics püspök már három év óta betegeskedett. A nyolczvanhat éves aggastyánt aggkori gyengeségen kívül régi vesebaja is kínozta. Az utóbbi hónapok izgalmai pedig idegrendszerét tették tönkre. A püspök a nyarat rendszeren tiroli kastélyában töltötte. Két év óta Badenben üdült.

Itt a fővárosban kedélybetegség nyomait konstatálták orvosai. Órákig ült egy helyben, nem szólt, nem kért, nem törődött semmivel. Teljes apáthiába merült. Badenben kissé magához tért. Már kísértálgatott, megismerte barátait, akiknek folyton panaszkodott, hogy vénségében magára maradt. Egy magyar mágnásnak, aki néhány hónappal ezelőt meglátogatta, könnyezve sóhajtott: — Lásza gróf ur, akinek ezer barátja volt, aki csak jót tett embertársaival, most, hogy bajba jutott, egyedül maradt, társtalan ridegségben.

Az őcsuce, *Bubics* Károly ápolta a püspököt, akire orvosai már márczius első napjaiban tartott konziliumon kimondták:

— Nincs segítség! A vég csak napok kérdése...

Tegnap este eszméletlenül esett össze és nem is nyerte többé vissza eszméletét. Éjjel két órakor a halál megváltotta szenvedéseitől.

Bubics püspök halálhíre Bädenből ma érkezett Kassára. A püspöki aulára és a középületekre kitzítették a gyászlobogókat. *Kozora* Endre apátplébános és *Toszt* Barna szentszéki tanácsos Bädenbe utaztak a holttestért, mely hétfőn érkezik Kassára. Itt az Erzsébet-dombon felravatalozzák és a püspöki kriptába temetik.

A brucki csapatszemle.

— Saját tudósítónktól —

Bruck (a Lajta mellett), május 22.

Verőfényes nyári időben érkezett meg ma ide a király, hogy az ötvenedik gyalogdandár fölött szemlét tartson.

Az udvari vonat reggel hét órakor robogott be. A király fogadtatására megjelent a vasúti állomáson: *Fiedler* tábornagy, *Hoffmann* ezredes térparancsnok, *László* csendőrezredes, *Nagy* főispán, *Eöshgyi* alispán és még sok katonai és megyei előkelőség. — A király kíséretében voltak *Ferenz Ferdinánd*, *Lipót Salvátor* és *Frigyas* főhercegek, *Schönaich* hadügyminiszter, *Konrad* altábornagy, vezérkari főnök, *Galgóczy* tábornagy, *Latscher* Landwehr-miniszter, gróf *Paar* és báró *Bolfras* főszárnysegédek valamint *Spányik* és gróf *Schafgotsche* szárnysegédek.

A király, miután átvette *Fiedler* tábornagy hadiestparancsnok jelentését, *Hoffmann* ezredeshez fordult és a tábor egészségügyi viszonyai felől tudakozódott. *László* csendőr ezredestől azt kérdezte, hogy még mindig nagy-e a legénység hiánya a csendőrségnél. Azután üdvözötte *Nagy* főispánt, majd *Eöshgyi* alispánhoz fordult és a kivándorlási viszonyokról tudakozódott. *Schöbert* bírótól és *Kalbovszky* jevvizőtől *Bruck-Ujfal* fejlődését tudakolta.

A király ezután kíséretével a külföldi attasékkal egyenesen a gyakorlóterre lovagolt. Az attasék sorában ott voltak: gr. *Ryanek* kapitány (Németország), *Teck* herceg alezredes (Anglia), *Giridon* őrnagy (Franciaország), gróf *Sigray* (Olaszország), *Raanf-Bei* kapitány (Törökország), *Skina* kapitány (Románia), *Amtonow-Jostow* (Bulgária), *Masatasu-Tukuda* és *Barof* chilei főkonzul.

A király előbb a 4-ik gyalogezred arcvonala előtt lovagolt el, majd megparancsolta a 4-ik zászlóaljnak, hogy taktikai gyakorlatot végezzen. A zászlóalj magatartása a királynak nagyon megtetszett. Azután a 4-ik bosznia-hercegovinai gyalogezred került sorra, melynek egyik zászlóalja szintén taktikai gyakorlatot végzett. Igen behatóan szemlélte meg a 25-ik vadász zászlóaljat s különösen a zászlóalj zárt gyakorlatai nyerték meg tetszését.

Háromnegyed nyolczkor kezdődött a voltaképeni gyakorlat. A 4-dik gyalogezred és a 25-ik vadász zászlóalj előre nyomult a Lajtától egész a kőbányáig, hogy megakadályozza a bosznia-hercegovinai 4-ik gyalogezred előnyomulását. Az ütközet legnagyobb része a magaslatokon folyt le, ott tartózkodott a király is egész kíséretével. Háromnegyed órai harc után a király lefuvott.

Az ütközet egyik legérdekesebb része a Deutschnesterck, a 25. vadász-zászlóalj- és a 4. boszniai gyalogezred japán módszerű támadása volt, amely abban állt, hogy a katonaság rajokra, vagy szakaszokra oszolva, minden lépésen jól kihasználta a fedezetét s ugyszólván hason kuszott az ellenség felé. A király ezért a hadműveléért is nagy elismerését fejezte ki a tisztikar előtt.

A gyakorlat befejezésével, a király maga köré gyűjtötte a tisztikart és legnagyobb meglepődésének adott kifejezést.

A király még a tüzéséget szemlélte meg, mely a Polly-árkoknál foglalt hadállást. Az ütegek vágatában többféle mozdulatot végeztek, aztán hirtelen leszereltek és jó ideig élénk tüzelést tartottak fenn.

A király a tüzéségről is legmelegebb elismeréssel nyilatkozott.

Tíz órakor a király elhagyta a táborát, miközben az egybegyűltekhez a következő szavakat intézte:

— Igen sajnálom uraim, hogy ez idén már nem fogok többet ide visszatérni.

A hadügyminiszteriumnál és a második hadtest vezérkari főnökénél szerzett információk szerint a királynak ez a kijelentése mit sem változtat azon a rendelkezésben, amelyet a második hadtest parancsnoksága e hadtest szemléje végeit tett. Már előbb megállapították, hogy a zászlóaljgyakorlatok alatt a király az 50. gyalogdandárt szemlélte meg, ami ma meg is történt. Ép úgy már előbb kijelentésbe helyezték, hogy a 49-ik gyalogdandár főlötte a csapatszemle a bécsi Práterben történjék. Ennek a szemlének megtartására a király *junius közepén Budapestről külön Bécsbe fog utazni.*

Mozgó képek.

A fátyolos hölgy.

Jenő szólított meg az utcán. Jogászkorunk óta nem láttam; iszonyuan megváltozott; alig ismertem rá. Arca fakó volt, szeme lázasan izzott mély üregében, az egykor nyulánk alakja megroggyant. Megfogta a karomat, behúzott a legközelebbi kávéházba és maga mellé ültetett.

— Láttad? — kérdezte elfojtott, remegő hangon.

— Kih?

— Azt a nőt?

Mielőtt felelhettem volna, ijedten a két kezébe tettem az arczát és így folytatta:

— Ott... ott... szemben! Utánunk jött. Láttad?

Körülnéztem, a kevés kávéházi vendég közt egy nő se volt.

— Csak képzeled! Nyugtaltam meg.

— Nem képzelem. Itt van. Mindenholra követ; üldöz, fenyeget. Igaz; te rövidlátó vagy. Milyen jó neked, nem látod.

Fürkészve néztem szegény barátomat. Melle göröcsösen zihált, halántékának erei kidagadtak, arca verejtékezett. Évek előtt hallottam, hogy ivásnak adta magát; az alkohol fette főnkre.

— Mondd csak, — tudakoltam — miféle nőről beszélsz?

— A fátyolos nőről; felelte és megborzongott.

Tréfára iparkodtam fordítani a társalgást.

— Te kópé! Mindig nőekkel volt dolgod. Bizonyosan ezt is a faképnél hagytad. Ugy-e szép és fiatal?

— Semmivel se tartozom neki, semmivel. Nem tudom, fiatal-e vagy vén. Sűrű fátyol borítja az arczát; csak a szemének kérdő, szuró, rémcs sugara hatol át a szöveten.

— És... mióta tart ez az... üldözés?

— Mióta! Születésem pillanatától.

— Hogyan?

Mérgelődve fordult el tőlem, majd ismét hozzám hajolt és izgatottan magyarázta:

— Te mindig könnyelmű, gondatlan voltál. A komolyságot hírből sem ismered. Talán jobb is így: sok gyötrelmetől szabadulsz. Hát nem tudod, hogy az a fátyolos nő a te utadat is szüntelenül keresztezi? hogy éjjel-nappal előtéd van; akár dolgozol, akár mulatsz, akár alszol, akár egyedül vagy, akár társaságban? De nemcsak veled áll szemben, hanem minden emberi szülővel. A koldus épen úgy fél tőle, mint a császár...

— És mindenkinek ellensége?

— Azt nem mondom. Megfigyeltem. Némelyikre mosolyogva néz, másokra szeretettel. Sok embert biztatni, bátorítani, segíteni látszik. Mások iránt teljesen közömbös.

— Téged gyűlöl.

Barátom ökölbe szorított balkezzel fenyegette meg a szemközti üres széket, azután lelkendezve hadarta:

— Gyűlöl, gyűlöl, gyűlöl! Pedig volt idő, amikor nekem is hízelt. Kicsi koromban szép ruhát, sok édességet, paripát ígért. Később dicsőséggel, boldogsággal áldott. Boldog voltam; hittem neki. Megcsalt, megcsalt, megcsalt! És most még ő fenyeget! Még ő üldöz!

— Miért nem vonod kérdőre!

— Megpróbáltam. Azt hiszed, szóba áll velem? Hallgat, mint a sir. Talán csakugyan néma. Néma mint a járása, mint minden mozdulata. Csak néz, néz, rémítően néz.

Ismét eltakarta az arczát és a sovány ujjai közül könnyek pergették elő.

Megsimogattam a korán öszült haját. Kezem érintésére összeresztent, majd fájdalommal szelid hangon mondta:

— Így, így, csak simogass. Ez jólesik. Mintha a kezéd érintésétől agyam háborgása csillapodnék. Simogass csak. Valami édes melegség járja át az ereimet. Eljut a szívemhez... a szegény szívemhez. Mióta nem érezte ezt a meleget! Nekem már senkim sincs; akik szerettek, már meghaltak és az élők nem törődnek velem... csak ő, csak ő!

Olyan erővel markolta meg a karomat, hogy majdnem feljajdultam. Majd titkolózva sugta:

— Csitt! Ugy veszem észre, hogy másfelé néz. Azzal a kuszarhadnaggyal kacérkodik... Bizonyosan aranygillért, érdemrendeket ígér neki... talán most ellillanhatnak! Isten veled. Kilopódom...

Óvatosan leakasztotta kalapját a fogasról, s lábujjhegyen kifelé indult.

— Várj, — mondtam — veled megyek.

Az utcára érve fellelegzett.

— Sikertült!

— No látod; megszabadultál tőle.

Velőtrázó sikoly hazudtolta meg biztatásomat.

— Dehogy, dehogy! Már itt is van!

— Kicsoda?

— Hát ő... a fátyolos nő... a — Jövő!

És azzal vad futásnak eredt. Nem érhettem utól. Eltűnt szemem elől.

Csak másnap hallottam, hogy holtan huzták ki a Dunából. Rosta.

TÁVIRATOK.

Az osztrák válaszlások.

Laca, május 22. (*Saját tudósítókól.*) A válaszlási agitáció elérte csúcspontját. A német polgári pártok, amelyek Stransky szabad nagynémet jelölt körül sereglenek, képzelhetően terrorizmussal dolgoznak a szociáldemokrata Schumeyer ellen. Ma reggel a város lakossága meglepődéssel vette észre, hogy a Bismarck-toronyon vörös-fekete arany zászló leng. Az „Assher Zeitung” a lap élén ezt a felhívást közli mai számában: A győzelem biztos reményében tekintetek a Bismarck-toronyra, amelyről a zent vörös-fekete-arany lobogó leng alá. Férfiak,

asszonyok, leányok! Védelmezzétek meg ezt a szent zászlót az ellenség támadásával szemben. A német pártok ezrivel osztogatják a röpiratokat és intik a polgárságot, hogy csak Stranskyra szavazzon mindenki.

Schumeyer ma szabad ég alatt népgyűlést hívott egybe, amelyen körülbelül kétezer választó volt együtt. Ma reggel megint huszonkét bécsi szociáldemokrata érkeztet Aschba s így most Schumeyer mellett negyven agitátor dolgozik.

Francia minisztertanács.

Páris, május 22. Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanács jóváhagyta Caillaux pénzügyminiszter törvényjavaslatát, a melynek az a célja, hogy a szőlőtermelést fenyegető veszélyeket elhárítsa. A törvényjavaslatot holnap terjesztik a kamara elé.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, május 22. *Gabonatözsde.* Zárlat. Buza irányzata szabálytalan. májusra 100. (99.50) K., jul.-ra 101.65 (101.50) K., — Tengeri, állandó. májusra 55.50 (55.75) K

Csikagó, május 22. *Terménytözsde.* Zsir máj.-ra 9.12, júliusra 9.22. Szalonna short clear 9.37. Sertéshus júliusra 16.45.

New-York, május 22. *Terménytözsde.* Gyapot. New-Yorkban 12.25 máj.-ra 10.87, aug.-ra 10.92. New-Orleansban 12.—. *Petroleum* stand with. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15, raffined in cases 10.65, Credit Balances of oil City 178.—. *Zsir*, Vestern Steam 9.55. Rohe testvérek 9.65. *Ön* 43.50—44.00. Réz 25.50.

New-York, május 22. *Czukor- és kávépiacz.* Czukor fair refining Muscovado —. Czukor finomítva 1. sz. —. Kávé Rio 7. sz. helyben 6.50, májusra 5.50, augusztusra 5.30.

UJDONSÁGOK.

Az érettségi áldozatai.

Még alig kezdődtek meg az érettségi vizsgálatok s már itt a botrány, mely teljesen feldulta huszonkilencz vizsgázó diáknak, tán ugyanannyi vizsgáló tanárnak s a jó isten tudja, hány remegő szülőnek, testvérnek, rokonnak, jó barátoknak és más érettségiző pajtásnak lelki egyensúlyát. Ezek a botrányok minden érettséginel megisméltődnek, egyszerű körtünetek, melyek azt bizonyítják, hogy az egész intézmény beteg, teljesen elavult és céltalan, végre már tehát le kell számolni vele. Oda kell állítani a muzeumba a középkori gyötrő és kínzó eszközök: a hüvelykszorító, spanyolcsizma, törökerék és felizzított vaslemezek közé!

Iskolánk és iskolai tanításunk úgy is teljesen hibás, mert idegen az élettől és semmi köze, vonatkozása vagy összefüggése nincs azzal a tudománnyal, amelyre később pályaalapításnál, érvényesülésnél, vagy megélhetésnél föltétlenül szükségünk volna. Hogy csak egyetlen ríkító példát hozunk fel, annak a diáknak, aki szabad előadást szelvelgő tanárjától teljes félvéven át a Faust-téma fejlődését hallgatta a különböző nemzeteknél és századokban, vagy aki Thukidideszt elemezte, Vergilius énekeit lapszámra magolta, halvány sejtése sincs a saját testének higiénijáról. Tudja a keresztes hadjáratok összes évszámait, harmadrendű vezéreit, de nem hallotta Behring, Semmelweis, Koch, Curic, Lenhossék nevét s aki szabad értekezést írt a differenciál-egyenletekről, annak teljesen ferde, vagy a nullára redukált nézetei vannak a köznapi élet legegyszerűbb tüneteivel szemben.

Az ilyen szerencsétlen diáknak előbb mindent, mindent el kell felejtene s minél jobb diák volt, minél több fiatalságot pazarolt a tanulásra, annál többet kell elfelejtene, hogy látni, észrevenni, felfogni tudja az életet, amely nem natural bizonyítványt, hanem tiszta emberi ész követel tőle s amely kegyetlenül elbuktatja, legyűri, elgázolja, ha mindjárt hetvenezer szigorú főgazgató ur is kiállította már róla a kitűnő érettségét.

Ennél aztán nincs is más rendeltetése az egész érettségi vizsgálatnak. Mert hogy azokat a diákokat, akiket a tanári kar egész éven át annyiszor kihivatott, feleltetett és osztályoztatott, amennyiszor éppen azt szükségesnek találta, akik ezenfelül még az osztályvizsgán is sikerrel tullestek,

mi az isten csudájának kell külön érettségi alá bocsátani, hogy elfáradt agyukat, megtépett ideg-zetüket az újabb esélyekkel s az újabb szerencse-játékkal még nyomorultabbá tegyék, erre igazán nincs felelet. Mert a t. tanári kar szerint vagy érett valaki már a nyolczadik osztály vizsgája után s akkor minék öt újra érleltetni, vagy nem érett s akkor nem érik meg azalatt a három hét alatt sem, amíg az érettségire készül. Tudom, hogy hiszen nem is erre való az egész ceremónia. Hanem igenis arra, hogy szétrebbentve a diák-sereg még megmaradt csöppnyi emberi érzését, mindenféle fuffanggal, álkukszal, lakatfelkészítéssel, hazugsággal, megvesztegetéssel már előre megszerkezhetővé tegye a rettenetes tételeket, amelyek megfajtásával öt érette fogják nyilvánítani s kitarják előtte a további élet szűk kapuját. Ha ezen rajtaveszt, felüggesztik, kicsapják s akkor vagy föbe lóheti magát, vagy élhet, ahogy tud, örök becstelenségben. Ebben a szomorú dologban pedig nem a diákok a gyerekek, hanem a tanár urak, akik rettenetes komolyan veszik ezt az egész haszontalan, hiábavaló játékot.

Néha aztán akad egy-egy emberségesebb, bölcsőbb, belátóbb tanár is, aki előre megsejteti diákjaival a zöldszemű szűkszt titokzatos rejteljét. Ez volt az eset most Kaposvározt is. Akadt egy okos, emberséges tanár, aki körülírva jelezte az írásbeli dolgozat témáit. Fiaim, e közül a három téma közül egy okvetlenül be fog ütni.

De hogy mennyire szét van már akkor rombolva a diák-sereg egész lelki egyensúlya, legjobbban bizonyítja, hogy még az osztály legjobb tanulója is „puskát” vitt magával, vagyis az otthon elkészített penzumot másolta le a maturai lebélyegzett, megszámozott papirosivekre. Aheiyett, hogy erre szépen, nyugodtan előkészült volna. Hiszen megoldott már ennél ex abrupto tiszter is nehezebb dolgozatokat. Tehát a maturán az érő diák rettenetes felszék között másolt. S akkor az egyik tanár észrevette.

A maturán a tanárok épp úgy leteszik az érettségit önmagukról, mint a diákok. Az a tanár, aki ilyen észrevesz, ha öt diplomája van is, bizony még nem érett. Zöld és éretlen! Hiszen csak csipetnyi emberséges belátása lenne s azonnal nem venné észre, hogy mi történik a pad alatt. De ő bizony észreveszi. Sőt az egész érettségit — felüggeszti.

S jönnek a torturák, a kihallgatások. A szegény diák elárulja, hogy a penzumot a tanárjától kapta s ekkor előtöppen a mennybéli nagyhatalom, a szigorú főigazgató ur s felüggeszti az emberséges, okos tanárt is! Kész a kavarcodás, jön az új érettségi, de az eset megrázza az összes iskolák falait s megszámszorozza a vizsgán a szigorúságot, az ellenőrzést és a hazug nagyképszerűséget.

Mindez pedig azért, mert az osztály legjobb tanulója testi ügyességben nem vigyázott eléggé, amikor szellemi képességét mérgettek, vajjon elég érett-e?

Dönthet a fegyelmi bizottság akárhogy, a kaposvári gimnázium tanári kara már letette az érettségit. Az a tanár, aki a remegő diákkézben a puskaét észrevette, de különösen a főigazgató ur, aki mint Jupiter tonáns újra kezdi az egész komédiát, csufosan elbuktak ezen az érettségén. Nem érettek arra, hogy a jövő életre neveljék ifjúságunkat!

Mik —

Napirend. Napár: Csütörtök, május 23. — Római katólikus: Dezső pk. — Protestáns: Dezső. — Görög-ország: május 10. Isl. 8 mon. — Zsidó: Sivan 10. — A nap két reggel 4 óra 16 perczkor, nyugszik esti 7 óra 37 perczkor. — A hold két d. u. 2 óra 28 perczkor, nyugszik ójól 2 óra 28 perczkor. — A miniszterelnök fogad a pénzügyminiszterumban d. u. 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad d. u. 1 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A pénzügyminiszteri Államtitkár fogad 12-2 óráig. — A képviselőház ülése d. u. 10 órakor. — A képviselőház pénzügyi bizottságának ülése. — Az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése d. e. 12 órakor a Szenáro-u. 10. sz. alatt. — A képviselőház zárszámadási bizottságának ülése d. u. 5 órakor. — A Magyar Történelmi Társulat választmányi ülése d. u. 6 órakor. — az Akadémiaiban. — Ernőmlás a Terézvárosban. — Az Orsz. Katolikus Tanügyi Tanács ülése d. e. 10 órakor a Szent-Isztván Társulat kistornában. — A Pesti Első Belsőleó gyászünnepe d. e. 11 órakor a Vendel-utca 3 sz. alatt. — Az osztálysors-játék húzása reggel 9 órakor. — A Képzőművészeti Társulat tav. szí. tárlata és az Andrássy-kiállítás a Múzeumokban nyitva délelőtt 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. 7-11-g sőtahangverseny. — A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása nyitva 9-7 óráig. Belépődíj 1 korona. — Kober Leo pályaművelés kiállítása a Könyves Kálmán műintézet (Nagymező-utca 87-88.), nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Beardsley-kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — A magyar festők áll. kiállítása az Uránia Kégy-leri Szalonjában uszonja 9-8 óráig Belépődíj

20 fillér. — Az Új Művészeti Szalon (Kocsakemőti-utca 33. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum alattára nyitva 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2 óráig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A közlekedési Múzeum zárva. — A magyar királyi országos levéltár oklevélkiállítása nyitva 9-2-ig. A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva d. u. 9-12-ig, d. u. 3-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig és 2-6-ig.

— **Személyi hír.** Báró Forster Gyula főrendiházi tag, a Műemlékek Országos Bizottságának elnöke, ma két hétre elutazott a fővárosból.

— **A trónörökös vadászata.** Hír szerint Ferencz Ferdinánd főherczeg e hó 22-én Zimonyba érkezik és részt fog venni a Kupinóvban rendezendő sasvadászaton. Hodek, Ferencz Ferdinánd főherczeg udvari műtömjöje Zágrábba érkezett.

— **Frigyes főherczeg Budapestén.** Frigyes főherczeg, mint a Magyar Vöröskereszt Egyesület legfőbb védnök helyettese, május 24-én, pénteken Budapestre jön és délelőt 11 órakor fogadja az egyesületi ház gyűléstermében (I. Vár, Disz-tér 1.) a központi választmány, az igazgatóság, a számvizsgáló-bizottság és a Machlup Adolf üdülőház kezelő-bizottságának tagjait, a Főmegbizottakat és megbízottakat, az igazságügyi tanácsosokat és azután délután 2 órakor megvizsgálja az Erzsébet-kórházat és a hadifelszereléseket. A 11 órai tisztelgésen megjelenés hölgyek: utcai öltözetben, férfiak fekete kabátban és a haderőhöz tartozó tisztek szolgálati egyenruhában, csáköval. Az Erzsébet-kórházban megjelenés: hölgyek utcai öltözetben, férfiak fekete kabátban és a haderőhöz tartozó tisztek sétaöltözetben, sapkával.

— **Új palotahölgyek.** A király a palotahölgyek rangját és előjogait a következő hölgyeknek adományozta: Lobkowitz Paula herczegnő született Schönborn-Buchheim grófnőnek, Auersperg Mária herczegnő született Schönburg-Hartenstein herczegnőnek, Hohenlohe-Langenburg Anna herczegnő született Schönborn-Buchheim grófnőnek, Schönburg-Hartenstein Zsófia herczegnő született Oettingen-Wallenstein herczegnőnek, Sapielha-Kodenski Matild herczegnő született Windisch-Graetz herczegnőnek, nagyapponyi Apponyi Klotild grófnő született Mensdorff-Pouilly-Dietrichstein grófnőnek, Salm-Reiffer-scheidt-Raitz Gabriella grófnő született perényi Perényi bárónőnek, Weissenwolff Ugnad Mária grófnő született Starhemberg grófnőnek, nagyrákói Rakovszky Mária szül. Majthényi bárónőnek, Wenckheim Margit grófnő szül. Erdődy-Pálffy grófnőnek, székhelyi Mailáth Mária grófnő szül. sárvári és felsővidéki Széchenyi grófnőnek, kiserényi Serényi Leopoldina grófnő szül. Harrach grófnőnek, sárvári és felsővidéki Széchenyi Mária grófnő született kéthelyi Hunyadi grófnőnek, Clam-Marfinic Anna grófnő szül. Auersperg és Traun grófnőnek, Thurn-Valsassina Adél grófnő szül. Tacoli marchessának, szápári Szápary Mária grófnő született Przedziecka grófnőnek, Abensperg és Traun Mária grófnő született Podstatzky-Lichtenstein grófnőnek, kéthelyi Hunyadi Magdolna grófnő született de Riquet Caraman Chimay grófnőnek, trakostyáni Draskovich Julia grófnő született Montenuovo herczegnőnek, nagykarolyi Károlyi Ermelinda grófnő született nagykarolyi Károlyi grófnőnek, pojai Alberti Valéria grófnő született zichi és vásonykeői Zichy grófnőnek, nagyszentmiklósi Nákó Eszter grófnő született kistfaludy Lipthay bárónőnek, tótrónai és blatniczai Prónay Anna bárónő született széki Teleki grófnőnek és nagykarolyi Károlyi Irma grófnő született Orczy bárónőnek.

— **A herczegprimás és június 8.** A koronázási jubileum egyik kimagasló programpontja a nagy ünnepi mise, amelyet június 8-án a koronázási templomban fognak megtartani. Az ünnepi misét Vaszary Kolosnak kellett volna celebrálni, de a herczegprimás nem jelenhetik meg az ünnepi misén. Márffy Albin miniszterelnökségi államtitkár ugyanis Balatonfüredre utazott s főkereste ez ügyben az ősz primást. Vaszary biboros herczegprimás hivatkozott agg korára és gyöngé egészségi állapotára, amely lehetetlenné teszi, hogy órák hosszát álljon és az ünnepi misét celebrálja. A herczegprimásnak egyébként orvosi tanácsra minden lelki izgalomtól tartózkodnia kell. Így Vaszary sajnálkozva tudatta Márffy államtitkárval, hogy nem fel lehet meg diszes tisztének és a nemzet és a király ünnepén semmiféle aktív részt nem vehet.

A herczegprimás egyébként Samassa József egri biboros-érsekhez írásbeli megkeresést intézett, amelyben kéri, hogy öt az ünnepi misén helyettesítse és az ünnepi szentbeszédet helyette mondja. Samassa József azonnal válaszolt a herczegprimásnak és tudatta vele, hogy a felhívásnak eleget tesz

és a koronázási jubileumot 5 fogja helyettesíteni az ország első főpapját.

— **Pártvacsorák.** A koalíciós pártok ma este tartották meg rendezeti vacsorájukat a Royal-szálló külön éttermében. A vacsorán a pártok tagjai közül számosan vettek részt. — Az országgyűlési alkotmánypárt holnap, csütörtökön a Hungária-szálló nagytérben heti pártvacsorát tart.

— **Az interparlamentáris konferencia Berlinben.** A legközelebbi interparlamentáris konferencia Berlinben lesz. A konferencia brüsszeli irodája elfogadta azt a német kormány által is támogatott indítványt, hogy az interparlamentáris konferencia legközelebbi ülését 1908 szeptember havában Berlinben tartsa. A legutolsó interparlamentáris konferenciának a hágai békekonferenciára vonatkozólag kifejezett kívánásait legközelebb Brüsszélből az összes érdekelt kormányoknak megküldik.

— **A japán kormány küldötte Budapestén.** Sasaki K. tokiói tanár, a japán kormány kiküldötteje, ma dr. Gönczy miniszteri fogalmazó kíséretében meglátogatta az I. kerület fehérsastéri polgári fiúiskolát, hol nem győzte dicsérni a modern iskola czélszerű berendezését. Jelen volt több tanítási órán is és különösen a tanítás gyakorlati iránya lepte meg. A látottak és hallottak annyira megtetszettek neki, hogy viszonzásul arczképét ígérte az intézetnek.

— **A német fődvarmester Budapestén.** Tegnap éjszaka óta érdekes vendégei vannak a fővárosnak. A német császárné fődvarmestere, báró Mirbach és a felesége érkeztek Budapestre s több napos tartózkodásra a Hungária-szállóban béreltek lakást. A fődvarmester érdekes kijelentéseket tett egy újságíró előtt. Arra a kérdésre, hogy a berlini udvar körében mi a vélemény a magyar dolgokról, báró Mirbach kijelentette, hogy őt a legnagyobb szimpátiával viseltetnek a magyarok iránt. A császár még ma sem tudja elfeledni azt a lelkes fogadtatást, amelyben itt tartózkodása alkalmával a magyar nemzet részesítette.

Amikor pedig Eitel Frigyesre terelte az újságíró a beszélgetést, az udvarmester így nyilatkozott: „Öszintén megvallom, erről a kérdéstről nem szívesen tárgyalok. De mindenképpen kényes a dolog. Akár beszéltek, akár hallgatók, mindkét esetben félreértésekre adhatok alkalmat. De úgy vélem, mindenféleképpen jobb, ha beszéltek, mert így bizonyára nem lesz olyan terrénra az esetleges kombinációknak, amelyek rendszerint helytelenek és téves alapon nyugvoak. Önöket legelső sorban, ugyebár, az érdekli, hogy tud-e a fenséges ur magyarul? Nos, kijelenthetem, hogy beszél az önök nyelvét. De a herczeg ugyanolyan jól tud francziául, angolul, spanyolul, olaszul, sőt oroszul is. Az uralkodó nagy súlyt helyeztet arra, hogy lehetőleg minél több nyelvet sajátítson el a főherczeg. Már aztán, hogy magyarul való tanulását mire magyarálták, az a politika lapjaira tartozik, s így erről nem nyilatkozhatom. Amit mondhatok, — s ez bizonyára érdekli önöket, — udvari körökben igen jó néven vették a részvétnek azt a spontán megnyilatkozását, amely a magyar sajtóban a herczeg balesetét kísérte.

— **A Mátyás-szobor veszedelme.** Kolozsvárról az a riasztó hír érkezik, hogy Fadrusz János mesteri alkotása, a Mátyás-szobor, repedezik és hogy nem sokáig állhat ellen az időjárás viszontagságainak. Kolozsvár polgármestere az Országos Képzőművészeti Tanácshoz fordult segítségért. A tanács Ströbl Alajost és Róna Józsefet küldte el a szobor megvizsgálása céljából.

Róna József egy újságíró előtt elmondta, hogy a szobrot megvizsgálták s látták annak veszélyes repedését. Először is konstataáltak, hogy a lovas-szobor nem a rendes módon van elhelyezve. A ló lábába beleöntött vasak nincsenek a talapzat kövébe leeresztve. A szobor maga sokkal nagyobb volt, mint a talapzat. Hogy kinek a hibájából, azt nem lehetett konstataálni. Fadrusz mester akkor kétségbe volt esve, mert alig két hét választotta el a leleplezéstől, amelyre a király megjelenését is kiáltásba helyezték. Úgy segítettek tehát magukon, ahogy hirtelenben tudtak. A szoborral öntött vasakat levették rövidre és a kőtalapzatra egy olyan vasállványt konstruáltak, amelyen a lovas-szobor megállhatott. Ez a konstitúció elég jó volna és minden esetre Fadrusz mester leleményessége mellett bizonyít, azonban elkövették azt a hibát, hogy a ló lábát — azt vélvén, hogy a stabilitást emelik — cementtel öntötték ki. Ez a cement a fagy beáltáig nem száradhatott meg és megfagyott. Már akkor megkezdte a szobor rombolását, mert a szobron belül képződő csapadék újra meg újra lefolyik a cementbe, az pedig újra, meg újra megfagyván a szobor bronzfalát repesztí annyira, hogy

egyes helyeken két méter széles repedések vannak és sok helyen, ahol az öntvény nem volt egészen tömör, a cement által képződő sav keresztül szivárog és a szobrot szintén nagyon rongálja. Első dolog lesz tehát a kővé vált cementet a szobor lábaiból eltávolítani, ami ugyan nehezen fog menni, de meg. Ezután a szobor megrongált konstrukcióját kell helyrehozni, az öntvényfalakat gondosan ki kell javítani, a repedéseket sárfokkal összehuzni és az így helyreállított szobor lábait ólomból kell megönteni oly módon, hogy az a vasakat is körül fogja és tovább rozsdásodásnak kitéve ne legyen. Ehez egy-egy lábunk kiöntésére körülbelül tíz métermázsas ólom kell majd, összesen tehát negyven métermázsas, ami némi fogalmat adhat Fadrusz mester kolosszális művének dimenzióiról. Ha a szobrot ilyen módon helyrehozzák, évszázadokig ellentállhat az idő viszontagságainak.

— **Demeczky Mihály nyugalomban.** Ma hirtelen ez az újdonság széles körben közörmöt kellett, hogy Demeczky Mihály udvari tanácsost, a Ferencz József nevelőintézet kormányzóját állásától felmentették és nyugalomba helyezték. A széles körök azért örültek, mert Demeczky Mihály volt az a direktor, aki néhány év előtt csunya, méltatlan hajszát rendezett egy hazafias tanár ellen s azzal már akkor érdemessé tette magát a legtokéletesebb nyugalomra. Varga Ottó neves történetírónkban, aki a Ferencz József-intézet tanára volt, Demeczky ur éppen azt kifogásolta, amit a közvélemény legelőbbre bersül benne: hogy lelkes hazafias ember, aki őszintén, szépitgetés nélkül tárja föl az ifjúság előtt a multak történetét s nagy bátor igazmondással beszélt bűnökről, bűnösről s a Habsburg-dinasztiának Magyarország szabadsága és függetlensége ellen elkövetett számtalan vétkeiről. A kormányzó ur nagy inkvizíciót rendezett a hazafias professzor ellen s ezt addig folytatta, amíg Varga Ottót sikerült kiüldöznie az intézet falai közül. Ennyinek a tudása már elég ahhoz, hogy örvendezzünk, ha a Ferencz József-intézet megtisztul a Demeczky jelenlététől s felszabadul az ő legfelsőbb vezetése alól. A kedves, örömkeltő hírrel szemben áll ugyan egyelőre a Demeczky Mihály cáfolata, aki kategorikusan kijelenti, hogy az „teljes valótlanosság.” Sokkal erősebb lesz majd ennél a hivatalos lap fölmentése, mely nem késlekedik sokáig s véglegesen pihenni küldi Demeczky Mihályt.

— **A rozsnói Kossuth-szobor.** Rozsnó bányaváros és környékének hazafias közönsége nagy előkészületeket tesz a május 26-án vasárnap leleplezendő Kossuth-szobor ünnepségre. Ez lesz Felsőmagyarország első Kossuth-szobra, melyet történeti nevezetességu rozsnói Rákóczi-téren állítanak fel, ott, hol a nagy fejedelem 1707-ben, tehát éppen kétszáz esztendővel ezelőtt az ország nagyjaival a szabad ég alatt tartotta a májusi híres ónodi országgyűlés előkészítő tanácskozását. Kossuth szobra az ugynevezett Kis-sétány előtt áll, háttal az évszázados őrtoronynak, melynek falai a szabadságharcok számos ügygolyóit őrzik. Maga a szobor Kossuth Lajost másfélszeres életnagyságban, diszmagyarban, mentesen és kardosan ábrázolja, amint jobb kezét kinyújtva, szónokol a néphez. A leleplezési ünnepélyre Kossuth Ferencz bizonyosra megígérte eljövését és társaságában lesznek a gömöri országgyűlési képviselők valamennyi tagjai, élükön gróf Andrássy Gyulával. Az eddigi dispoziciók szerint Kossuth Ferencz Balázs Lajos rozsnói püspök meghívására a püspöki palotában száll meg és Gömör vármegye lakossága részéről mozgalom indult meg, hogy Kossuth Ferenczet méltóan fogadják. A rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t. igazgatósa utasítására a gömöri bányák összes tisztviselői és bányászai résztvesznek egy Kossuth Ferencz fogadásán, valamint a leleplezési ünnepélyen. A bányászok salgótarjáni bányász-zenekarrel az élükön, díszben kivonulnak.

— **Angol újságírók Ausztriában.** A londoni újságírók egyesületének negyvenöt tagja, közöttük számos előkelő londoni zsurnaliszta, ma reggel Bécsbe érkezett. Az angol újságírók a vasuti miniszter meghívásának tettek eleget, aki arra törekszik, hogy a külföldi sajtó figyelmét a megtekintésre méltó osztrák vidékre irányítsa. A vendégek két napon át Bécs látványosságait fogják megtekinteni és a tiszteletükre rendezett ünnepségeken fognak résztvenni. E hónap 24-én a Semmeringre mennek, onnan Abáziába, Pólába és Dalmáciába utaznak. Az angol vendégek Boszniát és Hercegovinát is meg fogják látogatni. Utban visszafelé meglátogatják Triestet, Wocheint, Weeidest, Villachot és Klagenfurtot.

— **Művész-majális.** A művészeknek a Petöfi-ház javára rendezendő nagyszabásu majálisa iránt már is óriási az érdeklődés a társadalom minden rétegében, úgy, hogy az előreláthatólag várakozáson felül fog sikerülni. A siker alapján pedig ezentul minden tavasszal fognak nagy művész-ünnepet rendezni a fővárosban, ahol ma már annyi a művész és mégis oly szegényes a társadalmi élete. Az ünnepségeknek az lesz egyik céljuk, hogy társadalmilag közelebb hozzák egymáshoz a művészvilágot és a nagyközönséget, továbbá, hogy artistikus lendületet adjanak a főváros tavaszi évadjának és hogy végül szolgálják az idegenforgalom agyonadminisztrált ügyét is. A magyar művészek ez ünnepély rendezésével egy reprezentatív kötelességüket akarják leróni Budapest fővárosával szemben. Az ünnepély színhelye mindenkor a városligeti tő környéke lesz. Festőink és szobrászaink régóta azt vallják, hogy a kis tő gyönyörű lombos partja és Vajda-Hunyad fantasztikus körvonala vára oly keretje lesz az ilyen ünnepségeknek, amelynél lényesebb és festőibb Európa egyetlen nagyvárosában sem található. Budapest közönsége tapasztalni fogja, hogy a tő valóságos artistikus kincs. Az ünnep programja már teljesen elkészült és művészeink Feszty Árpád vezetése mellett nagy buzgalommal dolgoznak a kivitelben. Tekintettel a pártatlan módon alkalmas környezetre, erősen bizakodnak benne, hogy ezuttal messze túl fogják szárnyalni a híres epreskerői művészünnepet is. A tő környékét természetesen el fogják keríteni. A közönség zöme a parton helyezkedik el, mint egy óriás cirkusban, melynek porondja a víz tükre. A koresolyacsarnok terraszain előkelő nagy vendéglőt installálnak. Vajda-Hunyad várfalának tövében hatalmas tutajon uszó vendéglő lesz. A partokat pezsgős-pavilonok, laczkonyhák és művészcsapszékék szegélyzik. A Magyar Nők Közművelődési Körének hölgyei, a kik ugyancsak részt vesznek a rendezésben, a sziget partján halászcserdát építenek, hol uri asszonyok fogják kiszolgálni a vendégeket. A közönség zöme asztaloknál ülve, vacsorázva és borozgatva fogja végigélni a vízi ünnep fantasztikus képét. A tulajdonképeni ünnep a tő tükre fölött lesz. Első része a szerenád. Villamosfényben tündöklő nagy vitorlás gályák szelik a vizet, mögöttük lampionos bárkák és csónakok raja nyitizsog. A gályákon ének- és zenekarok szólnak. A közönség maga is részt vehet a szerenádokban is, amennyiben a rendezőség bizonyos számú gályákat bérbbe ad egyes társaságoknak az éj tartamára. Egy ilyen gályán tíz-négy ember kényelmesen elfér terített asztal körül. Az éjjeli ünnep fénypontja a vizesata lesz. Egy emberevő indián-törzs vérszomjas harcosai, az ifjabb festő- és szobrász-nemzetiség sorából verődtek össze, canale-kon megtámadják a bálványarzu ördögöknek a tő közepén emelkedő erős citadelláját. Az európaiak vitézül védik magukat, ágyúik elsüllyesztenek több hajót, végül azonban diadalmaskodik a rézbőrűek ravaszsága és az emberevők hatalmukba kerítik a várat. Az indiánok diadalmi tánca, a vár égése és puskaporos tornyainak felrobbantása és a bohém-emberevők lakomája fejezi be a tréfás paródiát. A művészek szárnyukra eresztették a fantáziájukat és jókedvüket, hogy mozgalmassá és emlékeztetéssé tegyék a június hatodik éjszakát. Száz apró tréfán kívül művész-vásár és torzképiállítás is lesz, ho Budapest szereplő emberei szobrokban és képekben megtalálhatják magukat. Hogy gitáros jambobruppokot is szerveztek, az szinte természetes. Az ünnep sikerének érdekében nagy tevékenységet fejtenek ki gróf Bathányi Lajosné, mint a hölgybizottság, gróf Andrássy Sándor, mint a társadalmi és Glück Frigyes, mint a gazdasági bizottság elnöke.

— **A negyvennyolcas honvédek gyűlése.** A vármegyei tájéknak ma feltűnő sok öreg honvédet lehetett látni, amint botjukra támaszkodva, ingatag léptekkel közeledtek a hatalmas épülethez. Ma tartották ugyanis az ország honvédegyesületeinek küldötti országos gyűlésüket a vármegyéhez a nagyteremben. A gyűlésen megállapították, hogy a még élő, igazolt és nyugdíjas negyvennyolcas honvédek száma 8648. Az országos honvéd-egyesület elnökévé újból megválasztották dr. Balogh Sándort, alelnökévé Bellaugh Imrét és dr. Csáthy Lajost, jegyzőjévé Borszéký Somát, pénziárosává pedig Greguss Ágostont. Ezután elhatározták, hogy a képviselőházhoz kérvénnyel fordulnak, a melyben a negyvennyolcas honvédek halhatatlan érdemeinek törvénybeiktatását kérik. A képviselőház elnökének küldött-ég viszi el a kérvényt, melyben így okolják meg kérésüket az öreg honvédek:

Az 1848—49-iki honvédek erkölcsi elismerését, illetve az elismerésnek és érdemeiknek törvénykönyvbe iktatását fölösleges volna a tisztelt képviselőház előtt ecsetelni, csak rá kell mutatnunk arra a fényes korszakra, mely hazánk történetében pártatlanul áll s annak a fényes korszaknak meg-

teremtőire: vitéz honvédeinkre, kik annyi dicsőséget szereztek a hazának, s akiknek köszönhetjük alkotmányos szabadságunkat.

Midőn égő büszkeséggel hivatkozunk e tényekre, távol legyen tőlünk az egyéni hiúság, valamint kérelmünk rugója nem az önérdék diktálta dicsvágy, hanem a nemzet jövőjének érdeke. Mert ha igaz az, hogy nagy emlékezetek szülnék nagy tetteket, akkor a leverő és keserű emlékezetek nem szülhetnek mást, mint rideg közönyt és elfásulást; ezekből pedig nem virul föl soha a közszabadságnak, nem virul föl a nemzet nagy és dicsőbb jövőjének termőfaja.

Érdekes, hogy az öreg honvédek memorandumukban egy pont foglaltatott, melyben kérték, hogy a király adjon elégtételt a multakért és kosszoruzza meg az aradi vértanúk sírját. A közgyűlés azonban utólag törölte ezt a pontot, mert hiszen úgy is csak papírra vetett malaszt maradt volna.

— **Bülow Bécsbe iöz.** Bülow herceg német birodalmi kancellár nemsokára visszaadja Aehrenthalnak a látogatást Bécsben. Berlii hírek szerint ez a látogatás ez év júniusában vagy szeptemberében lesz meg.

— **A calatafímii ütközet évfordulója.** Julius 4-én lesz száz éve, hogy az olaszok szabadsághőse és az olasz egység megteremtője, Garibaldi tábornok született. Ebből az alkalomból Sziciliában a garibaldisták egy sereg győzelmi napot ünnepelnek, köztük a calatafímii csata évfordulóját, melynek győzelméhez nagyban hozzájárult Türr István tábornok is. Az öreg garibaldisták megbízásából Pietro Adamo a következő sürgönyt intézte Budapestre Türr tábornokhoz:

Ezen a napon, melyen a haza legjobb fiainak vért áldozta az egységeért, önré gondolkunk régi barátunk, ki oly nagy részt vett a harcban a szabadság hősenek oldalán, Pietro Adamo.

Türr tábornok a következő választ küldte:

Köszönet a táviratért. Az, hogy ön Colombova! Salemibe jött, döntő hatással volt arra, hogy Vitán át Calatafímibe menjünk, ahol az első nagy győzelmet arattuk. Üdv mindnyájuknak. Türr.

— **Egy színésznő öngyilkossága.** Egy boldogtalan fiatal leány öngyilkossága került ma nyilvánosságra véletlenül. Sellő Paula volt a szerencsétlen teremés neve. Valamikor a Magyar Színház tagja volt, de tehetsége dacára sem tudott boldogulni pályáján. Kielégítetlen művészi becsvágya lassanként egy szörnyű szenvedély karjaiba dobta. Innét kezdett és az alkohol ölte meg. Legalább is az adta a gyilkos mérget a kezébe. Megrendítő sorsában az, hogy egyedül, elhagyatva halt meg. Halálát észre sem vették. Két teljes napig fektött holtteste a kis hónapos szobában, s mikor harmadnapon észrevették, már feloszlásnak indult. Akkor vitték el a törvényszéki orvostani bonczolóintézetbe, ahol felbonczolták s halála okául „általános vérfertőzést” állapítottak meg. Így terjedt el a híre, hogy szegény leány öngyilkosságát követelt el.

— **Az ostendei sakverseny.** A nagymesterverseny negyedik fordulója meghozta a kezdetben oly szépen indult Janowskinak is az első vereséget, miután Schlechter fölényes játékával nem tudott érvényesülni. Ugyanakkor váratlanul Burn is nyert Marshall ellen és dr. Tarrasch Csigorint győzte le. A mesterversenyen Bernstein nyert Cohn W. ellen, Salve Forgács ellen, Spielmann Teichmann ellen. Leonhardt legyőzte Johnert, Van Vliet Shoriest, Tartacower Billecardot. Nagy meglepetést keltett az öreg Mortimer újabb győzelme, ki Suosko-Borowskit verte meg. Duras nyert Lee ellen és Mieses nyert Blackburne ellen. A Marco—Cohn E., Süchting—Swiderski, Scheve—Rubinstein, John—Metger és Niemzowitsch—dr. Perlis játszmák remis-vel végződtek, míg a Jacob—Shoosmith közti játszma nem nyert befejezést. A verseny állása a negyedik forduló után:

Nagymesterverseny: dr. Tarrasch 3, Janowski, Schlechter 2 és fél, Burn, Marshall 1 és fél, Csigorin 1.

Mesterverseny: Cohn E., Niemzowitsch 3 és fél, Forgács, Marco, Mieses, Mortimer, Salve, Swiderski, Tartacower 3, dr. Bernstein, Duras, John, Metzger 2 és fél, Rubinstein (I), Spielmann, Süchting 2, Blackburne, Cohn W., Leonhardt, dr. Perlis, Teichmann 1 és fél, Lee (I), S.-Borowski (I), Johner, Shoriest, Van Vliet 1, Scheve egy fél.

— Mi történik Oroszországban? Mindennap szemlét lehetne tartani a fölött, hogy mi történik orosz földön; azon a nagy területen, ahol a császár és ahol a császár érzi, hogy a legnagyobb rab-szolga, aki valamennyi fölött áll és a neve mindenható kényur. Ez a szemle a legcsinosabb, legizgalmasabb mozgó képet nyújthat, amely hihetetlenül érdekes és egyszersmind a kor igazi rajzolatát nyújtja. A császár ellen tervezett összeesküvésről, a sok letartóztatásról, mely mindennek a nyomában járt, lapunk legutóbbi számában már adtunk tudósítást. Ami azóta történt Pétervárott és Odesszában, azt az alábbiakban foglaljuk össze: Pétervárott *Ozol* szociálista dumaképviselő lakásán tegnap házkutatás volt. A rendőrség iratokat keresett nála, amelyekből kitűnt, hogy a szociálista képviselők összeköttetésben vannak a katonai szervezettel, amely forradalmi propagandát csinál a hadseregben. A kormány azt állítja, hogy ez az összeköttetés megvan. Ha ez igaz, akkor a szociálista képviselők helyzete válságosra fordulna. Odesszában a tegnapi agyonlőtt rendőrhivatalnok temetésén és azután véres események játszód-
tak le. Eddig ismeretlen emberek revolverekkel lőttek a gyászmenetre. A huligánok erre néhány zsidóember házába hatoltak és több embert meggyilkoltak. Csak nagy sokára érkeztek a borzalmak színhelyére a kózákok, akik szétverték a gyilkosokat és fosztogatókat. Arról a szomorú eseményről ez a részletes távirati tudósítás érkezett Odesszából: Amikor a tegnapi bombarobbanáskor megölt *Panati* rendőrtiszt holttestével a gyászmenet a templom közelébe ért, amelyben a robbanás másik áldozata, a bányafelügyelő fekszik ravatalon, a *tömegre valaki kétszer rálőtt*. Nagy pánik támadt s *több asszony ájultan esett össze*. Több fiatal ember azt hívén, hogy a lövések egy közeli szőlőlől jöttek, a szálló felé lőtt. Senki sem sebesült meg. A közelben lévő összes utcákban bezárták a boltokat. A rablások és fosztogatások csak azután kezdődtek.

A monarchisták a „*Novoje Vremja*”-ban *Golovin* dumaeinökhöz levelet intéztek, amelyet a дума 54 tagja írt alá. A nyílt levél azzal vádolja *Golovint*, hogy daczára a balpárti blok szándékos távolmaradása ellenére, kijelentette, hogy a дума egyhangulag rosszalja a császár ellen tervezett merényletet. A levél a következőképpen végződik:

Az egyhangúságra vonatkozó szavai kétszínű-ködésnek látszanak és méltatlanok ahhoz a magas álláshoz, amelyet elfoglal. Kötelességünknek tartjuk hogy ezt közhírré tegyük, nehogy szavai félrevezessék Oroszországot és azon egyhangú kijelentés valódi jellegét eltírtolják.

— A kártékony kanális. Panasos levél érkezik hozzánk Beregből, mely azzal foglalkozik, hogy a Szernye-mocsár kanalizálása folytonos árvízvesze-delemmel fenyegeti egy sereg szegény ember föld-jét s a károsultak a nagy befolyású társaságtól hiába követelnek kártérítést. A levélből kiemeljük a következőket:

A Szernye-mocsár (vagy Gáti tó) kanalizálása már régen megtörtént. De a siker nem volt teljes. Eszeny község határában a Tiszába levezető csatorna nem bizonyult elegendőnek s 5 évvel ezelőtt egy másik csatorna létesült, mely Gát, Gut, Izsnyéte, Barkaszó határokra át — fájdalom — csongori határunkat is átszeli, úgy megy a Latorczába. E területnek legnagyobb része olyan magas fekvésű, hogy még akkor sem borította árvíz soha, mikor a Latorca balparti védőtöltése még nem volt, az idén pedig tovább mint egy hélig borította az árvíz, még a legmagasabb helyeket is. A szerencsétlen emberek, kik közt soknak minden termése elpusztult, panaszra mentek az alispánhoz, de az alispán jóindulata s erélyes és bölcs intézkedése, sajnos, a mi bajunkon nem segített, sőt a folyó hó 3-án megtartott társ. vál. gyűlésen személyes benyomáson az volt, hogy a szerencsétlen népet pártoló alispánra ép úgy rázúdult a társulat haragja, mint a Szernye-tó vize reánk. Sőt az igazgató főmérnök is megkapta a leczkét, amiért az alispáni intézkedést fogantatosította. És kimondta a választmányi gyűlés, hogy kártérítést nem fizet; mert a kárt nem a csatorna, hanem a „vis major” okozta. Pedig tudnák csak, mit tart a „vis major”-ról a nép szabad értelmezéssel?

— A francia katonák öröme. A francia hadügyminiszter a most harmadik évüket szolgáló katonákat két hónappal hamarabb fogja szabadon bocsátani.

— Jekelfalussy miniszter ebédje. *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter és neje ma este a Park-Clubban nagy ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: dr. Wekerle Sándorné, *Andrássy* Sándor gróf és neje, *Harnoncourt* Félix gróf és leánya, *Jekelfalussy* Zoltán és neje, *Nákó* Sándor gróf és neje, *Pallavicini* György örgróf, *Károlyi* Istvánné grófnő, *Szapáry* Pál gróf, *Rakovszky* Antal és *Vécsey* László báró.

— A becsvágy halottja. Ma korán hajnalban, öngyilkosság történt a főváros egyik legforgalmasabb, nagy nyílt terén. A keleti pályaudvar előtt levő parkban, a *Baross*-szobor kitalapzatán agyonlőtte magát *Raab* Ferencz nyugalmazott főmérnök. Idegbajos ember volt, de gyötrelmes betegségének és tragikus halálának oka abban a keserves csalódásban van, amely a maga pályáján tehetséggel, szakértelemmel, szorgalommal, főleg pedig szárnyaló becsvágygyal fölfelé törekvő embert előhaladásához fűzött reményeiben érte. Hogy pedig éppen a nagy vasuti miniszter érczalakja előtt oltotta ki életét, annak is megvan a maga szomorú története.

Az életunt főmérnök alig ötven éves ember volt. Pályáját a kereskedelmi miniszteriumban kezdte. Annakidején *Baross* Gábor nevezte ki, aki a fiatal mérnök tehetségét fölismerte. *Raab* a vasuti osztályba került. Nagy buzgalommal dolgozott, a miniszter méltányolta is szorgalmát és képességeit. A fiatal hivatalnokra fontos ügyeket bízta. Résztvett számos nagy állami építkezésben, a Vas-kapu szabályozásánál is közreműködött s hamarosan főmérnök lett belőle. *Baross* minisztersége alatt nagy szerepe volt a maga szakmájában vágó minden dologban. Amikor aztán *Baross* Gábor meghalt, *Raab* hamarosan rájött, hogy az ő szerencsecsillaga elhomályosult. A kereskedelmi miniszteriumból, ahol előléptetést várta, áthelyezték a földművelési miniszteriumba. *Raab* Ferencz az áthelyezésben ellőzést látott. Utóbb szinte buskomorságba esett a folytonos emésztődéstől. Meggyűlölte az embereket, üldözött látott minden-
kiben s lassankint annyira hatalmába kerítette az idegbaj, hogy alig tudott dolgozni s olyan beteg lett, hogy néhány nappal ezelőtt nyugdíjazták. A beteg ember fölháborodva fogadta ezt a rendelkezést. Hangoztatta kártársai előtt, hogy nagy igazságtalanság történt vele azelőtt is, most is. *Baross* Gábor volt a jövője, amióta meghalt, üldözik s most a halálba kergetik. A családott beteg embernek otthonában nem akadt senkije, aki gyötrelmeiben megvigasztalta volna. Agglegény volt, egyedül éledgett egy hónapos szoba kietlen magányában. A Bezerédj-utca 19. számú házában lakott albérlésben *Szalvetz* Ignác-zénál. A mióta nyugdíjazták, még rosszabbul lett. Nem volt maradása sehol, idejének legnagyobb részét azzal töltötte, hogy bolyongott czéltalanul a város utcáin. Ezt cselekedte ma éjszaka is. Mielőtt tegnap alkonyattájban elment hazulról, legelviseltebb ruháját vette magára. Az ajtón kilépve, odaszólt háziasszonyának, hogy sétálni megy. Lakásába többé nem is tért vissza. Kóborolt mindenfelé, végre hajnal tájban elment a *Baross*-térre, megállt a szobor előtt s a járókelők közül többen látták is, hogy hosszan nézi az ércszobrot. Ugy hajnali négy óra tájban egyszerre revolvert rántott és föbelőtte magát. Halálos sebbel esett oda a szobor talapzatára. A lövés dőreje odafutott a sebesülthöz a közelben álló rendőr, a ki látva, hogy mi történt, telefonozott a mentőkért. Az orvosi segítség azonban már késő volt, mert az életunt főmérnök alig néhány percnyi szenvedés után meghalt. Holttestét a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe vitte. A halottnál kilenczvenhat korona készpénzt és két takarékpénztári könyvet találtak. Az egyik könyv tizenhatezer koronáról, a másik kilenczven koronáról szól s mindkettő az elhunyt testvére, *Raab* Margit körösmezei tanítónő nevére van kiállítva.

— Halálra szánt asszonyok. Ha asszonyok akár politikai mozgalmakban vesznek részt, akár bérharczokban küzdenek együtt a munkásokkal, rendszeren nagyobb szenvedélyt és elzántságot visznek a harcba, mint a férfiak. Rémmegénybe illő dolog az is, amit Terniben, Olaszország legnagyobb hadihajópánczéll és fagyapót-gyártelepén követtek el a sztrájkban résztvevő asszonyok. Ma hajnalban, mikor a sztrájkőrök elindultak a gyártelepre vonaton, több száz asszony a *vágányokra* feküdt. Inkább el akarták magukat gázoltatni, semmint megengedték, hogy a sztrájkőrök a munkatelepre érkezhessenek. A kirendelt katonaság már-már szuronysegezve ment az asszonyoknak, amikor a sztrájkbizottság rábírta az asszonyokat, hogy elvonuljanak. A rendőrök letartóztattak egy 74 éves öreg munkásnőt, aki törrel fenyegette a sztrájkőröket. Az egész helyőrség készenlében áll és

Milanóból újabb csapatokat küldtek Ternibe, mert vérontásoktól lehet tartani.

— Ötvenözezer munkás kizárása. A berlini építőmesterek által elhatározott munkáskizárás következtében ötvenözezer építőmunkás vesztette el a kenyerét. Az összes építkezéseken szünetel a munka. Sok nőtelen munkás már elhagyta Berlint. A vállalkozókra nézve nagyfontosságú az a körülmény, hogy a munkaadók több nagy szervezete szolidaritást vállalt velük, így az ácsok szövetsége. Ilyen viszonyok között valószínű, hogy a munkáskizárás nemsokára még sokkal több munkásra fog kiterjedni.

— Egy földmivelő-egyesület följüggesztése. Ilyen czimmal írott multikori közleményünkre vonatkozólag fölkértek bennünket a következő sorok közlésére:

Igen tisztelt Szerkesztőség!
Becses lapok folyó hó 13-ki számában „Egy földmivelő-egyesület följüggesztése” czimú közleményben, mely az Első Békési Független Földmivelő Munkás-Egyesület följüggesztéséről szól, ne-
vem is fel van említve, mint az egyesület diszelnőké, valószínűleg valami rossz forrásból eredő irányzatot értesítési alapján. Minthogy ez engem ferde helyzetben tüntet föl, kérem, hogy a tényállást felderítő jelen nyilatkozatomnak becses lapok legközelebbi számában helyet adni szíveskedjék.

Igaz, hogy nevezett munkásegylet engem a mult években diszelnőkének választott, s erről évenként értesített; mint olyat, ki a munkások sorsa és ügyei iránt érdeklődöm. Régebben elnökük is voltam, mikor még mások nem igen törődtek velük. Ujabbban azonban, tekintettel a küszöbön levő általános választói jogra, sok jó barátok akadt itt is, kik közéjük furakodva, különféle egyesületeket szerveznek közöttük, horgukra aggatni igyekezve őket. Így furakodott be a följüggesztett munkásegyletbe ez év elején néhány megbízhatatlan ember segítségével, minden jókigéretével a közleményben említett Bányai István tanító, ki nekem politikai és minden téren nekirivult ellenséggem, gondolom azért, mert sok bajából, sok kockázattal kíséreltettem. Ez közéjük és élökre jutva, őket csinált köztünk, az egyesület tagjait tölem elidegeníti törekedett. Mindjárt ez év elején arról értesültem a helybeli Békési Lapokból, — mely ezt a hírt diadallal hirdette. — hogy „helyettem” Bányait választották diszelnőkének. Nincs tehát tudomásom róla, hogy az egyesületnek ez idő szerint diszelnőke volnék.

Bányai tanító az egyeletnek nem alelnőke, hanem diszelnőke, egyszersmind munkaközvetítője. De talán nem is ez a fődolog, hanem az eskü.

A tagok felesketése s az esküforma is, mely ez évben lett az egyesületbe becsempészve, — köztudomás szerint az ő műve. Ezzel ő biztosítani akarja magának az egyelet politikai czélokra.

Később, mikor kezdtek ráismerni, meghívtak az egyesület tagjai engem is, mint képviselőt. El is mentem oda, mint más olvasóköribe is, barátaimmal rövid időre. Majd kértek, hogy márczius 15-re nemzeti színű zászlót hozzak nekik magyar koronával Budapestről a régi elavult helyett; mert diszelnőküik ellenzése dacára velünk akarnak ünnepelni. Hoztam is és nekik ajándékoztam.

Ez időtájt értesültem az esküről, némely tagoktól, mikor is figyelmeztettem őket annak alapszabályellenes voltára. Ugy tudom, hogy később a felesketés meg is szűnt. Sokan, kik azóta lettek tagokká, az esküt már nem tették le.

Ami érthetetlen, az az, hogy a hatóság oly későn vett hivatalosan tudomást az esküről, csak akkor, mikor az esketéssel már felhagytak, s az esküszöveivel jóformán szakítottak.

Kecskeméti Ferencz,
országos képviselő.

— Borzalmas csiklon. A Karolina-szigeteken óriási orkán dühöngött, amely víztőlcsért is zúdított a szigetre. A kár igen nagy. Allítólag *kétszáz benszülött veszett oda*.

— Házasság. Dr. *Boronkay* Dénes, fővárosi ügyvéd, *Boronkay* Ignácznak, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki elnöknek és feleségének, *Bischitzky* Bertának fia tegnap vezette oltárhoz a belvárosi plebániatemplomban *Polónyi* Vilma, *Polónyi* Géza országgyűlési képviselő, volt igazságügyminiszter és felesége, *Steinitzer* Anna leányát. Tanúk voltak *Veress* Károly kuriai bíró és *Horváth* Mihály takarékpénztári ügyész. Az esketésen előkelő közönség vett részt, amely a templomot zsufolásig megtöltötte.

Illést Gyula rom. kath. kántortanító eljegyezte *Kiss* Mariska tanítónőt Mezőtúrról.

Rosenthal Irén Mezőtúr, *Wiener* Manó Kiskunfélegyháza jegyesek.

Halász Mariska és *Veinek* Lajos jegyesek.

Barna Irén, *Pásztó* és *Janssen* Pál, *Tapolca* jegyesek.

Reiner Károly eljegyezte *Schattlesz* Elvirát, *Tarasról*.

Dr. *Skultéty* Viktor ügyvéd eljegyezte *Kusnyir* Margitot, *Kusnyir* Gyula nagykaposi főszolgabíró leányát.

— A bécsi nemzetközi mezőgazdasági kongresszus.

A mezőgazdasági szövetkezetek nemzetközi kongresszusát ma *Zaleski* lovag osztályfőnök, mint a kormány képviselőjének jelenlétében *Haas* darmstadti titkos tanácsos, szövetségi elnök nyitotta meg. Megnyitó beszédében utalt arra, hogy a szövetség az érdekközösség érteiből keletkezett. A szövetség a béke műve és az ellentétek kiegyenlítésére törekszik. *Zaleski* osztályfőnök a kormány nevében üdvözölte a gyűlést. Dr. *Störk* az osztrák mezőgazdasági szövetkezetek nevében beszélt. Ezután áttértek a napirendre. *Haas* titkos tanácsos elsősorban a szövetség feladatait és céljait vázolta. A határidőüzlet kérdésénél mind a három előadó kifejtette a határidőüzlet káros árnyomatát, ennek nemzetközi eltérőlést követelte és erre vonatkozó határozati javaslatokat terjesztett elő. Előnk vita után végül elfogadták a második előadó gróf *Zselénszki*, magyar főrendiházi tag által benyújtott határozati javaslatot. A mezőgazdák kongresszusa elvárja az államok mezőgazdától, ahol a fedezetlen határidőüzlet játék már el van tiltva, hogy e tilalom megszüntetése ellen küzdjenek és ha az érvényben levő törvény módosítható, a tőzsdéjük további törvényes korlátozása mellett foglaljanak állást. Amaz országok mezőgazdái, ahol a fedezetlen határidőüzlet-játék még fennáll, felhívhatnak, hogy kövessenek el mindent, hogy ennek eltűnését keresztülvigyék. A kongresszus kívánatosnak tartja, a jövőben az árjegyzést lehetőleg a termelők közegéi eszközöljék és nem mint eddig a kereskedők. A kongresszus végül köszönetét fejezte ki *Meline* díszelőnöknek, valamint br. *Ehrenfels* gróf *Zselénszki* és *Kolowrat* Lipót előadónak. A kongresszus résztvevőit, valamint a délben Bécsbe érkezett angol hírlapírókat, számszerint 1200-at ma a Rathausban ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A múzeum és egyéb látványlók megtekintése után a vendégeket a magisztrátusi ülésteremben a helyettes polgármester üdvözölte. Ezután bankett volt, amelyen a helyettes polgármester felköszöntőt mondott a királynak.

— **Jaurés — Salome.** A Párisban megjelenő „Figaro” az alábbi érdekes szatíráról közli: A lyoni városatyák elhatározták, hogy a köztársaság előkékének tiszteletére, aki őket pünkösdi vasárnapján meglátogatta, egy új szindarabot mutatnak be. A szindarab a politikai helyzethez viszonyított Salome. Szerzője Briand közoktatásiügyi miniszter van feltüntetve. Szín: Jobbról csiszotna; belügyminiszterium felirással. Háttal a főmeg. Közöttük felfegyverezett katonák. Marianne — a köztársaság — trónusán ül. Lábaián Jaurés félig felöltözött. Beszélgetnek egymással.

Marianne: Szépen táncoltál előttem. Szeretlek téged. Álom a szavam. Szeretlek téged, szeretlek. Kívánj tőlem bármit, megleszem.

Jaurés (elfojtott hangon): Nem kívánok tőled semmit. Csupán a — Clemenceau fejét.

Marianne: Lehetefient kívánsz. Kívánj más egyebet...

Jaurés: Én Clemenceau fejét kívánom.

Marianne: Nem szeretem az izléstelen tréfákat. Ne kívánj lehetefient. Ne pazarold tovább szavaidat. Nem teszem meg...

Jaurés: De hiszen megesküdteél.

Marianne: Igéretet tettem szívessegre, de lehetefienségre nem. Ribotra mondom: lehetefient, amit kívánsz.

Jaurés: Clemenceau fejét akarom.

Marianne: Lehetefient. Kívánj mást! (Magához öleli Jaurést.)

Jaurés (sutogva): Clemenceau fejét akarom.

Marianne (összetörve): Megadom, amit kívánsz. Legyen a tied a feje. (Elájul.)

Marseillaise. A republikánusok a csiszotnához rohannak. Függöny.

— **Az áradás.** Az Országos Vízépítési Igazgatóság jelent: A Duna felső szakaszán Passzautól Paksig apad. Az árvíz Baja táján tetőzik. Gombos és Újvidék között az árvíz az eddig észlelt nagyobb vízállást, az 1876-iki jeges árvíz magasságát fogja körülbelül elérni. Újvidék alatt is az egész Dunán, hosszantartó nagy víz várható, mert a Száva felső szakaszáról is újabb áradást jelentenek.

— **Öngyilkos hadnagy.** Sok reményre jogosító, fiatal, alig 24 éves katonatiszt öngyilkosságáról érkezik hír. Az öngyilkos neve *Vessey Ernő*. A 13-ik huszárezred hadnagya volt. Jaroszlauban néhány nap előtt föbe lölte magát. A fiatal tiszt nevével, aki eddig ki nem deríthető okból követte el az öngyilkosságot, tavaly egy uzsora-bűnpör révén sokan emtegettek. Lehet, hogy nagyobb fizetési zavarai, de mások szerint, szerelmi csalódásai kergették a halálba. Tegnap hozták a holttestét Kecskemétre, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Temetésén testületileg jelentek meg az ott állomásozó tisztek.

— Jószívű professzor — puskázó maturánsok.

Oly ritka a jószívű professzor, hogy azoknak a ritka kivételeknek, akik szeretik növendékeiket és megelik rajtuk a szívüket, inkább jutalmat kellene adni, semmint büntetéssel sújtani. Pedig most ugyancsak elverik a pórt azon a kaposvári professzoron, aki segíteni akart a maturánsokon s megkönnyítette nekik a maturával járó, különben is elég súlyos torturáját. Lapunk legutóbbi számában már hírt adtunk a kaposvári ugynevezett érettségi botrányról. Szinte csodálni való lett volna, ha az ideai érettségi vizsgálatok szomorú incidensek nélkül folytak volna le. Nos, a kaposvári főgimnáziumban megkezdődött a sor. A dolog annál érdekesebb, mert asszony van a játékban. *Steller Ignác* tanár felesége könyörült meg a nála lakó diákokon és ő adta át ugy az érettségi tézist, mint pedig a megoldást az egyik diáknak, aki viszont a többinek adta át. A puskázáson ért diák neve *Berényi József*. Egyébként jeles tanuló. De miért ne könnyítené meg a dolgát, ha megkönnyítheti? *Danilovics* igazgató előtt az abiturians így adta elő a dolgot:

— A puskát magától *Steller* latin tanár urtól kaptam.

— Közvetlenül? — kérdezte tőle az igazgató.

— Nem közvetlenül. Hanem azoktól a diákoktól, akik *Steller* tanár urnál laktak!

— Azok közvetlenül kapták? — hangzott a kérdés.

— Nem közvetlenül kapták ők sem. A tanár ur felesége, a nagyságos asszony közölte velük, hogy a latin tétel címe: „Cicero a barátságáról”. Nemcsak én vagyok itt a bűnös, hanem minden diák kivétel nélkül be volt avatva. Azonkívül *Steller* tanár ur, aki igen jó ember és szereti a diákokat, az érettségi előtt külön is tudunkra adta, hogy miből fogunk vizsgálni!

A szigorú igazgató a nagy „Krimen” után beszűntette az írásbelit és konferenciára hívta össze a tanári kart. *Steller* tanár kijelentette ezen a konferencián, hogy a felesége az ő tudtán és akaratán kívül járt el. Kabátzsebéből kivette a tételt s így került az a növendék kezébe. Mindamellett *Steller Ignác*ot *Várad* Károly tankertületi főigazgató, akit az igazgató Székesfehérvárról táviratilag hívott Kaposvárra, állásától felfüggesztette. *Berényinek* s a többi növendékeknek pedig megengedte a további vizsgálatot.

— **Az egyetemről.** A budapesti tudományegyetem jogi karán ma volt az utolsó előadási nap. Holnapról kezdve a tanárok aláírják a lezárókönyveket és megkezdődnek a félév-végi alapvizsgálatok, amelyek június végéig tartanak.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Bécsben az államvasutak pályaudvarának közelében vasúti szerencsétlenség történt. Hét óra után két vonat ütközött össze. A Budapestről elindított személyvonat a pályaudvar közvetlen közelében megállni volt kénytelen, mert a jelzőkészülék megállást jelzett. Később reggel volt és így egy tehervonat tulmott a jelzős és beleütközött a személyvonatba. Az összeütközés következtében három utas — inkább csak azáltal, hogy a podgyász-darabok ráestek — könnyű sérüléseket szenvedett. Más husz utason bérhorzsolódások voltak. A sérültek gyalog mentek Bécsbe és így a mentőknek nem akadt dolguk. A forgalomban semmi fennakadás nem történt és semmiféle forgalmi eszköz nem rongálódott meg.

— **Megmérgezési kutak.** Ravalpindi (Kelet India) környékén hosszabb idő óta kutmérgezésekről szóló hírek vannak forgalomban anélkül, hogy sikerült volna a rendőrségnek megállapítani, hogy ki terjeszté azokat. E hírek szerint a kormány mérgeztette volna meg a kutakat. E hír természetesen mindenféle nagy izgatottságot szült, főleg Haranbál vidékén, ahol azt állították, hogy a kormány ott szándékosan megmérgezteti a kutakat, hogy hetenként legalább is 100,000 embert gyilkoljon meg. Legutóbb sikerült a rendőrségnek e kir terjesztőjét egy hindu személyében kinyomozni, elfogatni. A hindut két évi súlyos fogházra és 500 rupia pénzbírságra ítélték. Egyik segítőjét, aki titokzatos csomagokat dobált a kutakba és azt állította, hogy a kormány megbízásából jár el, 18 évi súlyos börtönrre ítélték.

— **A pestis terjed.** Auklandban (Uj-Zéland) ismét két pestiseset fordult elő. Az orvosok minden kétséget kizáróan megállapították a pestist és azt, hogy a szörnyű ragály terjedőben van.

— **Keresztény szociálisták gyűlése.** A pápai munkások és a kisgazdák a pápai gimnázium tornatermében gyűlést tartottak, melyet a helybeli keresztény szociálista egyesület hívott egybe. A gyűlésre Bukapestről a Széchenyi-szövetség tagjai is leutaztak.

— **Tengerészek sztrájkja.** A hamburg—altonai szervezett tengerészek tegnap esti, mintegy 500 személy által látogatott gyűlése egyhangulag elhatározta, hogy haladéktalanul sztrájkba lépnek. A sztrájk kiterjed az összes kereskedelmi hajók legénységére, a halász-, vontató- és propellerlegénysége kivételével. A sztrájkolók egységes díjtarifát, fizetésemelést, a tulmunka egységes díjazását, a felmondási idő, a tulmunka és a legénység toborzása ügyének rendezését kívánják, továbbá azt, hogy a bánásmódra és az élelmezésre vonatkozó panaszokat ők személyesen adhasák elő.

— **Asszonyok és gyermekek katasztrófája.** Rettenetes katasztrófa történt, mint Belgrádból jelentik, Brezán falu közelében a Morava folyón. Husz asszony és gyermek a folyó tulsó partjára akart jutni kompon. Néhány asszony csecsemőt is tartott karján. A komp a folyó középefelé fölbillent s valamennyien vízbe fulltak.

— **Letartóztatott gróf.** A velencei előkelő körökben nagy feltűnést kelt gróf *Bicchiari* Manfréd letartóztatása. Az alig 24 esztendő fiatal gróft városzerte ismerték, mert rendkívül nagylábon élt és nélküle semmiféle nagyobb társadalmi összejövetel nem eshetett meg. A rendőrség jelentése szerint a gróf egy németországi urhölgy ellen zsarolási kísérletet követett el és ennek fejletésére a rendőrség letartóztatia a megtévedt fiatalembert.

— **Halálozás.** *Sedivy* Frigyes nyugalomba vonult mogyoródi ref. lelkész, 1848 | 49-es honvéd élete 77-ik évében elhunyt Nyírában.

Özv. Pávai *Mátyás* Sándorné szül. *Prenner* Vilma e hó 21-én rövid, súlyos szenvedés után meghalt Budapesten.

Csikbányfalvi Keresztési *Keresztes* Imre 1848—49-iki honvédőrmester, róm. kath. egyházi és iskolaszéki tanácsos, iparos tanoncziskolai bizottsági tag, a városi közös erdőbirtokosság választmányi tagja meghalt Désen.

— **Vasúti baleset.** A bécsi államvasutak pályaudvarán ma reggel összeütközött egy tehervonat egy személyvonattal. Az utasok közül főbben megsebesültek. A balesetről az osztrák államvasutak igazgatócága a következő kommunikét adja ki:

Ma reggel 6 óra 25 perczkor a bécsi államvasúti pályaudvarban a 142. számú gyors-tehervonat, noha a szemafor tilosra állt, tovább robogott a vágányon s nekiment a személy-pályaudvaron álló 18. számú személyvonatnak. Az összeütközés következtében főleg a leeső podgyászdaraboktól három utas könnyebb zúzódást, husz pedig horzsolást szenvedett. A sebesült utasok legnagyobb része gyalog távozott a pályaudvarról, úgy, hogy a mentőknek nem akadt munkájuk. A forgalom nem akadt meg.

— **Nagy sikkasztás Romániában.** A craiovai polgármesteri hivatalnál nagymérvű sikkasztásnak jöttek a nyomára. Amikor a vizsgáló bizottság a könyvek átvizsgálásához fogott, *Saftoiu* Györgye volt községi pénztáros forgópisztolyival halántékon lötte magát, de életveszélyes sebesülései dacára még képes volt az államügyész kérdésére elmondani, hogy a főbűnös *Russu* Konstantin, aki az aktákat és az utalványokat hamisította és a pénzt saját céljaira költötte. Tényleg találtak is egy 193.852 frankról szóló utalványt, mely a pénztáros nevére lett jogtalanul kiállítva. *Russu*t letartóztatták. A volt polgármester és más tisztviselők ellen is megindították a vizsgálatot.

— **Mérenyölő bányász.** Kladnón az államvasut tulajdonát képező chnidousi Ronnatárnában ma reggel *Svoboda* Károly 25 éves elbocsátott bányász revolverrel kétszer rálőtt *Hummel* Ferencz bányafelügyelőre, akit halálosan megsebesített. *Svoboda* elmenekült. A tettest üldözik.

— **Utcai rablók.** Censtochauban az utcán megtámadtak három rendőri tisztviselőt, kettőt közülök megölték, a harmadik futva menekült el. Padetsnóban leszuriák *Goncsorov* csendőrmestert, amikor egy katona segítségével két gyanus suhancot le akart tartóztatni. A katonát megsebesítették.

— **Japán czirkálók Kielben.** A Zuputa és a Tsitosa nevű japán czirkálóhajók legközelebb el látogatnak Kielbe. A császár elrendelte, hogy a japán tengerésztszettek mentől nagyobb pompával fogadják a kieli kikötőben.

— **Ponik és tevék.** Különös gondok bántották a margitszigeti galamblovészeti egyesület rendezőségét. József királyi herceg udvari hivatala tudatta a galamblovészeti rendezőségével, hogy május huszonkettedikén a királyi herceg gyermekeivel együtt részt vesz a versenyen. A nagy vendéglátás nagy gondot szakasztott a rendezőség nyakába: Mivel szórakoztassák az ifjú királyi hercegeket, a kiknek a kezébe még nem lehet puskát adni, hogy leldözdzék a szegény galambokat. Hosszu tanácskozás után végre a fővároshoz fordultak, hogy az állatkertből engedjen át néhány pónilovat és egy tevét, hogy a fiatal királyi hercegek lovagolhassanak. A tanács teljesítése a kérelmet, a pónikat is, a tevét is átengedte, ha a bizottság teljes felelősséget vállal az állatokért.

— **Magyar ember kitüntetés Amerikában.** Mandel Ernő Amerikában élő nagybányai születésű mérnök szép kitüntetésben részesült. Tagul választották a legöregebb amerikai egyetemi görög-betűs festvéségben, az ugynevezett Phi Beta Kappa társaságban. A társaságot az amerikai függetlenségi háború kitorokor, 1776-ban alapították. Amerikának legnagyobb férfiai, írói, tudósai tagjai voltak ennek a társaságnak, mely a tagok megválasztásánál tanúsított körültekintés és rendkívüli súlyos feltételek miatt Amerikának egyik legbefolyásosabb intézménye.

— **A boszn.** Dalmok háromszék megyei községhen pünkösdi másodnapján a földmives ifjuság táncmulatságot akart rendezni Simon Ilona udvarán, aki azonban nem adott erre engedélyt. Ezért boszúból felgyújtották Simon Ilona házát, csűrét és istállóját, melyek porráégték. A megindított nyomozás kiderítette, hogy Kovács András és Nagy András földmivesek a tettesek, kiket a rendőrség letartóztatott.

— **Távíró-sztrájk Amerikában.** Newyorkból érkezett távirat szerint az összes amerikai távíró-társaságok alkalmazottjai sztrájkra készülnek. Amerikában a távíró magánvállalatok kezében van. Az alkalmazottak nagyobb fizetést és nyolcz órai munkaidőt követelnek. Ez a sztrájk óriás zavart idézne elő, Amerika üzleti életében.

— **Épülő Nautikusok.** Az osztrák-magyar haditengerészet kísérleti osztálya számára rendelt két amerikai tengeralattjáró hajónak összeállítását Pólaban már megkezdtek. A haditengerészet vezetősége — mint most nyilvánosságra jutott, — Kielben, a Germánia-hajógyárnál két újabb, hasonló szerkezetű hajót rendelt meg és ezeknek a próbateljesítésére a tengeralattjáró hajók tartalma 270 tonna s részben gőz, részben villamosüzemre vannak berendezve. Menetgyorsaságuk óránként kilencz mérföld. Áruk egyenkint 750 ezer korona. Szállítási határidejük 1908. május 8.

— **Kerekok között.** Banica vasúti állomáson Zsitya János jómódu parasztagda, mikor a vonat már indulóban volt, fel akart arra szállani, azonban egyensúlyát elvesztvén, a kerekok közé esett. Zsitya János nyomban szörnnyethalt.

— **Leszakadt híd.** Brezjanja faluban, Posarevac közelében a Moraván átvezető fahíd összeomlott abban a pillanatban, amidőn mintegy husz paraszt ment át rajta. Legnagyobb részük kiuszott a partra, azonban hat parasztasszony és egy gyermek a hullámokban lették halálukat.

— **Elégelt gyermek.** Fagner Károly bogátelepi lakosnak 5 éves kis leánya, mint Zombolyáról jelentik, gyufával játszott, mitől a gyermek ruhája meggyuladt. A gyermek teljesen összeégett és sebbe belehalt.

— **Összeégett leány.** Berreg Viktória jászladányi jómódu polgár tizennégy éves leánya, aki nénjénél, Cseri Károly huszárörmester feleségénél volt látogatóban, vizet melegített spirítuszlámpánál, amelytől ruhája meggyuladt. Cseri rögtön segítségére sietett, de a kis leány annyira összeégett, hogy ma reggel meghalt. Az örmester óltás közben szintén veszedelmesen összeégett.

— **Az „Utazási Revue” és a pécsi kiállítás.** Üdvös és nagyfontosságú intézmény létesül a legközelebbi időben. Arról van szó, hogy hazánkban úgy az átutazó idegenek, mint általában minden egyes utazó utazása idejét hasznos és kellemes olvasmányokkal tölthesse el. Az „Utazási Revue” címen megjelenő szépirodalmi és közgazdasági illusztrált havi folyóirat ugyanis engedélyt nyert a Máv. özszes vonalain közlekedő gyors- és személyvonatok I. és II. osztályu kocsiülkeiben és I. és II. osztályu várótermekben a lap hivatalos kifüggesztésére. Az Utazási Revue ezenkívül a kassa-oderbergi, a Déli-vasut és hazánk minden hajójáratának személyszállító ülkeiben is található lesz. Szépirodalmi

tartalmát legjelesebb írónk fogják szolgáltatni és szövege a magyaron kívül német, francia, angol és horvát nyelvű is lesz, úgy, hogy ezt az idegen átutazók is olvashassák. Az Utazási Revue első száma még a nyár derekán jelenik meg és ebben a számban van tervbe véve a pécsi országos kiállítás képbén és szövegben leendő részletes bemutatása és megőrkítése. Az Utazási Revue egyik legelőkelőbb fővárosi műintézetben készül.

— **Bikaviadal a Beketow-czirkuszban.** A Beketow-czirkuszban Belling Gobert amerikai bohóc valódi bikával rendezett bikaviadalai óriási hatást érnek el. A közönség, mely naponta az utolsó helyig megtölti a czirkuszt, ki sem jön a kacagásból. A jökendő fokozásáról gondoskodnak a Albano fivérek bohócok, kik daczára annak, hogy olaszok és csak néhány napja vannak Budapesten, kacagatók mókáikat magyarul adják elő. A műsor többi számai is elsőrendű attrakcióknak bizonyultak, a Lepicqu-légtornászok, Recusson-lovasok, a Permance-bohócok, Gudow cserkesz-lovas és a mesés szép Sassonok, mindannyian kiválóat produkálnak. Egyébként a műsor olyan fényes, hogy hozzáfoghatót a főváros közönsége czirkuszban még nem látott.

— **Índiá Ósbudában.** Már a megnyitás óta készülődnek Ósbudában India bemutatására. Valami csodálatosan szép, fantasztikus ünnepély keretében mutatja be felvonulások, külön előadások keretében vagy 6—700 ember eredeti, ó-indus kosztümökben. Magában a felvonulásban résztvevők ruhái 180.000 márkába kerültek. 45 telivér — mind a Wulff-czirkuszból — zebukon, tevéken, elefántokon vonulnak be a maharadzsa, Brahma papjától, fátyoltánczosnóitól, Vishnu és Schiva papnóitól kísérvé. Már most építik a francia színház mellett a kolosszális nyílt Olympia-színpadot, melyen 160 színből-zebb ballehély mutatja be az India című gyönyörű némajátékot, melyben a balletkaron kívül 200 személy vesz részt. Mesés fényű kiállítás, gyönyörű színházok, tűzijátékok lesznek a színpadon, szellemek, vízi tündérek, ós istenségek visszavarázsolják a misztikus indiai világot. Egész Ósbudát átfestik, feldisziplik. Valóságban Indiát fogja ábrázolni ritka hűséggel és színpompával. A bemutató nem lehet előbb az óriási előmunkálatok miatt, mint 30-án, Utnapján, amikor a honvédelmisztek segélyalapja javára fordítják az egész tiszta jövedelmét.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasúti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távírdó- és vasúti állomás a fürdőtelepen.

x **Ha öszül** a haja, használja a Stella-vizet. Üvege 2 korona Zoltán B. gyógyszerárban Budapest, Szabadság-tér.

x **Fodor-féle vívőterem** Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.**
x **Zászlók,** címerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Nászajándékok** Rothausz. Deák-tér 6 sz.
x **A czimbalomkészítés** terén nagy érdemei vannak Habits Antal budapesti hangszerkészítőnek (VII., Erzsébet-körút 42.), ki elismert, első szakértője a czimbalomkészítésnek, minél fogva az ő czimbalmai páratlan nagy kedveltségnek örvendenek.

Nagy Galeotto.

— A rágalom halottja. —

Budapest, 1907. május 22.

Ma délelőtt a Nyár-utcai Hungária-fürdő egyik kabinjában megölte magát egy ember, akinek a rágalom adta a kezébe a gyilkos fegyvert. Mikor ezt a súlyos vádat kimondjuk, tesszük ezt a felelősségnek teljes tudatában, de az erkölcsi igazságszolgáltatás parancsoló kényszere alatt, amely elénk szabja a köteleességet: megvédelmezní egy halálba kergetett becsületes ember tiszta emlékezetét és lelketlen, önző számírással rágalmazó ellenségeit kököni a közmegevetés mozsarába.

Ez a köteleességünk.
És meg fogunk felelni ennek a köteleességünknek, éppen olyan könyörtelen következetességgel, mint amilyen könyörtelenül halálba rágalmazták ők a Nyár-utcai dráma szerencsétlen áldozatát.

Az öngyilkos dr. Harnos Gyula ügyvéd, a „Charitás Önszegélyző Egyesület” című fővárosi szö-

vetkezet igazgatója. A szerencsétlen ember mindössze alig negyvenöt esztendő volt. Az intézet, amelynek élén állt, neki köszönheti mai virágzását. Élete, munkálkodása tiszta volt, puritán, becsületes embernek, szigorú és igazságos hivatalnoknak ismerte mindenki. Családjá szinte megimádta benne a jó embert. És ennek az embernek azért kellett meghalnia, mert becsületében, tisztaságában, hivatali intaktságában megrágalmazták. Ellenfelei odáig mentek az ellene indított hajszában, hogy az egyesület nyolcezeret kitevő tagjai között köztudattá tették, hogy az intézet kebelében visszaélések folynak és a visszaéléseket dr. Harnos leplezgeti, sőt egyenesen istápolja.

Egész visszataszítótságában ez az alávalóság csak akkor bontakozik ki teljesen, ha tudjuk, hogy mindezt, az egész hajszát egy ember rendezte hitvány önérdékből. Van a vásárpénztárnak egy kisebb hivatalnoka, Havass Dezsőnek hívják; ez az ember áll a dráma előterében. Havass Dezső tagja volt a Charitásnak és egy napon elhatározta, hogy kiharja Harnos állásából és magának kaparintja meg a tízezer korona fizetéssel járó igazgatói hivatalt. Az eszmét azonban tulajdonképpen nem a kapzsi kenyérrigység szülte eredendően, hanem a boszuvágy. Ennek is története van.

Asszony a háttérben.

A Havas Dezső nővére, ugyanis névszerint Horn Blanka, alkalmazottja volt az intézetnek. Pár hónap előtt aztán megtörtént, hogy Harnos igazgató a kisasszonyt megintette valami hanyagság miatt. A dologból szóváltás támadt és a helyzet úgy kiélesedett, hogy Horn Blankának az igazgatóság fel is mondott. Jellemző, hogy Harnos igazgató akkor maga lépett közbe a leány érdekében, hogy az állását el ne veszítse. Horn Blanka azonban, ámbár igen jól tudta, hogy állását köszönheti a hivatali ügyekben rendkívüli szigorúságu igazgatónak, ettől a naptól fogva esküdt ellensége lett Harnosnak és megkezdte ellene csunya aknamunkáját. Mindenekelőtt belevonta tervébe bátyját, akif az intézet igazgatójává akart tenni. Havas Dezső hamarosan a kezébe is vette a dolgot és titokban megkezdtek együtt a munkájukat, amelynek végső eredménye ez a mai tragédia. Legelőször az intézet pénzbeszedőit kezdték ki. Ezeket az embereket ígéretekkel szédítették meg. Ígérték nekik fizetésemelést, nyugdíjalapot, munkacsökkentést, meg minden egyebet, míg végre rábirták őket, hogy a tagokkal való személyes érintkezésben agitáljanak Harnos ellen és a Havas Dezső igazgatósága mellett. De volt a tagok számára is csalétkük, Mindenekelőtt azt a rágalmat terjesztették, hogy két év előtt azt a rágalmat terjesztették, hogy a két év előtt létesített életbiztosítási osztály kétszáz ezer koronányi tőkealapja a tagok vagyonából van kihalva. Ezt tehát elvonták a tagoktól és ezért van az, hogy nem mindenki kaphat az intézetből ezer korona halálzási illetményt. Ellenben, hogyha Havas Dezső lesz az igazgató, mindenki ezer koronát kap azonkívül lesz kórház, az orvos fürdőbe is küldheti a beteg tagokat, mert telik az intézet vagyonából, ha az igazgatóság becsületes és nem a maguk hasznát, hanem a tagok érdekét szolgálják. Ilyen és ehhez hasonló dolgokkal igyekezett Havas Dezső magának pártot teremteni. Közben pedig itt is, ott is el-elstuttogtak egy-egy titkot az intézet kebelében folyó visszaélésekről. Az emberek pedig tudták, hogy Havas nővére vezeti az üzleti könyvek egy részét, tehát hitelt adtak a homályos gyanúsításoknak. De volt rá gondja Havas Dezsőnek, hogy ne csak a tömeget, hanem a befolyásosabb belső tagokat is a maga szekeréhez láncolja. Az orvosoknak például megígérte, hogy rendezti a fizetésüket. Az egyik intézeti orvosnak megígérte, hogy rendezze a fizetésüket. Az egyik intézeti orvosnak pláne megígérte, hogy fivérét, dr. Weiner Jakab ügyvédet az intézet jogtanácsosává nevezi ki. A főorvosi állást is mással akarta betölteni. És pedig az intézet egyik fiatal orvosával, azzal a föltétellel, ha nővérét feleségül veszi. De tett

Havas ezeken kívül is számtalan ígéretet szerte a városban, mert mindenütt úgy gerálta már magát az utóbbi időben, mint a „Charitas“ jóvendőbeli igazgatója. Hogy ezek közül az ígérek közül egyet csak példa kedvéért is megemlítsünk, álljon itt, hogy Havas egy fővárosi könyvkereskedőnek, akinek nevét azonban nem akarjuk a dologba belekeverni, megígérte, hogy minden intézeti nyomtatványt nála rendel meg. És tette pedig ezt mindig azzal a konokul követett szándékkal, hogy Harmost lehetlenné tegye, és maga üljön belc a zsíros hivatalba.

Titokban.

A dolgok azonban egészen a május 8-ára összehívott közgyűlésig teljes titokban folytak, úgy, hogy sem Harmos-nak, sem az igazgatóságnak sejtelmé sem volt az intrikákról. A közgyűlésen aztán kiderült minden és olyan botrányos jelene-tek folytak, hogy Horn Blankát és Jólész Aladár könyveit, aki szintén bele volt a dolgokba avatva, az igazgatóság a továbbiakig szabadságozni volt kénytelen.

Harmost a botrányok rettentő módon megviselték. Szenzibilis, önérzetes lelkű ember volt és a gyanúsítások valóságos katasztrófát jelentettek számára. Míg a meghurcoltatások gondolatától is elborzadt. Bizott azonban az igazgatóság méltánylásában és a maga érintetlenség bűntudatában, amelylyel az intézetet mindig szolgálta. Tudni kell ugyanis, hogy Harmos tizenegy évvel ezelőtt teljesen derut állapotban vette át az intézet vezetését, jól jövedelmező ügyvédi irodáját felosztotta miatta és kizárólag csak az intézetnek élt, amelynek dolgait nemcsak, hogy rendbehozta, de az intézetet fel is virágoztatta. Vezetése alatt a tagok száma csaknem nyolcezerre emelkedett. Hogy azonban ilyen eredményeket érhesen el, kemény, erős kézzel kellett a dolgokat vezetnie. A tisztességes üzlet fogalma, amely a szövetkezetektől általában meglehetősen távol szokott esni, a Harmos igazgató üzleti elveinek irányítója volt. És a szerencsétlen sorsú ember ebben bizott, azt hitte, ebben van az ő erőssége. Ugy látszik azonban rosszul számított. Legalább erre vallanak azok, amik a napokban megtartott igazgatósági tanácsban történtek. Harmost heves támadások érték ebben a tanácskozásban. Ugy látszik, vannak az igazgatóságban olyanok, akikben Harmos önállósága féltékenykedést keltett és ezek az urak szívesen látták volna a változást. A tarthatatlan vádak alapján azonban Harmost el-ejteni nem lehetett, ezt azok az urak is igen jól tudták; ezért tehát csak hosszabb szabadságra küldték és szinte utasították, hogy vonuljon a dolgoktól vissza. Hogy azonban legalább a dekórumot megóvják, azt mondták neki, hogy szabadságideje csak az ügyek szánalásáig tart.

Harmost, aki ezzel váratlanul elejve látta magát, teljesen megőrte ez a fordulat. A fizetésére rászorulva nem volt, hiszen vagyonos ember hírében állt, háza is volt a Jósika-utcában, amelyt csak nemrég adott hozományul a leányának. Állásának elvesztése azonban tragikum volt reá nézve mégis, mert egész életének tartalmát, célját látta az intézetben, amelynek fővirágzása az ő két keze munkája volt.

A halál gondolata.

Ekkor éreledött meg benne az öngyilkosság gondolata. Környezete és hozzátartozói napok óta látták rajta, hogy zavart, ideges, néha buskomor. Feltűnt például, hogy gyakran tapogatja a halántékait, mintha valamit keresne ujjával. Ha megkérdezték, hogy a feje fáj-e, mindig kitérő feleleteket adott. Legutóbb értesítették a családot arról is, hogy Harmos orvosismerőseinél kérdezősködik a szív felvése felől. Mind ez az apró jel végtelen féltékenységre vallott, s az aggódó család figyelni kezdte a beteg lelkű embert, akinek az izgalom, már egész idegrendszerét is fel-dulták. Harmos azonban, amikor észrevette, hogy figyelik, jó kedvet tettett és ezzel alátámasztotta el övéi aggodását. Csak tegnap éjszaka tört ki belőle clementáris erővel a

kétségbeesés. Éjjel felé hirtelen fölkel és odabur-rolva felesége ágyára, görcsösen csókolni kezdte. Aztán kinzón, fúldokolva fölzkogott:

— Nem tudok aludni édes! Nem tudok. A gondolatomok majd megörfítnek...

A szerencsétlen, halálra rémült asszony, aki férjét soha életében sirni nem látta, csak alig tudta a saját kétségbeesését annyira fékezni, hogy a vergődő embert megnyugtassa.

Ma reggel Harmos látszólag nyugodt kedéllyel ébredt, már korán délelőtt eltávozott hazulról. Feleségének azt mondta, hogy betér a szövetkezetbe, mert a május 30-iki közgyűlés előkészítését kell megbeszélne a szövetkezet elnökségével. Utja azonban nem vitte a szövetkezetbe. Egész délelőtt feldult ábrázattal kóborolt az utcákon. Délfelé betért a nyár-utca Hungária-fürdőbe s kabinjegyet kért. Bizonytalan lépésekkel felvászorgott az első emeletre s bezárkózott kabinjába. Sokáig tépelődhetett azon, hogy tervét végrehajtsa-e. Már félórája lehetett bezárkózva körülbelül, amidőn egyszerre a fürdő személyzete durranást hallott abból az irányból, amerre Harmos kabinja feküdt. A szolgák ösztönszerűen beütköztek a kabin ajtaját. Az öreg ur teste a kereveten feküdt s a melléből csendesen szivárgott a vér. A fegyver, amelylyel gyilkos tettét végrehajtofta, a kabin padozatán hevert. Még élt, de mire a mentők megérkeztek, már kiszívott. A Hungária-fürdő igazgatósága az öngyilkosságról értesítette a VII. kerületi kapitányságot, ahonnan egy rendőrfogalmazó szállt ki a helyszínre, aki megállapította az öngyilkos személyazonosságát, a holttestet azután kiszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

Mikor a szerencsétlen özvegyet a tragédiáról értesítették, csak egyetlen jajkiáltást hallott:

— Halálba kergették!

A szegény asszony eszméletlenül roskaft össze és azóta súlyos idegrohamokban vergődik.

A „Charitas“ helyiségeiben ma este 6 órakor egy tíz tagú bizottság ült össze, a könyvek megvizsgálására. A revíziót csak holnap fejezhetik be, annyi azonban már ma is kétségfelentel megállapítható, hogy Harmos mindent a legminterszerűbb rendben hagyott hátra az intézeiben.

És ebben benne van a szerencsétlen ember üldözöinek ítélete.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A renegát ellen. Ősszel általános tisztújítás lesz Aisófehér vármegyében, mely jelenleg olyan szerencsétlen, hogy az ország legkártevőbb alispánját vallhatja magának. Szász József ez a dicse-telen ur, aki már ebbe a magas pozícióba is úgy került, hogy a megye oláhágával szövetkezett tulajdon nemzete ellen. Az oláhok sejtették, hogy fajtájukból bajosan találhatnak céljaik érdekében alkalmasabb eszközt, mint ezt a minden pakira s árulásra kapható lelkiismeretlen renegátot. Nem is csalatkoztak benne. Szász az alispáni székben hit maradt önmagához. Párlója volt minden nemzeti tőrekvésnek, kerékkötője minden hazafias és tisztességes irányzatnak. A vármegyei ellentállás idején szegényteljes határozattal bélyegezte meg a vármegye nevét. Teleki 13 ezer koronáját, melyet az ellentálló tisztviselők fölségélyezésére ajánlott föl, visszautasította. A legutolsó választáson pedig a legperfidebb árulással és hanyagággal hazafias, magyar jelöltek ellenében mandátumhoz segítette Maniut és Vajda Sándort. Az ő érdeme az, hogy ez a két közvesztélyes ember a magyar törvényhozás lépét elékeltelenti. Természetes, hogy ezek után Alsó-Fehérmegye hazafas magyar érzelmi lakossága elégedetlen a renegát alispán működésével s most az általános választások küszöbén nagy akciózt indít az iránt, hogy a megye jobb sorsa és nagyobb tisztessége érdekében Szász urat helyéről kispörje. Ez az akció Nagyenyeden folyó hó 20-án lezajlott impozáns jelölő gyűléssel vette kezdetét, melyen a törvényhatósági bizottság színe-java egyhangúlag báró Bánffy Káz-

mért, a vármegye érdemes főjegyzőjét jelölte alispánnak Szász Józseffel szemben. A jelölő melyen értekezlet, a Fogarasi Albert rekt. prof., Kiss Bálint cs. és kir. kamarás és még többen is elszólaltak, nyolczvan tagból álló szervező-bizottságot alakított, melyben gr. Teleki Arvéd, gr. Teleki László, gr. Busseul Henrik, br. Bánffy János, br. Kemény Simon, br. Kemény Pál, br. Bánffy Ferencz, br. Wesselényi Ferencz, Kiss Bálint, Vita Ödön, Gáspár János, Vinczenti Miksa, Szalóntzy László, Fogarasy Albert és dr. Asztalos Kálmán bizottsági tagok mellett a vármegye tekintélyes férfiai teljes számban sorakoznak. A jelölő-értekezleten több, mint 100 bizottsági tag volt jelen, mely körülményből, valamint a közhangu-atból ítélve remélhető, hogy a fölbuzdult hazafiság az őszi közgyűlésen kibukattja helyéről a saját vére ellen támadó renegátot.

A fiumei községi választások. Fiumében e hó 24-én tartják meg a községi választásokat, amikor 33 mandátumot fognak újra betölteni. Az autonóm-párt már ki is jelölte, akiknek megválasztását szeretné. Jelöléseik azonban híveik körében nem találak teljes melegegedésre. Számosan zugolódnak aniaitt, hogy a párt előbbi elhatározásához híven, nem állított egyetlenegy magyar jelöltet sem. Ez eljárás következtében szándékoznak kilépni az autonóm egyesületből. A mérsékelt fiúmeiek, a magyarság karöltve a horvátokkal, ellenjelöltet állítottak és az autonómisták listájával szemben ellenlistát készítettek.

Nagybányán ma folyt le a városi tisztújítás. Polgármesterré Makray Mihály albirót választották meg Gellért Endre régi polgármesterrel szemben. Siótt Tibort választották meg Miskolczy Sándorral szemben ügyesszé. Csüdör Lajos és Torday Imre tanácsosokat egyhangúlag választották meg.

Fogarasi vármegye mai közgyűlésén felolvasták Bauszner Guido Lovranából kelt bucsulevelét, amelyben közli, hogy főispáni állásáról lemondott és ezért most bucsút vesz a vármegyétől. A közgyűlés a bucsuatíratot tudomásul vette és sajnálatát fejezte ki Bauszner távozása felett.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Ópera. Szamosi Elza asszony, ma A pil-langó kisasszony című szerepét énekelte, azt a szerepet, amelyet amerikai útjában közel százszor énekelte. Ezuttal nem volt szerencsés estéje. Játékán meglátszott, hogy a szerep minden taktusa és minden árnyalata a kis újjában van, de éneke zajnos, túlságosan fáradtnak, hangja egészen kimerültnék tünik. Ez nem az a csillogó, tömör organum, amelylyel innen elment. Ez egy rekedt kis hangocská, amely cürgős pihenésre szorul és amelyet félve kell eltenni az őszi sasionra, nehogy a további fáradalmak a hang szervezőtét tegyék főnkre. A művész mai fellépése egyáltalán nem volt diadal. A közönség szívesen hallgatta Szamosi Elzát és szívesen hallgatja esetleg ősszel, de addig nem kell erőltetni a dolgot, mert ez semmi esetre sem válik a művész hasznára. A nézőtér egyébként majdnem teljesen megtelt. c. a.

(*) Fővárosi nyári színház. A krisztinavárosi Arenában ma este Sardou nagysikerű drámája, Fedora került színre. A című szerepet Zöldi Elza, a Nemzeti-színház szerződöttetett tagja játszotta, ki a nyár folyamán mint állandó vendég fog működni Krecsányi társulatánál. A vendégművész mai fellépését igen nagy siker kísérte, és a közönség, mely szép számban jelent meg a nézőtérre, úgy színpadra léptekor, mint az egyes felvonások után zajos tapsal tün-tette ki. Zöldi Elza a meleg fogadtatásra rá is szolgált, mert természetes játéka és gondos alakítá-sa, mely különösen drámai kitöréseknél jutott érvényre, méltán számíthatott nagy sikerre. Mellette szép sikere volt Kiss Mariskának, Thurinak és Szeghőnek. Az előadás gördülékenységére zavarólag hatott, hogy a közreműködők némelyike még a szerepét sem tanulta meg.

(*) Népszínmű az Operaházban. Hétfőn, e hó 27-én az Operaházban Szigligeti Ede „Két pisz-toly“ című népszínművét adják elő. Az előadást a Nemzeti Színház rendezői s jövedelme a Petőfi-ház javára fordítatik. Résztesz az előadásban az Operaház ének- és balletkara is. A szerep-lők között Blaha Lujza, Hegyesi Mari, Török Irma, Festeticsné, Szacsayné, Gyenes, Gál, Rózsahegy, Paulay Ede, Bónis, Gabányi I.

Bakó, Molnár László, Bartos, Szóke, Latabár, Szacsay és Mihályfi vannak. A második felvonásban előforduló hangversenyben a következő számok lesznek: 1. *Te vagy, te vagy, barna kis lány*... Magyar ábránd, Petőfi—Egressy dala felett. Irta Székely Imre. Zongorán előadja Zempléni Árpádné Révész Anikó urnő. 2. *Költevények* Petőfi Sándortól. Előadja Beregi Oszkár ur. *Dalok*. Éneklő Szamosi Elza urnő. 3. a) *Emlékezel?* Saxlehner Andortól, b) *Fülembe cseng egy dal*. Székács Andortól, éneklő Jeszenszky Nádai Ilona urnő, zongorán kíséri Tarnay Alajos ur. 4. *Dalok*. Éneklő Fráter Loránd ur, zong. kíséri Tarnay Alajos ur.

(*) **Nemzeti Színház.** Holnap, csütörtökön mutatja be a Nemzeti Színház dr. Szalai Mihály Tranzatlantika cz. egyfelvonásosát. A kis darab főbb szerepeit Lánzy Ilka, Pethes, Rózsahegyi, Hajdu, Nádai Béla, Gabányi I., Faludi, Gál és Bónis játsszák. Az egyfelvonásost Goldoninak klasszikus vígjátéka, „A hazug“ követi, a cím-szerepben Pethessel. A főbb szereplők: Paulay Erzs, Vizvári Mariska, Hajdu, Rózsahegyi, Horvát Rezső, D. Ligeti Juliska és Bónis. A Tranzatlantika második előadása, pénteken Wlassics Gyula Füst cz. drámája előtt.

(*) **Mahler távozik.** Bécsből jelenti tudósítónk, hogy Mahler Gusztáv csakugyan megvált az udvari Opera igazgatásától. Illetékes körökben próbálták marasztalni Mahlert, de eredmény nélkül. Montenuovo herceg főudvarmester is, aki nagy-rabecsnül Mahler Gusztáv művészetét, rá akarta beszélni, hogy tegyen le szándékáról, azonban ő megmaradt elhatározása mellett.

(*) **A csodaborbély.** A Király-színház szombati újdonságának, a „Göre Gábor Budapestön“ nek tömérdek látónivalója közt szerepel egy budapesti gőzfürdő élethűen beállított fodrásztermében egy csodaborbély produkciója is, aki egy felnőtt embert — a Kátsa cigányt játszó Csizsér-t — a közönség szemeláttára varázsol vissza síró cigány-purdévá. A cirkszusz-képben egy rendkívül kacagató díjbirkózás ígér nagy hatást, nemkülönben a budapesti közönség két kedvencének, a *Villand* testvéreknek az utánzata, *Molnár László és Tarnai* előadásában. A „Göre Gábor Budapestön“ technikai berendezése oly komplikált, hogy a díszletekkel és a világítási hatásokkal a rendes munkaidőn kívül a bemutatók mindennap éjjeli próbákat is tartanak. A *Verő György* revüjének a tánczrése is igen gazdag s az orosz-lánysz rész természetesen itt is a női főszereplőknek, *Fedák Sárinak* jut, aki egy hangzatos bábátánczon, egy parodisztikus vig özvegy keringőn, amelyben *Szirmai Imre* a partnere és egy kopogós angol tánczon kívül eljárja a hetvenhét fátöltő-tánczát is, amely újszerűsége miatt is egyik érdekessége lesz a darabnak. A Göre Gábor Budapestön részletes szerkesztése különben a következő: Göre Gábor — *Németh József*, Lepéndi Lidike — *Fedák Sári*; *Tseh'Árpad* — *Szirmai Imre*; *Bütyök Elvira* — *Pappné Tárnoki Giza*; *Stanczi* — *Szentgyörgyi Lenke*; *Franczi* — *Szendy Erzs*; *Saroglyás* — *Vágó*; *Rudi* — *Rátkai*; az Amor-szanatórium igazgatója — *Papp Mihály*; a hangszergyáros — *Körmendy*; *Durbints* — *Básony*; a csodaborbély — *Molnár László*; *Julis*, szobalány — *Fábián Lidia*; *Kátsa cigány* — *Csizsér*; *Rendőr* — *Torma*; a lisztes pojácza — *Molnár*; a cziünderes — *Tarnai*.

(*) **Major J. Gyula** a múlt év őszén elnyerte „Balaton“ cz. szimfónikus költeményével a Nemzeti Zenedének pályadíját, amelyet annak elnöke, gróf *Zichy Géza* tűzött ki. Ez a hatalmas zenedarab most *Major* műveinek gyűjteményes kiadása alkalmából szintén megjelenik s a jeles szerző azt gróf *Zichy Gézának* ajánlotta, aki nagyon meleg hangú levélben jelentette ki, hogy az ajánlást elfogadja.

(*) **Egyházi zene.** A Szent István-bazilikában szombaton, május 25-én este 6 órakor *Stark Ludovika* énekesnő és *Rupnik Rezső* gordonkás előadja *Guonod* híres „Ave Mária“-ját.

EGYESÜLETEK.

(—) **Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.** A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak június hó 29-én és 30-án megtartandó országos kongresszusának rendező bizottsága ma küldötte szét a kongresszus napirendjére és az egyéb tudnivalókra vonatkozó közleményeket s a kongresszus ügyrendjét. A kongresszus irodája a Magántisztviselők Országos Szövetségének Arany János-utca 18. szám alatt lévő helyiségében van. A kongresszuson való részvételt június 15-ig kell bejelenteni. Részvételi díj személyenként két korona.

(—) **A Közegészségügyi Egyesület közgyűlése.** Ma délután tartotta meg az Országos Közegészségügyi Egyesület ez évi rendes közgyűlést, nagy és előkelő szakközönség jelenlétében a Királyi Orvos-egyesület helyiségében. A közgyűlést *Ilosvay Lajos* udvari tanácsos, az egyesület elnöke nyitotta meg, tartalmas s nagy beszéd kíséretében. Az elnök megnyitójában beszámolt az egyesület multévi működéséről és a költségvetés felkes kezdemenyvezéseiről s nagy éljenzés közben az egyesület XXII. közgyűlését megnyitottak nyilváníta. Utána gr. *Gerlóczy Zsigmond* főtitkár terjesztette elő évi jelentését. Végül beszámolt a főtitkár az elmúlt év halottjairól s szép szavakban elparéntálta *Körösy Józsefet* és *Högyes Endrét*. Majd *Szegedy-Maszák Elemér* pénztáros az egyesület vagyonáról és zárszámadásairól tett jelentést. Az összvagyon 80.105 koronára rugott, míg a zárszámadások 10.523 koronával zárultak. A 135 taggal rendelkező költségvetés jelentését dr. *Jakab Lászlóné* terjesztette elő, amely különösen az „Anyák iskolájáról“ emlékezett meg. Végül a tisztikar kiegészítésére került a sor. Tiszteleti tagokul megválasztották: dr. *Gersuny Róbert* (Bécs) és *Griesbach Hermann* tanár (Mühlhaufen). A választmányba újból választották meg: *Korányi Frigyes*, *Szilágyi Gyulát*, *Bezeviczy Albertet* és *Ruffy Pált*. A közgyűlés az elnök életetésével véget ért.

(—) **A Szentosi Református Kö:** a „református énekar közreműködésével e hó 25-én (szombaton) saját színházában jótékonycélú, családias jellegű hangversenyt és táncmulatságot rendez.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Hiába ravaszkodtak a fagyos szentek, Pongrácz, Szervác és Bonifác ijesztési részvénytársaság, azzal, hogy pár nappal később köszöntöttek be, mint ahogy ezt Szent-Gergely nekik naptárában előírta: mára mégis győzött a napsugár. Addig fűtött, melegített, amíg befűtött a közgyűlés tárgyalásának. Csak egy ásitottak a padosok az Újváros háza tanácstermében, a négyszáz városatya közül csak a legszorgalmasabbak jöttek el, pedig 107 tárgy szerepelt a mai műsorán; köztük harmincz négy a multkorról maradt. El is intéztek belőlük *kilenczet*, azt is úgy, hogy a fővárosi kölcsönügyi tengeri kigyóját levették a napirendről, tárgyalását elhalasztván ad graecas calendae. Ez tudniillik a fővárosnál a legrövidebb terminus.

Ötnegyedórán keresztül válaszok és interpellációk meghallgatásával telt az idő és egyegyed ható — egyegyed kilenczig az új ügyrendről vitakoztak. Elsőnek a polgármester válaszolt a hivatalos órák szabályozása és a transparens reklámlámpák ügyében. *Bódy* tanácsos az alagút vánja kérdésében nyugtatta meg a közgyűlést, hogy nemsokára megszűnik. *Kasics Péter* konstátja, hogy a tanács megtett mindent, ami tőle tellett, de felhossa a szegedi példát, ahol egy bíró beperelte a várost a hidvám miatt s nemes Szeged városát el is marasztalták azon a czimen, hogy a köztisztviselők vámmentesek. (Eddig csak a gondolatok részesültek ebben a kiváltságban.)

Az interpellációk során panasz merült fel, hogy Óbudán nem lehet száraz lábbal járni, csak — csónakkal s hogy az Aranyhegyi árok nagy-zási hóortba esett, folyammá dagad s vitorlásokat követel a hátára. *Rácz Dezső* a lakásinséget festette sötét színekkel, sürgette az üres telkek beépítését, valamint az „ágyrajáró“ intézmény megszüntetését, mert szerinte ezek az „éjjeli menedékhelyek“ közegészségügyi és morális szempontból is türethetlennel. *Baránszky Gyula* a zuglói körforgalom mizériáit, *Kovács Pál* az építési engedélyek lassu kiszolgáltatása miatt interpellál, dr. *Reimer Ede* pedig fürdőbizottság kiküldését javasolja; nem olyan bizottságát, amelyik fürdik, hanem amelyik a fürdőkre felügyel s azokat ellenőrzi.

A napirend tárgyalásánál az Attila-körut szabályozási kérdése keltett nagyobb vitát s azzal fejezték be, hogy visszaadják a tanácsnak, terjeszszé lehetőleg még a szünet előtt újra a közgyűlés elé. Addig talán a vegyes bizottságnak sikerül egyezsége jutni a telektulajdonosokkal. Az

új ügyrendi vita elsőkélyesedett esti nyolcz óra utánig, annyi módosítás, annyi pótlás után végre elfogadták, hogy interpellálni ezentul este fél hét után lehet, de sürgős esetben a közgyűlés engedélyt adhat bármikor is. Eddig is így volt.

— Holnap délután folytatjuk! jelentette ki *Fülepp* főpolgármester nyolcz óra tizenöt perczkor s az ajtón bekandikáló buffet-kisasszony sietett a sandvichek, parizereket és kuglereket becsomagolni. Majd holnap délután négykor ismét kikapkolhatja.

A közgyűlés lefolyásáról szóló részletes jelentésünk a következő:

Gyér padosok mellett nyitotta meg *Fülepp Kálmán* főpolgármester a főváros mai közgyűlését, amelynek napirendjén 107 tárgy szerepelt.

Válaszok.

A polgármester első sorban *Willinger Ferencnek* felelt, aki interpellációjában azt kifogásolta, hogy a főváros tisztviselői nem tartják be a hivatalos órákat. *Bárczy István* polgármester válaszában kifejtette, hogy a mi a tisztviselők hivatalos óráit illeti, javaslat van kidolgozás alatt, amely nemsokára a közgyűlés elé kerül. A választ tudomásul vették.

Ugyancsak *Willinger Ferencz* egy második interpellációjában az utcákra kifüggesztett reklám-lámpák eltávolítását kérte. *Vosífs Károly* tanácsnok felett ma az interpellálóknak és válaszában kijelentette, hogy sokkal kevésbé károsak a reklám-lámpák, amelyen magyar gyártmányt hirdetnek, mint a külföldi gyártmányok, amiket nem reklámiroznak. Tudomásul vették.

Boross Somát az Irányi és Veres Pálné utcákban közlekedő villamosok veszélyessége dolgában tett interpellációjára. *Antal Gyula* tanácsjegyző megnyugtatta.

Bódy tanácsnok válaszolt *Kasics Péternek*, aki a budai alagút vámszedésének megszüntetését sürgette. A tanácsnok tudatta, hogy e tekintetben folyamatban vannak a tárgyalások a pénzügyminiszteriummal.

Kasics Péter a választ tudomásul veszi.

Interpellációk.

Következtek az interpellációk.

Reisz Mór arról panaszokodik, hogy az Óbudai külteleket elárasztotta a víz, aminek oka az, hogy áradás idején a víz behatol az aranyhegyi árokba, ennek szűk medréből aztán kilép és elárasztja a földeket.

Dr. *Rácz Dezső* a lakás mizériáról panaszokodott, amelyek nemsokára a szegény embereket sújtják, hanem nagy mértékben érintik a polgári osztályt is.

Mindkét interpellációt kiadták a polgármesternek.

Dr. *Baránszky Gyula* a hüvösvölgyi és Zuglói Óbudai forgalom menetrendjének betartását sürgette. Dr. *Kovács Pál* azt panaszolta, hogy sokáig tart az építési engedélyek kiadása. Végül dr. *Reimer Ede* indítványt terjesztett be egy állandó gyógyfürdő-bizottság kiküldése iránt, amelynek feladata a főváros fürdőinek fejlesztése volna. Az indítványt a tanácshoz utasították. Ezután a közgyűlés áttért a napirendre.

Az Attila-körut.

A napirendre térve, előterjesztésre került az Attila- és Krisztina-körutak megszülesítésének az ügye. *Telkes Aladár* indítványozza, hogy az ügyet újabb előterjesztés megtétele végett adják vissza a tanácsnak. (Általános helyeslés.) *Kasics Péter* hasonló értelemben szölt. *Baránszky Gyula* hangsúlyozta ennek az utvonálnak az igen nagy közlekedő fontosságát. Legyen már vége az örökös vitáknak a közmunkák tanácsa, középítési ügyosztály- és a mérnöki hivatal között. *Heltai Ferencz* föl hívja a közgyűlés figyelmét erre az ilyen nagyfontosságú ügyre. Előrebocsátja, hogy a kiküldött vegyes bizottság egyáltalában nem akar elébe vágni a közgyűlés határozatának; sőt ellenkezőleg: a közgyűlés határozatát be kívánta már a vegyes bizottság és a közmunkák tanácsa is. Kéri fogadják el a tanács javaslatát: hogy az ügyet újból tárgyalják az illetékes tényezők útján. *Bárczy István* polgármester, épp azért, amit hangoztattak: hogy ez az ügy — városrendező szempontból — nagyon fontos, elfogadhatónak tartja a rövid halasztást. Hangsúlyozom, hogy ezt hosszú porázra ne ereszszzék; épp ezért ő is ahhoz járul hozzá, hogy a tanács még a nyári szünetek előtt tegyen előterjesztést. *Tomka Károly* szölt még a tárgyhöz s azután *Kun Gyula* tanácsos fejtekte ki, hogy valóban helyesebb, ha az ügyet visszaadják a tanácsnak sürgős, de alapos előterjesztés megtétele végett. Mert — ugymond — nem elégséges az, ha az utvonalat ennyire, vagy annyira szélesítjük meg, hanem azt is alaposan meg kell fontolni, hogy az utvonat két oldalán mit fognak építeni.

A tárgyhöz, óriási zajongás közben, még többen szöltak hozzá és azután elfogadták azt a ja-

vaslatot, hogy adják vissza a tanácsnak további előkészítést végett.

Eközben a zajongás olyan óriási mértékben tört ki, hogy az elnöklő főpolgármester a közgyűlést felfüggesztette.

Az új ügyrend.

A szünet után Kun Gyula tanácsos adott elő szabályozó és kisajátító ügyeket, majd Földváry Antal főjegyző mutatta be Szalai Mihály indítványait a közgyűlés határozó képességére és az interpellálás jogára vonatkozólag, amelyeket annak idejében részletesen ismertettünk.

A tárgyhöz szólva, Platthy hozzájárul ahhoz, hogy az interpellációkat előre be kell jegyezni az erre szánt könyvbe; kívánja azonban, hogy a bejegyzést az illető interpelláló ne személyesen legyen kénytelen megtenni, hanem esetleg levél útján is megtehesse. (Helyeslés.)

Nem járul hozzá a tanácsnak ahhoz a javaslatához, hogy folytatolagos közgyűlésen csak az elnök engedélye alapján lehessen új interpellációkat tenni. Kívánja, hogy ennek az engedélynek a megadása maradjon a közgyűlésé (Helyeslés.) Kéri annak a pontos meghatározását, hogy az illető tanácsos, vagy polgármester határozottan jelezze, hogy az interpellációra mikor fogja a választ megadni. (Helyeslés.)

Vázsonyi Vilmos reámutat, hogy az ügyrend megváltoztatásának a helyességét semmi sem bizonyítja jobban, mint éppen a mai közgyűlés, amikor este hét óra után még csak a tárgysorozat elején vagyunk. Ezt az ügyet — a szólásszabadság korlátozása nélkül — valóban sürgősen kell rendezni. Helyesnek tartaná, ha hosszadalmas, apró részletekbe vágó vita nélkül, elfogadnák a jogügyi bizottság és a tanács javaslatát. Elmondja azután a nézetét a felhozottakkal szemben. Javasolja, hogy csak azt kívánják, hogy az interpellációt be kell jelenteni és azt a könyvben nyilván kell tartani.

Kívánja a továbbiak során, hogy a hivatalos lapban közöljék, vajon mely tisztviselő, milyen interpellációra fog válaszolni, vagy esetleg, hogy mikor adja meg a választ. Ezekkel a módosításokkal elfogadja a tanácsnak idevágó javaslatát.

Kasics Péter és Pető Sándor tett még szövegező javaslatot. A midőn Baránszky Gyula állt föl szólásra, a közgyűlés tagjai óriás zugásban törtek ki.

Perl Soma: Kérlek, vedd figyelembe, hogy: Az idő pénz!

Baránszky Gyula: Jegyeztesd föl magad te is, hogy élhess az idővel. (Derűltség.)

Platthy György teljesen feleslegesnek tartja, hogy a folytatolagos közgyűlésen való interpellálás jogának a megadásában vagy megtagadásában az elnök és a közgyűlés egyenlően osztozzanak; míg Vázsonyi Vilmos épp ezt tartja helyesnek.

A közgyűlés a tett módosítások nagyobb részét elfogadta.

A napirendre tűzött további ügyek tárgyalását csütörtök délutánra halasztották.

A közgyűlés este negyed 9 órakor végződött. Holnapra 98 tárgy maradt.

(Kell-e hát kölcsön? Hétek óta egyébről sem folyik a vita, hogyan szerezzon a főváros pénzt az adminisztráció költségeihez s arra a rezultátumra jutott, mint minden rossz gazda: kölcsönt kell felvenni, vagyis adósságot adóssággal fizetni. A polgármester tárgyalta a bankokkal és sok hercehurcra után végre a pénzüntézetek véglegesen megállapodtak a függő kölcsön dolgában. A pénzüntézetek elfogadták az az ajánlatot, amelyet a Hitelbank tett a polgármesternek. Most állapítják meg a megállapodásnak megfelelően a feltételeket s felhívják a pénzüntézeteket, hogy ajánlatukat konkrét alakban tegyék meg. Lehetséges azonban, hogy a kölcsönre nem lesz szükség, mert értesülésünk szerint városi körökben oly terv merült fel, amely szerint a kölcsön felvétele szükségtelenné válik. A terv az, hogy a nagy kövezési kölcsönből tízmillió koronát devinkulátnak, így ez az összeg felszabadul és arra a célra lesz fordítható, amelyre az új kölcsönt akarták felvenni.)

(Jelölés. A II. kerületi bizottsági tagok értekezletén, a Ludvig János főrendiházi tag elhalálása folytán a pénzügyi bizottságban megüresült tag-sági helyre Jencs Vilmost, a közlekedési bizottságba pedig Szekula Gyulát, a katona-ügyi bizottság új tagjául Kozma Jenőt jelölték.)

(Öreg honvédek segítése. A budavári honvéd-szobrot megkoszorúzó magyar nők alapítványa címén a főváros 371 K 84 fillért öriz, amely az alapító oklevél szerint három egyenlő részben elaggott 1848-49-es honvédeknek, avagy olyanok özvegyének és árváinak adandó ki. A főváros tanácsa most felhívja a vagyontalan érdekelteket, hogy

kellően felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi június 15-ig a tanács iktatóhivatalba (Központi városháza I. em. 107) nyujtsák be.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bíróság köréből.** A király Csiky József budapesti ítélőtáblai bírónak a kuriai bíró czimet és jellegét adományozta, Sziráky Barnát, a kassai törvényszék elnökét pedig a budapesti ítélőtáblához bírósági kinevezte.

§ **Harcz egy fiúcska miatt.** Bartos Mari, hogy bűnös viszonyának gyümölcsétől megszabaduljon, kis fiát dajkaságba adta Mansák Ferencnéhez, aki lelkiismeretes gondozással ápolta a kis fiút. Mikor aztán idők multával a fiu nagyobb lett, Bartos Mari magához vette. Mansák Ferencné azonban annyira megszerette a kis fiút, hogy ebbe csak azon feltétellel egyezett bele, ha a kis fiút gyakran meglátogathatja. Egy ilyen látogatás alkalmával a 4 éves kis fiút 1904. december 28-án hiányosan felöltöztetve, fűtetlen szobában a padlón találta. A jószívű asszony erre a kis gyermeket ölbe vette s meleg kendővel betakarva, a saját lakására vitte. Az anya csak rendőri karhatalommal tudta tőle gyermekét visszakapni. Mansáknét pedig a gyermek jogtalan elvitelért gyermekrablás büntette miatt elítéltetett 6 havi börtönre. A szegény asszony már megkezdte büntetését, midőn beadott kegyelmi kérvényére szabadlábra helyezték, hogy alkalma legyen pörújítással élnie. Dr. Ladányi Ármin ügyvédje útján be is adta az újrafelvételi kérelmet a törvényszékhez, ahol ma tárgyalta azt Mladoniczky táblabíró elnöklelte alatt ítélkező tanács. A vádlottnő ma Bachmann Kati nevű cselédnővel igazolta, hogy amikor a gyermeket elvitte, megmondta a nevét és a lakását is. Dr. Keserü Lajos kir. ügyész változottnak találván a tényállást, a jogerős ítélet megsemmisítésével a vádlottnő felmentését kérte. A bíróság meg is semmisítette a megasztaló ítéletet s Mansáknét felmentette.

§ **Jogászegyleti vita a sztrájk jogalapjáról.** A Magyar jogászegylet ma befejezte a sztrájk jogalapjáról folytatott vitát. Ezen az ülésen Agoston Péter előadó reflektált a felszólalók ellenvetéseire és bíráló megjegyzéseire, melyekkel szemben fenntartotta korábban előterjesztett konkluzióit. Ezután dr. Székely Ferencz koronaügyész, aki a hét ülést igénybe vett vitákon elnökölt, a vitát berekesztette. Záróbeszédében főleg azt emelte ki, hogy szerinte a szerződészegő sztrájk nem jogterületen, hanem harcsteren mozog. Egy tilos erőpróba az. Nem habozna közérdekéből a munkabéri szerződés megszegését büntetés alá helyezni, ami jogrendszerünkben nem ismeretlen, ennek ugyanis elvi akadály a nincs, ez pusztán czélszerűségi igazságügy-politikai kérdés. A sztrájk-mozgalom megelőzését azonban nem azoknak jogi szabályozásában keresi. A munkás megéheztetésének könnyítése (főleg munkáslakások építése, élelmi cikkek olcsóbbá tétele által) s a munkás szakképzés emelése azok az eszközök, amelyek a munkásnak jobb keresetet biztosítanak.

A vitát a jogászegylet nagyszámu hallgató közönsége nagy érdeklődéssel és figyelemmel kísérte mindvégig.

§ **A bűnhődő sirrabló.** Emlékezzünk még arra a felháborító esetre, midőn szentségtelen kezek egy júniusi éjjel kirabolták a Széchenyi grófok nagyecenki sirboltját. A gonosztevő fölfeszítette a kripta vasrácszatát s Eugénia grófnő és Széchenyi Gyula koporsójából rabolt el csekély értékű érmekeket. Mivel pedig zsákmányát keveselte, bezulta Széchenyi István grófnak vasrostélylyal fedett üvegsekreányt, amelyben a megdicsőültnek néhány relikviáját őrizték. A martalék itt is csak néhány aranynyal befuttatott rézcsett volt. Két nap mulva a hiéna a Hohenlohe hercegek sági sirboltját rabolta ki. Fölfeszítette a tízenegyes éves korában elhunyt Mária hercegisasszony koporsóját s több zománczozott aranyérmét és vékony aranylánczot rabolt el belőle. A gonosztevő csakhamar kézrekerült Roszipovics Ignác kertészsegéd személyében, aki a harmadik faluban akarta martalékát értékesíteni. A legnagyobb czinizmussal vallotta meg a nagyecenki kripta kirablását, a sági betörést azonban konokul tagadta, noha megtalálták náia az onnan elrabolt dolgokat. A tárgyaláson Hohenlohe-Waldenburg Klódvig herceg, az elhunyt hercegisasszony atyja megismerte az ékszereket, amelyeket

leánya életében viselt, s amelyeket vele temettek el. A soproni törvényszék a rovott multu sirrablót kétfélebeli minősített lopás büntette miatt öt évi fegyházra ítélte s ezt a büntetést a győri királyi tábla is jóváhagyta. A Kuria második büntetőtanácsa ma Sebestyén Mihály elnöklésével Kuchler Gyula helyettes koronaügyész indítványára elutasította a vádlott semmisségi panaszát.

§ **Pánszlávok Rózsahegyen.** A jövő hó elsején a rózsahegyi kir. törvényszék fogházába hat pánszláv vezér vonul be négyhónapi büntetésük megkezdésére, névszerint Jeszenszky Fedor lipótzentmiklósi nagykereskedő, Selig Kornél, Kóza Lajos, Smulovszky Lajos iparosok, dr. Hruska Jenő és Benő János. Junius közepén vonul be Hlinka András volt rózsahegyi plébános egy hónapra. A pánszláv társaságnak lesz egy magyar tagja is Szalai Oskárnak, a Rózsahegyen megjelenő Északmagyarország című politikai napilap volt szerkesztőjének személyében, akit a pozsonyi esküdtbírószék sajtó útján elkövetett becsületsértésért kéthavi fegyházra ítél.

§ **Megkísérlett bankgyártás.** Szücs József kisújszállási fényképész minden áron pénzhez akart jutni. Összebeszélt Kabai Sándor és Kiss Lajos földművesekkel, lefotografált előttük egy-két tizes bankót s már előre boldogok voltak mindhármán, hogyan duskálhatnak majd a finom bankótáskában.

A csendőrség rajtacsipte a fotográfust a próbálkozáson s így került a háromtagú társaság a budapesti törvényszék elé. Szücs és társai tagadták a pénzgyártási tervet. Különösen Kabai Sándor erősködött, hogy semmiről se tud és mikor Bakonyi Kálmán, a tárgyalás elnöke, megkérdezte: igaz-e, hogy ő adta a 180 koronát a bankógépre, Kabai jóízű kun magyarsággal tiltakozott:

— Mán kérem, ez se igaz, mert most is felakaszthatnának 180 koronáért...

A törvényszék bűnösnek mondta ki a hármast közkereseti czimboraságot és 14-14 napi fegyházra ítélte a bankók szerelmeseit.

SPORT.

Budapesti ügetőversenyek.

— Nyári meeting. —

A budapesti ügetőverseny-egyesület ma csütörtökön nyitja meg újból pályáját fővárosunk lelkes sportközönségének.

Daczára rövid fennállásának, manapság az ügetőversenyek már is közkedveltségnek örvendenek s tekintve a mult hóban megtartott tavaszi versenyek élénk látogatottságát, bizvást remélhetjük, hogy a nyári meeting sem marad vissza semmiben sem a tavaszi mögött.

A meeting összdiája a 7 napon át 150.000 koronára rug, tehát több mint 20.000 korona jut egy-egy napra, ami mindenesetre szép átlagnak mondható s jellemzi azon áldozatkészséget, melylyel az egyesület vezetőisége az ügetőversenyek fellendítésén fáradozik.

A nagyszámu nevezésekből és a kiváló anyagból konstátálhatjuk, hogy csaknem minden egyes napnak meglesz az érdekessége és reméljük, hogy fővárosunk sportközönsége azzal fogja honorálni az egyesület nemes törekvését, hogy a kellemes pályán minél többször és minél nagyobb számban fog megjelenni.

Az első nap kiemelkedő száma a 10000 koronával dotált Királydíj, kettősfogatok számára, melyben legjobb urkocsisaink mérkőznek egymással a gazdag díjért és Ófelsége tiszteletdíjéért.

Véleményünk szerint a díjat br. Sennyey István fogata nyeri meg a Bernrinder és Ypsilanti fogatok előtt.

A többi futamokat illetőleg tipjeinkre utalunk Jelöltjeink a következők:

- I. Aga — Charley.
- II. Inez — Lion Turner.
- III. Botha — Baronesse.
- IV. Excelsior — Willy.
- V. Grattan Bells — Bohun.
- VI. Pompás — Beauty.
- VII. Sennyey J. fogat — Bernrinder fogat.

Bécsi nyári meeting.

— Első nap. —

A bécsi 12 napos nyári meeting, melynek folyamán a legnagyobb díj a 100.000 koronás Derby kerül eldöntésre, a mai napon veszi kezdetét a Freudenauban. Csaknem minden napra jut egy-egy érdekes esemény. A meeting, de egyszerűsége az egész verseny legnagyobbat díja s sportszempontból legnagyobbat eseménye a Derby június hó 2-án kerül kiküzdésre. E legnagyobb classicus verseny mellett kiemelkednek még a következő gazdagon dotált s nagyobb jelentőségű versenyek, m. pl. a Kancza-díj, a Marchfeldi díj, a Metropol-díj, a Reichenauai gátverseny stb.

Az első nap programjának főszámai a 10.000 K-val dotált 2400 m. Cambuscan-Rennen, melyben Horkay-t verhetetlennek tartjuk, s helyre Galantuomot várjuk, a másik érdekesebb futam a 2évesek számára kiírt 6000 K-ás Vinea-Rennen, melyben a már jobb formát mutató 2évesek közül Venus vagy Vesztegető arathat győzelmet. Az első nap többi futamait illetőleg tipjeinkre utalunk.

Jelöltjeink a következők:

- I. *Katz im Sack* — *Springer-ist.*
- II. *Kibitz Mühl* — *Originell*
- III. *Venus* — *Vesztegető.*
- IV. *Horkay.*
- V. *La Beauté* — *Dorca.*
- VI. *Timur* — *Double tip.*
- VII. *Ferencz* — *Ecarté.*

() A nemzetközi olimpiai bizottság szombaton tartja meg rendes évi ülését Párisban báró Coubertain elnöklété mellett. A nemzetközi bizottságban a magyar sport képviselőjében, gróf Apponyi Albert megbízásából, Muzsa Gyula országgyűlési képviselő jelenik meg, ki éppen a napokban fényes sikerrel szerepelt a magyar football-szövetség képviselőjében a hágai nemzetközi kongresszuson. Ezen az olimpiai ülésen választják meg a lemondott dr. Kemény Ferenc helyébe az új magyar bizottsági tagot. A választás Muzsa Gyulára fog esni, aki bizonyára sokkal megbízhatóbb és komolyabb képviselője lesz a magyar nemzet sportjának, mint elődje Kemény, kinek működésével senki se volt megelégedve.

() Lovaspótló. Szerda délután 4 órakor tartotta a Budapesti Poló-Klub mingjét előkelő és nagy közönség élénk érdeklődése mellett. A klub vezetősége közül ott voltak gróf Andrassy Gézáne alelnök, Károlyi Lajosné grófnő alelnök helyettes, özv. gróf Károlyi Gyuláné, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, gróf Andrassy Sándorné, özv. Andrassy Tivadarné, gróf Bethlen Istvánné. A férfiválasztmány tagjai közül többek között ott voltak gróf Andrassy Sándor, gróf Batthyány Gábor, gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen István, gróf Hadik-Barkóczy Endre, Nadasdy Tamás, gr. Károlyi Mihály, Pallavicini György ögróf, Rohonczy Lőrincz, Sigray Antal gróf és Széchenyi László gróf. Az első mérkőzésnél, amelyben egyfelől a frankfurtiak és németek, másfelől a magyarok vettek részt, a következő két csoport állott egymással szemben: Gans L. H. von Passawand, Scheddin L., Schlinch E., a magyarok részéről pedig Sigray A., Károly L., Andrassy G. és Ritsch H. Az érdekes mérkőzés 1:9 arányban a magyarok feyves győzelmével végződött. A mérkőzés egy óráig tartott. — A Gardessa mrs által felajánlott díjat a magyar csoport nyerte el. — A második mérkőzésnél szemben állottak: V. Melles, Windisch-Grätz, Johnston és Rohonczy L., a másik csoport részéről Teleki P., Pailavicini Gy., Károlyi L. és Bánffy M. A mérkőzés 0:3 arányban az első csoport javára végződött. A legközelebbi mérkőzés délután 4 órakor, amikor gróf Nákó tiszteletdíjért mérkőznek. Május 25-én következik a hölgyek díjlovaglása. A titkári hivatal intézkedett, hogy a verseny színhelye a Stefánia-útról és az Aréna-útról kocsiokon is megközelíthető legyen.

() Galamblovó-verseny a Margit-szigeten. Egész arisztokráciánk és különösen sok szép főúri nő jelenlétében folyt le az Országos Magyar Galamblovó-Egylet mai versenynapja. A margitszigeti pályán nagyszámú közönség gyönyörködött az érdekes lefolyásu versenyben, melynek során báró Vécsey Miklós megnyerte a *Hölgyek díját*. A második gróf Apponyi Henrik, a harmadik Nagy Gyula, a negyedik Dörny Jenő és gróf Zichy István lett. Báró Vécsey Miklós díját gróf Keglevich Miklós hódította magához. — A legközelebbi verseny pénteken lesz, amikor gróf Apponyi Henrik tiszteletdíjért fognak mérkőzni.

() Ezüstlabda döntő mérkőzés. Érdekesebb eseménnyel még alig zárult a tavaszi footballesezon, mint amikor az utolsó footballmérkőzés egyszerűsége mind a Polonyi-féle Margitszigeti ezüstlabda döntő mérkőzése lesz. Ez a mérkőzés másodszor hozza össze a Magyar Athletikai Club csapatát a Budapesti Torna Clubéval, mivel május 9-én eldöntetlenül mérköztek a győnyörű díjért. A BTC utolsó két nemzetközi mérkőzésén oly óriási formát mutatott, amely felülmul mindent, amit eddig pályafutásán produkált. A MAC csapata 19 napi pihenőt kapott s most friss erővel újra felveszi Gillemot felügyelete alatt trainingjét, hogy a nagy küzdelemre teljes kondícióban állhasson ki s a tavaszon végigprodukált szép játékaival méltón fejezze be sikereiben gazdag szezonját. A mérkőzés Urnapján, május hó 30-án, délután 5 órakor lesz a Margitszigeti Sporttelepen.

() A Torna-Club matehéi. A Budapesti Torna-Clubnak a szezon hátralevő napjain még a következő mérkőzése lesznek. Május 26-án Pozsonyban játszik a Pozsonyi T. E. csapatával. A P. T. E. e mérkőzés alkalmából értékes tiszteletdíjat tűzött ki a győztes csapatnak. Május 30-án a B. T. C. a Magyar Athletikai Clubbal tartja az Ezüst labdavadordíj döntő küzdelmét a margitszigeti sporttelepen. Június 2-án a Deutscher Fussball Clubbal játszik a millenárius versenypályán. Ez lesz a B. T. C. századik nemzetközi mérkőzése. Június hónap 9-én záródik le a B. T. C. footballesezonja. E napon a Pozsonyi T. E.-el matchel a millenárius pályán.

() A football bajnokság döntője. A M. L. Sz. 1906—1907. évi bajnokságának döntő mérkőzése az egyenlően jogosult Ferencvárosi Torna Club és a Magyar Testgyakorlók Köre közt lesz vasárnap délután a Thököly-úti millenárius versenypályán. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul. A mérkőzés győztese a bajnokság győztese is.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar ipar múlt évi helyzete.

Az elmúlt esztendő eseményei tagadhatatlanul nagy lendületet adtak ipari fejlődésünknek. Figyelmünk kívül hagyva czuttal a tulipán jegyében megindult iparpártoló mozgalmat, már az a körülmény is sokat lendített hazai iparunkon, hogy a törvényes állapot helyreállításával a vállalkozások teljes erővel megindultak s a törvénytelen időszak alatt elenyedt közgazdasági élet fokozott mértékben megélnék. Hazai iparunk 1906. évi állásáról érdekes összefoglaló munkát írt Gelléri Mór az Országos Iparegyesület tevékeny igazgatója, aki munkájában leszámolt arról is, hogy az elmúlt évben miként egyengette a kormány a czélutudatos iparfejlesztési útjait. Érdekesek az 1893. év óta alakult új iparvállalatok keletkezésére vonatkozó adatok. Új iparvállalatok keletkeztek:

1893-ban	52	telep	35,863.000	kor.
1894-ben	47	"	34,132.000	"
1895-ben	67	"	57,758.000	"
1896-ban	31	"	24,051.808	"
1897-ben	31	"	16,713.800	"
1898-ban	42	"	30,437.960	"
1899-ben	38	"	34,916.240	"
1900-ban	48	"	25,435.000	"
1901-ben	30	"	25,435.000	"
1902-ben	24	"	7,000.000	"
1903-ban	16	"	5,000.000	"
1904-ben	26	"	17,000.000	"
1905-ben	20	"	14,500.000	"
1906-ban	13	"	16,200.000	" tőkével.

A múlt évben tehát csak tizenhárom új iparvállalat keletkezett, vagyis az előző évekhez képest nem haladás, hanem eszökkenés állott be új iparvállalatok alakítására terén.

Az iparfejlesztésre fordított direkt állami támogatás azonban emelkedett. Tizenhat év alatt a kereskedelmi kormány körülbelül tizenkilenc millió koronát fordított iparfejlesztési célokra. És pedig:

1891-ben	111.652	K
1892-ben	146.791	"
1893-ban	297.760	"
1894-ben	466.882	"
1895-ben	559.998	"
1896-ban	519.999	"
1897-ben	611.605	"
1898-ban	669.402	"
1899-ben	997.319	"
1900-ban	1,250.000	"
1901-ben	1,637.076	"

1902-ben	1,857.506	"
1903-ban	2,300.000	"
1904-ben	2,863.909	"
1905-ben	2,128.000	"
1906-ban	2,304.494	"

Az iparfelügyelők munkássága évről-évre erősödik és bővül; az új területi beosztás szerint minden jelentékenyebb góczpontra jut egy-egy kerület, mi nagy mértékben hozzá fog járulni az iparfejlesztési törekvések eredményeinek és az ipari közgazgatás javításának biztosításához. Nem ily kedvező az állapot az iparegészségügyi szolgálat tekintetében. Ez még nem fejlődött ki teljes arányában. A munkásjóléti intézmények terén sem volt számbavehető a haladás.

A gyakorlati irányu iparoktatást 41 intézet képviselte, összesen 7475 tanuló látogatta az intézeteket. Az ipari tanfolyamokon kívül a kormány több új iparoktatási intézet létesítését kezdeményezte. Az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács a múlt évben is nagy tevékenységet fejtett ki.

A kiállítás ügy terén az iparpártolási mozgalom eredményeként örömmel konstatalhatjuk, hogy a vidéken sok helyen rendeztek kisebb igényű helyi és alkalmi kiállításokat. A szakkiállítások közül magasan emelkedett ki a budapesti vas- és fémpipari kiállítás; a múlt évre nyulnak vissza a sütő és husipari kiállítások előkészítése; általános érdeklődést keltett a pécsi országos kiállítás.

A magyar iparosok jelentékeny számban vettek részt a bukaresti és milánói kiállításokon is. Egyéb ipari mozgalmak és események gyanánt fölemlíthetők az ipartörvény revíziójának előmunkálatai, a cheque-törvény és sztrájtörvény előkészítése, iparvédelmi intézkedések a sztrájkkérdéssel kapcsolatban a munkaadók szervezkedése, iparpártolási és iparjogvédelmi mozgalmak emelhetők ki. A kormány a múlt évben a munkásbiztosítási törvényjavaslatot az aggság és rokkantság eseteire való biztosítást előkészítette, a munkáslakások ügyében is közelébb jutottak a tervbe vett intézkedések a megvalósuláshoz.

A kereskedelmi miniszteriumban egész sereg törvény van előkészítés alatt. Készen állanak a miniszteriumokban — a kiegyezési törvényt és a vámtarifát, valamint az ezekkel kapcsolatos ügyeket nem is említve — a tisztességtelen verseny szabályozásáról szóló törvényjavaslat, a védjegy-törvény tervezete, a mintaaltontra vonatkozó törvényjavaslat. Revízió alatt van a vasárnapi munkaszünet ügye. Elkészítés alatt áll a szövetségi törvény reformja is. A jövő évben hihetőleg elkészül az oly régóta várt új ipartörvény tervezete is. A kereskedelmi miniszter elkészítette a kereskedelmi kikötő terveit, foglalkozik a budapesti pályaudvarok rendezésének kérdésével; a Duna-Tisza-csatornára vonatkozó előmunkálatok folyamatban vannak; tervbe vette a Kereskedelmi Múzeum reformját, az ipari közgazgatás, a vásárugy és sztrájk törvényes rendezését, végre a kiviteli emlékirat során tervbe vett akció részleteinek megindítását. Foglalkozik végre a miniszterium a munkások rokkantsági biztosításának előkészítésével is.

Hogy milyen arányban és milyen tempóban fog ez a sok tervezet a való életbe átmenni, az sok részben a kiegyezési ügyek megfelelő gyors lebonyolításától függ, de attól is, hogy milyen kitartással fogja az iparos társadalom az egyes kérdések megvalósítását szorgalmazni.

A munkáskamarák ügye. Vasárnapi számunkban bővebben foglalkoztunk a budapesti kereskedelmi és iparkamarának az ipari munkások érdekképviselete tárgyában kidolgozott előterjesztéseiről. Ezt az előterjesztést tegnap délután tárgyalta az erre a célra összehívott szakértekezlet. Az értekezlet lefolyásáról a kamara a következő tudósítást adta ki:

„Az ipari munkások érdekképviselete tárgyában a budapesti kereskedelmi és iparkamarának tegnap délután Lányczy Leó elnöklété alatt szakértekezlet volt. A megjelent kamarai tagok üdvözölték amaz eszméket és javaslatokat, amelyeket az előterjesztés felvetett. Nevezetesen az a felfogás talált helyeslésre, hogy a munkaadók és munkások között jelenleg felforgó érdekellentétek folytán mindkét osztály csak különálló kamarákban

képviselheti igazán a maga érdekeit. A kormány-nak is csak úgy tudnak a törvényes érdekképvisé-letek jó szolgálatot tenni, ha az egyes osztályok óha-jait és sérelmeit leplezetlenül tolmácsolják. A felelős kormányok feladata az, hogy az osztály-ellentétek között a köz érdekét megóvják. Elfo-gadta a szakértekezlet az előterjesztésnek azt a javaslatát, hogy a kamarák aktív választói a beteg és balesetbiztosító pénztárak közgyűlési kiküldöttjei legyenek, már csak azért is, mivel így lehet a ma-gyar szociálpolitikai intézmények szerves kapcsola-tát és továbbfejlesztését biztosítani. Ebből a szempontból helyeslésre talált az az eszme is, hogy oly intézményeknél, amelyek a munkaadó és munkásosztály közös érdekeit hivatják képviselni, esetről-esetre megfontolandó lesz, vajjon munká-sok képviselőit nem-e a létesítendő munkáskama-rák hivatják kijelölni. Többen ezuttal is a munká-sviszálók kiegyenlítésére szolgáló paritásos egyez-tető hivatalokra szertették volna a súlyt helyezni, de mások, többek között maga az elnök, utaltak arra, hogy az ilyen szükséghez paritásos békéltető intézmények kérdése élesen különválasztandó az ipari munkások törvényes érdekképviselőinek kér-désétől. Amennyiben akár egy külön törvényben, akár az ipartörvény revíziója alkalmával e nemű intézmé-nyek megalkotására kerül majd a sor, nagyon is meg kell majd fontolni azt, vajjon a szükséges szakmaközi munkáskamarák küldjék-e ki a munkások képviselőit egyes külön szakmák érdekvizsgálóinak elintézésére, avagy a munkaadó- és munkás-szakszervezetek szakavatott bizalmi férfiai-c. Ráműtötték arra is, hogy egyáltalán nem várható el az, hogy ha a munkások törvényes érdekképviselőihez jutnak, a szakszervezeteknek sajátképeni feladatukra és befolyása nagy mértékben csorbát szenvedne. Mind-amellett a munkaadónak nagy érdeke az, hogy a munkások törvényes érdekképviselőihez is jus-sanak, amelylyel a kereskedelmi és iparkamarák esetről-esetre kooperálhatnak. Majd csak az egyen-jóság jegyében történő szociálpolitikai alkotá-sok vehetik el annak a vádnak a méregfogát, hogy Magyarország osztályállam, csak az állampolgári jogoknak osztálykülönbség nélkül való kiterjeszté-sétől várható el, hogy minden állampolgárban az állami öntudat és nemzeti iránti kötelességérzet felbujdjék. A munkáskamarák legfőbb előnye egy másik felszólaló szerint, abban fog állani, hogy a munkásoknak is majd az állam és a közgazdaság nagy gyakorlati kérdéseivel kell foglalkozniok. E gyakorlati politika egyfelől el fogja vonni őket a szociális ábrándoktól, másfelől fokozni fogja tu-dásukat és gazdasági látókörüket, ami az eredmé-nyes iparfejlesztésnek különben is egyik elemi elő-feltétele.

Kossuth Ferencz a székely iparért. A kereskedelemügyi minisztérium állandóan foglalkozik a szé-kelyföld iparának fejlesztésével. Legújabban Kos-suth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az ottani inasügyi rendezésével és a kispár fejlesztésével foglalkozik. A székely inasügyi ellátásának baja eddig az volt, hogy az inásokat a székelyföldön kívül eső városokban és olyan iparágakban hely-kezték el, amelyek a székelyföld viszonyai követ-keztében ott sem alappal, sem fejlődési képességgel nem bírtak, úgy hogy a kiképzett fiatal ipar-osok otthon megélni nem tudván, más vidék, sőt a külföld iparát és közgazdasági megerősödését szolgálták. Ezen segíteni kíván a rendelet, amikor pályázatot hirdet a székelyföldi iparosok között inasállításra s ennek fejében a pályázó jóra való iparosok műhelyberendezésének megfelelő kiegészítést ígéri. Felvettette azonkívül a miniszter a székelyföld egyes vidékén egészen hiányzó vagy fejlesztésre szoruló iparágakat is, amelyek meghono-sítását arra alkalmas iparosok letelepítése által kívánja elérni s e célból már az 1907. évben tíz mintaműhelynek pályázat útján való engedélyezését határozta el. A pályázatnál első sorban a leg-hosszabb gyakorlatot, a legkiválóbb tehetséget és azt veszik figyelembe, hogy az illető pályázó székely és lehetőleg a letelepítendő vidékre való illetőségű legyen. A műhelyek berendezése után, melyekhez megfelelő nyersanyagkészlet fog járulni, kiállítás rendeznek a székelyföldi iparmuzeumban. Megfelelő eredmény esetén a pályázatok a követ-kező években megismételtetnek. Ugyancsak most értesítette a miniszter az erdővidéki bányagyűlést is, hogy az Erdővidéken tervezett szerszámgyár létesítéséhez 140 ezer korona államsegélyt és adó-mentesítést helyeztet kiállításba és a folyamatban levő kispári segélyezésre is kiváló gondot fordít és előnyben részesíti a székelyföldi kispárt.

A fedezetlen határidőüzleti játék ellen. A fedezetlen határidőüzleti játék elleni harc megindítója tudvalevőleg Charles W. Smith angol nemzet-gazda volt, aki e téren két évtized óta fejt ki irodalmi működést, folyton hangoztatván a nem-

zetközi szervezkedés szükségességét. A mostani bécsi nemzetközi mezőgazdasági kongresszus tárgyo-sorozatában szintén szerepel ez a kérdés, melynek előadója gróf Zselénszki azt javasolja, hogy azok-ban az országokban, hol a fedezetlen határidő-üzleti játék már el van tiltva, törekedjenek a gaz-dák a tilalom további fentartására és gondoskod-janak arról, hogy az új törvények még jobban korlátozzák a börzejátékot. Követeli azt is, hogy a mezőgazdasági termékek árjegyzése a jövőben lehetőleg a termelők szervezeteinek és ne a keres-kedeknek a kezében legyen. Ujjabb időben a börzék illegitim határidőüzleti játéka ellen mind-egyre több állam törvényhozása alkotott szigorú rendelkezéseket.

A dohánymagtermelés szabályozása. A pénzügy-miniszter legutóbb kiadott rendeletében a dohány-magtermelésre vonatkozólag a következőleg ren-delkezett: 1. A dohányjövédéki középponti igaz-gatóság meghatározza a termelői fajtaikat, megál-lapítja a magszükségletet, intézkedik a mag termelése, beszerzése és kiszolgáltatása iránt. 2. Do-hánymagot csak azok termelhetnek, akik erre en-gedélyt kaptak. Megbízás nélkül termelőket kizár-ják a dohánytermelésből is. 3. Magtermelést a dohánybevéltől felügyelők és kirendelt szaktisztvis-elők ellenőrzik és irányítják. 4. A termelők a palántaneveléshez szükséges magot ingyen kap-ják, más magot használni tilos. 5. Az országos dohánykiszérleti állomás a magtermelés és evvel kapcsolatos munkálatok felett felügyeletet gyako-rol. Ezek a rendelkezések általános érvényre bírnak, a pénzügyminiszter azonban felhatalmazta a dohányjövédéki igazgatóságot, hogy egyes indo-kolt esetekben a magszükségletéről való gondosko-dást a termelőkre bizza.

A Ganzgyár közgyűlése. A Ganz-féle villamos-sági r. t. ma tartotta évi rendes közgyűlést Korn-feld Zsigmond elnöklésével. A felolvasott igazga-tósági jelentés utal az 1906. év ipari föllendülé-sére, melynek eredményeképpen a gyár kielégítő módon volt ugyan foglalkoztatva, de egyuttal küz-denie kellett a nehézségekkel, amiket a nyers anyagok árainak rohamos emelkedése és a nyers-anyagok, valamint a fél készárak szállításánál mu-tatókozó nagy kesések okoztak. Utal a heves ver-segyre, mely nem engedte, hogy a nyersanyagok drágulása a gyártott cikkek áremelésével ellen-súlyoztassék. A kilátások a jövőre nézve nem kedvezőtlenek, de árnyékot vet a reményekre a munkáskivándorlás és az, hogy a kivitel lehe-tőségét a külföldenél drágább termelés nap-ról-napra jobban megszorítja. A közgyűlés egy-hanglag tudomásul veszi az A. E. G. Unionnal kötött szerződés felbontását, a Szabadalmi rész-vénytársaság összes részvényeinek megvásárlását és elfogadja az igazgatóság javaslatát, mely szer-int az 502,797 korona 84 fillérenyi tiszta nyereség-ből 400,000 korona a 8 millió korona részvény-tőke után mint 5 százalékos osztalék kifizetessék, 18,279 korona 78 fillér az igazgatóság jutalékára, 50,000 korona a tartalékalapra, 10,000 korona a tisztviselők nyugdíjalapja javadalmazására fordít-assék s a fennmaradó 24,518 K 02 f. új számlára vitessék el. Végül a közgyűlés megadja úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a lefolyt évre a fölmentvényt és a felügyelő-bizott-ságba az eddigi tagokat újra megválasztja.

Kereskedelmi kamara Nagybecskerekben? Már meg-irtuk, hogy a nagybecskereki Llyod-társulat olyan értelmű akciózt indított, amelynek célja elszakadni a szegedi kereskedelmi és iparkamarától és ön-álló kereskedelmi és iparkamarát alapítani Torontálmezgyére kiterjedő hatáskörrel. Ebben az ügyben most — mint értesülünk — a nagybecs-kereki Lloyd küldöttséget meneszt *Kossuth* minisz-terhez, akinek az ülésben memorandumot adnak át.

A sütőipari kiállítás és a külföld. A május hó 28-án megnyitott sütőipari kiállítás iránt a legtávo-labbi külföldön is élnék érdeklődés mutatkozik. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszternek leirata ma érkezett le a kiállítás végrehajtó bizottságához; e leirat szerint az észak-amerikai külügyi állam-titkári hivatal megkereste a newyorki magyar-osz-trák nagykövetet, hogy a kiállításról készülő jelen-tést az amerikai hadügyi departement számára küldje meg. A párisi nagykövet azt a jelen-tést küldötte a magyar kereskedelemügyi minisz-ternek, hogy a külföldi kiállítások párisi bizott-sága elhatározta a kiállításra való részvételt és a francia osztrák képviselőre egy külön bizott-ságot küldött ki. A kopenhágai követ jelentése szerint a dán és a norvég kormányok széleskörű akciózt fejtenek ki a kiállítás érdekében. Ezen-

kívül közvetlenül a kiállítás végrehajtó bizottsá-gához is érkeztek a külföldi kormányoktól olyan átiratok, amelyek bizonyoságot tesznek a külföld-nek széleskörű érdeklődéséről.

A Kereskedelmi Testület 1906. évi működése. A székesfőváros egyik legelőkelőbb kereskedelmi tes-tülete, a *Budapesti Kereskedelmi Testület* most tette közzé az elmúlt évi működéséről szóló jelen-tését. A jelentés behatóan ismerteti a kereskedő-világ álláspontját a szövetségek terjeszkedésének, az őrleli forgalom visszaállításának, az ipari szesz-gyárak fentartásának és az Ausztriával való kie-gyezésnek kérdésében. Részletesen foglalkozik még a vasuti ügyekkel, amelyek kapcsán kiterjeszkedik a beruházási törvényjavaslata is. Sürgeti a jelen-tés a víziutak kiépítését is, valamint a kivándorlás csökkentése céljából a munkások lakásviszonyai-nak javítását, a munkaközvetítés jobb szervezését és a parcellázást. Méltatja az iparfejlesztési és a munkásbiztosítási törvény s az utóbbival kapcsola-tban beszámol a Ferencz József kereskedelmi kórház működéséről. Foglalkozik még hiteltörvé-nyeink, továbbá a polgári perrendtartás reform-jával és a biztosítási törvény megalkotásával és érdekes gyűjteményt közöl a bíróságoknak keres-kelemi és ipari szempontból érdekes határozataiból. A Testület által fentartott Kereskedelmi Aka-démiairól szóló jelentés a kereskedelmi oktatás reformjával is foglalkozik. A jelentés további része felpanaszolja az antimerkantista törekvéseket. A kiegyezésre a következőket mondja a jelentés: Valahára meg kell értetni Ausztriával, hogy *mi nem érjük be a papiros-függetlenséggel sem gazdasági, sem politikai téren.* Hogy azután, mint független állam, miképpen véljük legjobban megvethetőknak érdekeinket, az más kérdés, amelyet — reméljük — kormány és törvényhozás úgy fog megoldani, hogy az ország ne csak ne károsodjék, hanem hogy azzal a biztos és állandó virágzásnak és haladás-nak vessék meg az alapját.

A cukoripar r. t. közgyűlése. A Magyar Cukor-ipar Részvénytársaságnak *Kornfeld* Zsigmond elnök-lésével tartott közgyűlésén az igazgatóság javasla-tához képest határozatba ment, hogy az alap-szabályszerű leírások foganatosítása után fenma-radó 1,651.419 K 22 fillérenyi tiszta nyereségből részvényenként 100 korona vagy 85 német birodalmi márka osztalék fizetessék, 300,000 korona az értékesítési tartalékszámra további javadal-mazására fordítassék, 259,998 korona 96 fillér pedig új számlára vitessék át.

Az igazgatóságnak alapszabályszerűleg meg-ejtendő új választása Abel Rudolf, Baer Adolf, báró Biedermann Rudolf, Blaschke Albert, dr. Czell Vilmos, Deutsch Gyula, báró Harkányi János, Kornfeld Zsigmond, gróf Majláth József, baranya-vári Ullmann Emil és gróf Zichy Andor eddigi igazgatósági tagoknak újból és dr. Székely György (új) megválasztását eredményezte. Végül a fel-ügyelő-bizottság tagjaiul megválasztották gróf Szir-may György, Bróza Alajos, Láng Ernő és Szalay Ödön. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnökké Kornfeld Zsigmond és alelnökké báró Harkányi János ismét megválasztottak.

Az új bolgár kölcsön. A bolgár állam által ga-rantált nyolczmillió aranyfrank 5 százalékos Várna városi kölcsönt, melyet a Pesti Magyar Kereske-delmi Bank, a Banque Internationale de Bruxelles és a Banque Générale de Bulgarie vettek át, ma bocsátották nyilvános aláírásra Brüsszelben, Szó-fiában, Várnában, Ruszcsukban és Fillippopolban. A nyilvános jegyzést azonban mindjárt a megnyi-tás után berekesztették, mivel oly nagy mennyiségű előzetes bejelentés érkezett már lekötött darabokra is, hogy a további jegyzések elfogadásától el kel-lett tekinteni.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegylet a következő fizetésektelenségeket közli: Franyek Antal kereskedő Ivanovoselo, Mannheim Miksa kereskedő Szabadka, Janiszka József szabó Pozsony, Ripp Ignác kereskedő Ujvidék, Neubauer Hermann kereskedő Malaczka.

Állapittassanak meg a mérlegkészítés alapelvei a vidéki pénzügyintézetek szempontjából. E czim alatt a Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége pályázatot hirdet. A pályadíj 200 korona. Pályáz-hat bárki, aki valamely vidéki pénzügyintézet tényle-ges szolgálatában áll. A pályázatok a Szövetség központi irodájához küldendők, Budapest, V. ker. Tükör-utca 4. szám alá.

Gazdák tanulmányútja. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanulmányutat rendez Német-ország nevezetesebb gazdaságainak és gazdasági intézményeinek tanulmányozására, továbbá a düs-seldorfi mezőgazdasági és manheimi virágkiállítás megtekintésére. A tanulmányút 62 előkelő gazda, uradalmi főtiszt és gazdasági egyesületi titkár vesz részt. A társaság május 29-én délután 2 óra 10 perczkor indul a keleti pályaudvarról.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Használata valódi áldás gyomorbalosoknak és székzsorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kalkulációs Komáromban

Uj szarvasmarhatenyésztő egyesület. Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület fiókjaként megalakult a Sajómagyaros községi pinzgau fajta szarvasmarhatenyésztő egyesület, amelynek célja a pinzgau fajta marha tiszta vérben való tenyésztése és értékesítése.

Hajózási ügyek. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az árvíz folytán beszüntetett helyihajó-járatokat Budapest fő- és székváros területében i. hó 24-én azaz pénteken reggel a közzétett menetrend alapján az összes vonalakon ismét felveszi. — Közli továbbá, hogy Cerevics megállóhelyen a személyforgalmat ismét megnyitotta. — Továbbá, hogy az **áru felvétel Budapestén** (Battány-téren is) a lefelé fekvő összes viszonylatok számára már holnap, azaz május hó 23-án és a felfelé fekvő összes viszonylatok számára holnapután 24-én ismét megkezdődik. Egyben közzé teszi, hogy a **fekbérméltesség Budapestén** a megérkezett nagy árumennyiségekre és a korlátolt rakhelyviszonyokra való tekintettel további intézkedésig **2 napra szállítatik le** és a fekbérek 50 százalékkal felemeltetnek. Végül felhívja az érdekelt ügyfeleket, miszerint a Ferencz-József-téren biztonságba helyezett küldeményeiket mielőbb vitessék el, mivel különben jövő hétfőn, azaz i. hó 27-én azok költségére ismét az alsó rakparton fekvő raktárakba fognak átvitetni.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltéket nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik vesébjáknál, a hágyóhólyag bántalmánál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Siinye-Lipcei Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfpart 8.

FELHÍVÁS.

Mindazon t. c. betegemet, kiknek gyógykezelését a fél folyamán tökéletesebb gyógyeredmény elérhető véget a tavaszra elhalasztottam, ezennel jelentkezőre felelek, mivel a tavaszi kurátum már megkezdtem. A vérnyomás tavaszi kurái valóban páratlan gyógyhatásuk: **köszvény-, rheuma-, görvélkór-, asztma, idült szív-, gyomor-, bél-, epe-, veseköbántalmak-nál, ideggyógyászat (neurasthenia, tabes) Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. Rendelés naponta 9-1 és 3-6-ig. Betegeket intézetben kívül és vidéken is kezel.**

Dr. Kovács J.

a vérnyomás (hemoptia) megelőzése

Budapest, V. Váci-körút 18, I. em. 2.

Nászajándékok

és ezüstitakodalmi ajándékok
Rothaus M. Ignác és Fia
BUDAPEST,
Deák-tér 6. Anker-udvar
Király-utca sarkán.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kir
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2.
yegyszerű, drogeria és finomabb üzletekben,
Kis tubus 60 fillér. **Fogpép**
Nagy tubus 1 korona.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

Reggeli előtt egy pohárhoitshi Tempelviz hűgyszívó, étvágyjavító és az anyagcserét előmozdító hatása. A Styria-forrás vize ugyanolyan, csak erősebb.

Önkéntes birói árverés.

Néh. Markbreit Adolf hagyatékához tartozó tiszavárkonyi uradalomban az u. n. számtartó tanyán és illetve Tiszavárkony községben i. hó 27-én délelőtt 8 órakor önkéntes árverésen fognak eladni: ökrök, tinók, tehének, juhok, lovak; szalmaművek, gazdasági gépek s eszközök és butorok. Az érdeklődők az ingóságokat megtekinthetik. Az esetleg Budapestről leutazókat kocsijázza a tiszavárkonyi délutáni vonatnál.

Dr. Pap József

hagyatéki zárgondnok

Budapest, IV., Kötő-utca 2-4.

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 36% engedmény tuczonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőségű urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 irtig. Diana-övek, legfinomabb 2.50. 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothaus M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TŐZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE.

Gabonatőzsde.

A tegnap megkezdett újbóli szilárdításnak ma folytatása volt, melyhez az impulzust a magasabb amerikai jegyzések, valamint a romániai szárazsági hírek adták meg. Később Románia egyes vidékeiről esőt jeleztek a telefonon, minek természetes következményeképp az árak nyugodtabbak lettek és lemorzsolódtak. A tegnapi esti zárlathoz viszonyítva októberi buza 40 fillérel drágábban indult és egész 21.42 fillérig emelkedett. Később haszonrealizációkra és véleményes eladásokra csendesebb hangulat uralkodott és az árak 21 koronáig visszaestek. Egyenlegként a tegnapi zárlathoz októberi buza 20 fillérel drágábban zárult.

Az egyes gabonafajok mai záróárfolyamát összehasonlítva a szombati és a tegnapi zárlathoz, a következő táblázat mutatja:

	19-én	21-én	22-én	Különbözet + több - kevesebb
májusi buza	18.74	19.80	—	—
októberi buza	19.74	20.80	21.—	+ .20
októberi rozs	16.60	17.12	17.44	+ .32
októberi zab	13.36	14.—	14.04	+ .04
májusi tengeri	11.44	11.74	11.92	+ .18
juliusi tengeri	11.56	11.82	12.16	+ .34

Készbuza mérsékelt kínálat és ugyanoly vételkedv mellett szilárd irányzatú volt. Elkelt körülbelül 15000 q 60-80 fillérel drágább áron. A határidők lanyhulása folytán a készáru-üzlet is a vége felé nyugodtabb. Legdrágábban 21.45 koronán 500 q 81.5 kgos tiszavidéki és legolcsóbban 19.50 koronán pestvidéki 77 kgos buza adódott el. Rózsa mérsékelt forgalom mellett 40 fillérel drágább, árpa forgalom nélkül maradt, míg zab és újtengeri szilárd.

Határidők 3-4 centtel magasabb amerikai jegyzések hatása alatt rohamosan szilárdultak, utóbb azonban csendesebbre fordultak.

Határidők 3-4 centtel magasabb amerikai jegyzések hatása alatt rohamosan szilárdultak, utóbb azonban csendesebbre fordultak.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakarok gabona és örleményforgalmáról és készleteiről.

1907 május 11-től május 18-ig.

Buza Rózsa Arpa Zab Tengeri
m é t e r m á z s á k b a n

I. Készlet és forgalom.

Készlet	661770	150343	41222	84243	70885
Betározás	64463	6037	6394	5652	61015
Kitározás	61843	14021	9489	12489	31410
Készlet	664390	142359	38127	77406	100490

II. Az 1907 május 18-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktár.

Barcs	10269	2652	853	17874	17866
Békéscsaba	—	Adatok nem érkeztek.	—	—	—
Brassó	—	Adatok nem érkeztek.	—	—	—
Budapest	298673	92617	11207	13788	12799
Csáktornya	7076	806	1283	3627	353
Czegléd	49397	2077	807	413	626
Debreczen	3861	12861	—	101	873
Érmihályfalva	1574	7134	87	383	1326
Fiume	12254	520	1909	10733	29630
Kaba	5928	1346	753	35	2198
Karczag	14540	29	14	190	50
Kassa	2750	—	218	—	540
Kisujszállás	13241	23	59	1222	84
Kisvárd	1090	2750	68	735	540
Kolozsvár	124	534	542	2149	1192
Marosludas	2509	474	267	75	597
Marosvásárhely	—	Adatok nem érkeztek.	—	—	—
Mátészalka	538	3132	—	2	1125
Mezőtúr	32207	—	2734	363	1863
Miskolc	1114	129	802	5722	101
Nagybecskerek	83561	799	937	277	12220
Nagykanizsa	8501	2048	7586	5427	1201
Nagyszalonta	9597	1070	58	1481	905
Nagyszében	369	—	39	—	514
Nagyvárad	—	Adatok nem érkeztek.	—	—	—
Nyíregyháza	600	3400	29	79	368
Nyitra	89	—	1188	126	—
Pancsova	11713	—	395	2471	1781
Pozsony	983	203	1138	2	—
Szarvas	15312	—	889	—	2669
Szatmárnémeti	7791	7485	180	3123	1721
Szeged	8488	—	—	99	100
Sziszek	2244	—	1679	2905	3976
Szoboszló	2906	79	750	62	1839
Szombathely	1182	52	1647	385	448
Temesvár	45608	—	5	3050	885
Versecz	—	Adatok nem érkeztek.	—	—	—
Zágráb	—	Adatok nem érkeztek.	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—

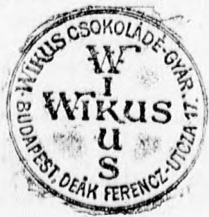
B) Szövetkezeti gabonarakarok.

8297	138	4	447	100
------	-----	---	-----	-----

Felmondatot: 5000 q buza, 2000 q rozs és 9000 q tengeri i. hó 27-én leendő átvételre.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80.5 k. 21.45 K, 300 mm. 80 k. 21.10 K, 150 mm. 80 k. 21.10 K, 106 mm. 80 k. 21.— K, 300 mm. 80 k. 21.— K, 600 mm. 80 k. 21.30 K, Budára, 475 mm. 80.5 k. 21.10 K, 100 mm. 80 k. 21.10 K, 100 mm. 80 k. 21.10 K, 100 mm. 80 k. 21.10 K, 100 mm. 80 k. 20.80 K, 1000 mm. 79.5 k. 21.05 K, 150 mm. 79 k. 20.90 K, 500 mm. 79 k. 20.70 K, felső, 5000 mm. 79 k. 20.60 K, felső 5000 mm. 78 k. 21.— K.
Fejérmegyei: 700 mm. 77 k. 20.— K.
Pestmegyei: 300 mm. 80 k. 20.90 K, Budára, 450 mm. 69 k. 20.80 K, 500 mm. 79 k. 20.60 K, 100 mm. 78.8 k. 20.60 K, 500 mm. 78 k. 20.— K, 500 mm. 78 k. 20.40 K, 100 mm. 78.5 k.

WIKUS
CSOKOLÁDE-GYÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 17

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDE
WIKUS
CACAQBOR

20.30 K, 50 mm. 77 k. 19.50 K, 1000 mm. 77 k. 20.—K.
 Kalocsai: 950 mm. 76 k. 20.20 K, 2900 mm. 77 k. 20.—K.
 Dunai: 300 mm. 78.5 k. 20.30 K.
Rozs. 300 mm. 15.80 K, 100 mm. 15.80 K, 150 mm. 15.60 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.
Zab. 100 mm. 16.60 K, 150 mm. 16.20 K, 100 mm. 16.—K, készpénzfizetés mellett paritásra.
Tengeri. 500 mm. 12.15 K, készpénzfizetés mellett, 200 mm. 12.20 K, készpénzfizetés mellett paritásra Kőbánya.
 Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 20-tól május 21-ig.

Erkezett; Elszállított;

Buza	16157	100
Rozs	2000	809
Árpa	1909	—
Zab	4493	4302
Tengeri	31570	20631
Liszt	210	10459
Korpa	—	4094

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Májusi búzában kötés nem volt.
 Buza októberre 10.60, 10.59, 10.71, 10.50,
 Rozs októberre 8.69, 8.81, 8.66, 8.69,
 Zab októberre 7.04, 7.17, 7.07,
 Tengeri júliusra 5.98, 6.12, 6.02.

Déli 1 órákor zárulnak:

Buza októberre	—	—	10.48—10.49
Rozs októberre	—	—	8.65—8.66
Zab októberre	—	—	6.98—6.99
Tengeri júliusra	—	—	5.99—6.—

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat még élénkebb volt s az árak emelkedtek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	10.50—10.51
októberi rozs	8.71—8.72
októberi zab	7.04—7.05
júliusi tengeri	6.07—6.08

Értéktőzsde.

A gabonapiacra uralkodó haussehangulat annál is inkább kedvezőtlenül befolyásolta az irányzatot az értéktőzsdén, mivel Newyorkból igen lanya tudósítások érkeztek és Berlinből szintén nyomott hangulatot jelentettek. Bár a kínálat nem volt jelentékeny, az árfolyamok mégis érezhetően csökkentek, mert vevők jelenleg alig jelentkeznek. Leginkább szenvedtek osztrák- és magyar hitelrészvények, melyek a tegnapi zárathoz képest 3—3 koronát veszítettek. Osztrák-magyar államvasuti részvények 2.50, rimamurányi vasmű 2 koronával hanyatlottak. A déli tőzsde folyamán fordult némileg a helyzet, kedvezőbb berlini jelentésekre, a forgalom azonban nem élénkült meg. A helyi értékek piacán szintén kedvetlen volt a hangulat, anélkül azonban, hogy az árfolyamok lényegesen változtak volna. Némi figyelemben csupán közuti vasut és ujlaki téglagyári részvények részesültek, kevéssel magasabb árfolyamon.

Előzőzsde.

Az előzőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre lanya volt.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 659.50—667.75, Magyar hitelbank 763.—760.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 497.50—497.25, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.50—483.50, Osztrák-magyar államvasut 678.—766.—, Déli vasut 30.50—, Rimamurányi vasmű 547.—545.50, Magyar koronajáradék —, Közuti vasut 540.—541.50, Városi villamos vasut 293.50—294.50, Orosz járadék —, Hazai bank 283—281.50.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 658.50—659.—, Magyar hitelbank 766.—760.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 497.—498.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 677.—

—677.50, Déli vasut 130.—130.50, Rimamurányi vasmű 546.—546.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közuti vasut 542.50—543.—, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén javult kissé a hangulat berlini vásárlásokra.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 658.75—659.50, Magyar hitelbank 761.—762.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. —, Osztrák-magyar államvasut 676.75—677.50, Déli vasut 129.75—, Rimamurányi vasmű 545.75—546.50, Magyar koronajáradék —, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 542.—540.50, Városi villamos vasut 294.—, Orosz járadék —, Hazai bank 282.50—283. Salgótarjáni közsébn. —, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank —, Magyar agrárbank —.

Helyi értékekben kötöttet: Salgó 573.50—, Ujlaki téglá 327—328, Danubius —, István téglá —, Drasche —.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 659.—659.50, Magyar hitelbank 762.—762.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.—498.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 677.—677.50, Déli vasut 130.—130.50, Rimamurányi vasmű 546.—547.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Közuti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolc napra 8—20 K, Junius végre 16—18 K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde általánosan megszilárdult.
 Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 659.—660.—, Magyar hitelbank 762.—763.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. —, Osztr.-m. államvasut 677.—677.50, Déli vasut —, Rimamur. vasmű —, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.—660.50, Magyar hitelbank 762.50—763.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.—498.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 677.—677.50, Déli vasut 130.—130.50, Rimamurányi vasmű 546.—546.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közuti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, május 22. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.60—11.20, bánati 10.25—10.85, mosoni és az őrvidéki 10.15—10.55, tótfelvidéki —, marchfeldi — K.
Rozs: Tótfelvidéki 8.45—8.65 K, csepel-szigeti 8.50—8.70, pestmegyei —, különféle magyar —, osztrák — K.
Árpa: tótfelvidéki —, déli vasuti —, tiszavidéki — K.
Magyar tengeri: 6.50—6.75 K. cinquantin — K.
Magyar közepes zab: 8.50—8.70. K. elsőrendű 8.60—8.80, válogatott 8.75—9.05 K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 22. (Az Egyetértés távirata.)
 A new-yorki tőzsdének újabb érzékeny lanya-lása a berlini tőzsdének kedvezőtlen jelentéseivel együttesen és a budapesti gabonatózsdéről jelzett áremelkedése a mai előzőzsdének hangulatát kedvezőtlenül befolyásolta. A gyengébb irányzat, mely tegnap jutott kifejezésre, ma nyomatékosabban jutott felszínre. Nagyobb helyi és újabb budapesti eladásokra a vezető papiroknak árfolyamai folytatólagosan lanyhák maradtak, különösen az osztrák alpesi bányatársaságok részvényei, melyek az alacsonyabb glasgowi vasárak jegyzésére szintén árfolyamcsökkenést szenvedtek. Egyidejűleg mindkét hitel- és államvasuti részvények jelentékenyen emelkedtek. A gőzhajózási tár-

ság részvényei rossz romániai vetésjelentésekre csökkentek, ugyszintén a prágai vasművek részvényei is. Az általános lanya irányzat kedvtelen üzletkötések mellett egész az előzőzsde zártáig tartott. Orosz járadékok csökkentek. Osztrák és magyar járadékok és valuták üzletellenek.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitelr. 542.50, Magyar hitel —, Államvasut 676.75, Déli vasut 129.75, Alpesi bányatársulat 593.—, Rimamurányi 545.50, Májusi járadék 98.45, Magyar koronajár. 93.90, Orosz érték 84.80, Török sorsjegy 191.50, Német márka —, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank 446.—, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpesi bánya —.

A déli tőzsde gyenge irányzattal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 619.75, Magyar hitel 760.50, Ländlerbank 446.—, Unio-bank 563.—, Államvasut 677.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 129.—, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 594.—, Májusi járadék 98.45, Magyar koronajáradék 93.95, Török sorsjegy 191.50, Német márka 117.72, német márka 117.72, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 546.—, Orosz jár. —.

Bécs, május 22. (Osztrák értékek zárata.)

4.2 százalékos papír-járadék 98.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 117.20, 1860-as sorsjegy 151.25, Osztrák hitelsorsjegy 435.—, Angol osztrák bankrészvény 305.50, Bécsi Bankverein 541.75, Osztrák-magyar bank 1770.—, Déli vasut 129.—, Dunagőzhajózási társaság 1014.—, Dohány részvény 418.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.72, Osztrák Lloyd 474.—, 4.2 szazal. ezüst járadék 98.25—98.65, Osztrák koronajáradék 98.40, 1864-es sorsjegy 254.50, Osztrák hitelintézeti részvény 658.75, Union-Bank 562.50, Osztrák Ländlerbank 445.75, Osztrák-magyar államvasut 676.75, Elbavölgyi vasut 429.—, Alpesi részvény 593.—, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.62, Lipótkohó 481.—, Töröksorsjegy 191.25. Nyomott.

Bécs, május 22. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 111.85, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 146.75, Magyar hitelbank részvény 761.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 497, Rimamurányi 545.—, Magyar cukoripar 17.20, Adria hajózási részvénytársaság 423, Magyar koronajáradék 93.90, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.55, Magyar nyer.-k. sorsjegy 94.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 482.—, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 22. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde-üzlet kifejezetten kedvetlen hangulatban indult, a mire az Amerikával egybehangozó gabonaáremelkedések, a newyorki értéktőzsde lanya zárata és a hamburgi tengerészek sztrájkhatározata adott okot. Ennek folytán a legtöbb értékben eladási hajlam volt tapasztalható, a mi az árfolyamokra újabb nyomást gyakorolt. Legnagyobb veszteségeket az ipari és a hajózási értékek szenvedtek, ellenben bankértékek nagyobb ellentállóképességet fejtek ki. Amerikai vasutak tegnaphoz viszonyítva lényegesen árváltozást mutattak és Baltimore valamivel magasabban volt értékesíthető. Varsó-bécsi vasuti részvények folytatták a lefelé törekvő irányzatukat és újabban 1.10 százalékkal csökkentek. A járadékpiazz teljesen el volt hanyagolva. 1902-es oroszok a párisi tőzsde gyenge befolyásával egybehangozóan egynegyed százalékkal estek. A második tőzsdéora kezdetén londoni magasabb árfolyamok erőteljes javulást idéztek elő leginkább. Canada és Baltimore részvényekben, ami által a piacz egyéb értékei is némileg javultak. A harmadik tőzsdéora lefolyása alatt az irányzat ismét renyhévé vált. A készpénzpiacz ipari értékei túlnyomólag gyenge irányzatúak voltak és az árfolyamok lemorzsolódtak. Ribernia részvények árfolyama ma 255 pénz volt. Napipénz 4 és fél és ez alatt, magánleszámitolási kamatláb 4 és fél, Ultimópénzt 5 százalékkal kínáltak.

Záratkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.40, Osztrák hitelrészvény 206.10, Déli vasut 22.10, Orosz bankjegyek 22.25, 4 százalékos orosz kölcsön 214.24, Disconto Commandit —, Dinamit-truszt 169.25, Harpeni 164.20, Unifikált török járadék 203.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.

Schmidl L. Győr.

Ajánl: szavatolt tiszta, hollandi mód szerint készített

Kakaóport

Csokoládé, finom cukorka.

Egy napi termelőképeség 5000 kg.

apható a főraktárban Budapesten. VII., Erzsébet-körut 4. és minden jobb fűszer- és csemegekereskedőnél.

4 százalékos magyar aranyjárdék ... Magyar koronajárdék 73.90, Osztrák-magyar államvasut ... Bécsi váltóár 144.60, Olasz járdék 84.85, Alt. villamossági Edison 102.75, Gelsenkircheni 198.20, Laurakohó 196. — Csendes.

Frankfurt, (Zárlat.) május 22. 4/2 százalékos papírjárdék ... 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.40, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.95, Osztrák hitelintézeti részvény 206.10, Osztrák-magyar államvasut 144.60, Északnyugati vasut ... Bustihradi vasut ... Londoni váltóár 204.95, Bécsi Bankverein 125.20, Villamos részvény ... 3 százalékos magyar kölcsön 15.40, 4/2 százalékos ezüstjárdék 99.55, Osztrák koronajárdék 98.05, Magyar koronajárdék 93.75, Osztrák-magyar bank 126.90, Déli vasuti részvény 22.10, Elbavölgyi vasut ... Bécsi váltóár 848.66, Párisi váltóár 818.75, Union bankrészvény ... Alpesi bányarészvény 300. — Tartott.

Hamburg, (Zárlat.) május 22. 4/2 százalékos ezüstjárdék 99.20, Sorsjegy 152.20, Déli vasut ... 4 százalékos Aranyjárdék 99.20, Osztrák hitelrészvény 206.10, Osztrák-magyar államvasut 14.450, Olasz járdék 103.20, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.20. Nyugodt.

London, május 22. Angol consol 85. —

Páris, május 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járdék 94.65, Osztr. aranyjárdék 98.25, Magyar aranyjárdék 95.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 198.50, 4 százalékos Olasz járdék 102.65, Déli vasut elsőbbségi kötv. 322. —, 5 százalékos Marokkói járdék 522. —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 92.30, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 87.52, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. —, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 87.52, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 490. —, 4 száz. Szerb járdék 1907. —, 4 százalékos spanyol járdék 93.50, 4 százalékos unifikált török jár. 94. —, Török sorsjegy 152.75, Török dohányrészvény 443. —, Osztrák földhitelintézet 1088. —, Osztr. Länderbank ... Magyar Jelzálogbank 511, Banque de paris 1490, Banque Ottomane 708. —, Osztr. magyar államvasut ... Déli vasut ... Meridionalvasut 717, Keleti vasutak ... Waggon Lits ... Hartmann gépgyár 675, Rio Tinto 22.89, Sucrerie d'Egypte ... Tula 461. —, Thomson Houston ... Urikanyi közsén 146, Chartered 35. —, De Beers 668. — East Rand 93.25, Jagersfontein 227. —, Transvaal Consols 53.50, Transvaal Land Company ... Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra 1/4, Csek Londonra 251.30, magánkamatláb 3 1/2, szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 22-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 138—140 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli sulyban) fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) fillérig. Sertélszárm: 1907. évi május 20. napján volt készlet 30789 drb., 1907 május hó 21-én felhajtott 52 darab, 1907 május 21. napján elszállított 175 darab, 1907 május 22. napjára maradt készletben 30666 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskenyvasár.

Budapest, május 22. (Hiv. tud.) Tegnapi maradt 106 darab sertés, 161 darab süldő, 1 darab malacz, összesen 106 darab sertés, 161 darab süldő, 1 darab malacz. Mai napi felhajtás 866 darab sertés, 27 darab süldő, — darab malacz, összesen 972 darab sertés, 188 darab süldő, 1 darab malacz. Eladatott 840 darab sertés, 31 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszaradott 132 darab sertés, 157 darab süldő, 1 drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 106—110 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kg-ig 102—106 fillér, életsuly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — korona, életsuly levonással 140—146 korona, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, életsuly levonással 140—146 korona, könnyű 220 kg-ig — korona életsuly levonással 136—146 korona. Belföldi süldő 112 — korona. Horvát süldő 106—112 korona. A vásár élénk, s az árak változatlanok.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. Aki Budapesten magánosnak hirdetését megrongálta, az a 730—1883. ky. sz. szabályrendelet 2. szakasza értelmében, mint kihágást elkövető, a fővárosi szegényalap javára 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtandó.

B. Antal. A rendőr ugyanis csak nyilvános helyen mutakozó örülteket állíthat elő. Ha magánlakásbau levő közveszélyes örülthöz hívják, hogy azt vigye be a kapitánysághoz, a rendőr ezt bizonyára azzal a felvilágosítással fogja megtagadni, hogy ehhez csak az előjárásnak van joga. Viszont azonban a rendőrnök kötelessége a hatósági intézkedés megtörténtéig — ha erre szükség van — a családtagokat védelemben részesíteni.

Sándor. A kultuszminiszter engedelmével női kézimunka-tanítónői vizsgálatot tehet az, aki: 1. legalább 20 éves, 2. a felső népiskola II. osztályát, avagy a polgári, vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát sikerrel elvégezte és 3. felsőbb női ipariskolát végzett. Akinek a miniszter a vizsgálat letételére engedelmet ad, az előbb az elemi iskolai tanítónőképző-intézetek tananyagából vizsgát tesz s csak ugy jelentkezhetik női kézimunka-tanítónői képesítő vizsgálatra a budapesti polgári iskolai tanítónőképzőintézetben (VI., Andrásy-ut 65. sz.).

Bányász. Budapest. 7. Nőtisztviselők Országos Egyesülete hiv. helyisége VI., Andrásy-ut 83. A hivatalos órák 9—12-ig és 3—8-ig. ad 2. Ezt csak az illető akadémia igazgatósága mondhatja meg, ad 3. Az 1879. évi 50. t.-cikk értelmében az a magyar állampolgár, aki hazáján kívül tiz éven át tartózkodik bejelentés nélkül, az elveszti állampolgárságát. Hogy Amerikában hogy megy a megszerzés, erre bajos általánosságban felelni. Ahány állam — annyi szokás. ad 4. Az illető gyár vagy bánya igazgatósága adja meg. Elég különben a pénzügyminiszteriumtól is néhány sor.

Régi előfizető. Győr. Az örökösödési adó (illeték) egyenes leszármazó után az ingóságoknál egy százalék; ingatlanoknál egy egész és négy tized százalék. Oldalági örökösöknel öt százalék; nem rokon utáni örökösöknél: tiz százalék.

B. G. régi előfizető. Budapest. Hiába jogvégett valaki, a vasutnál csak ugy alkalmazják még gyakorolnak is, ha a vasuti tisztképző tanfolyamot elvégezte. Arra nézve, hogy és mi módon történik a felvétel, készséggel válaszol a Vasuti tisztképző tanfolyam igazgatósága Budapest, VIII., Luther-utca 3.

N. P. Csongor. A beküldött cikkek legfontosabb részét mai számunkban közreadtuk, nagy sajnálatunkra azonban cikkünk egész terjedelmében közre nem adhattuk, mert helyi érdekű dolgok megbeszélésére ennyi térrel nem rendelkezünk.

Felcélós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 22.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Dobozy László budapesti számgyakornokot a sátoraljújhegyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztte, a gálzécsei járásba a járási számvédeji teendők ellátása iránti megbízatással. Sándor Dénes segélydíjas pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztte a miskolczi, Rusu Simon díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a miskolczi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez, a rimaszombati adóhivatalhoz Svékus Lajos rimaszombati adóhivatali díjnokot adóttisztte ideiglenes minőségben. Szabó István zilahi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a nagyvárad pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez. — a debreczeni ítéltábla elnöke ifj. Schrek Sándor és Kassai Endre végzett joghallgató máramarosszigeti lakosokat a debreczeni ítéltábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká, — a m. kir. dohányjövédéki központi igazgató Krausz Rezső budapesti lakost segélydíjas dohányjövédéki gyakornokká, — az erzsébetvárosi törvényszék Bercsán Kornél erzsébetvárosi lakos ügyvéjelöltet az erzsébetvárosi törvényszék mellé állandó hites román tolmácská, — a kassai főügyész Bakos Károly beregszászi törvényszéki címzetes fogházörmezt a beregszászi törvényszéki fogházhoz valóságos fogházörmezt, — a nagyvárad pénzügyigazgatóság Khek Ferenc pénzügyi fővizgatót a nagyvárad pénzügyigazgatósághoz hivatalszolgává nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Mihályi Béla budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki jegyzőt a budapesti büntető törvényszékhez, Unger Károly dr. budapesti büntető törvényszéki aljegyzőt a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez, Elischer Lajos margittai és Jony Lajos dunaszerdahelyi járásbíróági végrehajtókat kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Salzberger Irma sátoraljújhegyi lakos Havasra, kiskoru Deutsch Lajos budapesti lakos Deákra és Schönfeld Miksa budapesti lakos családi nevének Szemerére kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A tokaji járásbírósnál III. oszt. hivatalozoljai, — a néhai Végth Rozália-féle alapítványi helyre, — a selmezbányai kir. bányásziskolánál több kincstári ösztöndíjas helyre, — az Országos m. kir. Zeneakadémiánál 6 iskolazoljai állásra 3 hét, — a nagykanizsai törvényszéknel, — a kiskunfélegyházi és a kassai járásbírósnaknál aljegyzői, — a löcsei pénzügyigazgatóság kerületében egy szemlési és a nagyhalmgyi járásbírósnál hivatalozoljai állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for date (május 22, május 21), location (m ó t e r), and water level (m ó t e r). Lists various locations like Jun, Duna, Tisza, etc., with corresponding water levels.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése

1907. május 22-én reggel 7 órakor.

Hazánkban tegnap az idő részben derülte változott és csak a tengerparton, meg a délkeleti részekben fordult szörványosan kevés csapadék; Temesvár határában diónagyságu jég is esett. A hőmérséklet súlyedt és a normálisnál átlag 4 fokkal volt alacsonyabb; maximuma: Zsombolyán 23 C0, minimuma: Arvaváralján 1 C0 volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Melegebb és tulnyomóan száraz idő várható.

Table showing weather forecast data for various locations (Allomás) including temperature, wind direction, and precipitation. Columns include: Allomás, Légnyomás mm, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

Advertisement for Polgár Sándor, a lawyer and notary. Includes text: 'Polgár Sándor', 'm. kir. szabad nyert orvos mlt. és köztörvénysz. BUDAPEST VII. Erzsébet-körút 50.', and a small illustration of a figure.

A legújabb hajtűk és hajszűrtővasak.

MÜLLER J. L.-féle Brise de Violettes

Legkedveltebb ibolya illat

legkedveltebb illatával egyenlő kellemesség tartóssága és finomsága nézve fölülmehatalan. ezen újdonság fölülmehatalan. ezen újdonság fölülmehatalan. ezen újdonság fölülmehatalan.

Övege 1.50, Kapható 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. Cs. és Kir. udv. szállító

Illatszert. és pipora szappan gyárosság, Budapest. Gyár

Koronaherceg-u. 2. Rottenhiller-u. 8.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben nagy választék.

Ez a divat-FELÖLTŐ!

Hazai, valódi angol- és skótszövetből minden színben, **24 K**

Méret után elsőrendű elkészítéssel **10 K-val** több.

KOCH Testvérek Budapest legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruház **Károly-körut 26.**

Öltözködési almanachunkat ingyen és bérmentve küldjük!

Buza			100 kilogramm ára			100 kilogramm ára		
Kilós	K-161	K-117	Kilós	K-161	K-117	Kilós	K-161	K-117
iszavideki uj	75	20.45	79	20.45	20.70			
"	78	20.55	80	20.55	21.10			
"	77	19.90	81	20.80	21.10			
"	78	20.30	81	20.30	20.30			
fehérmegyei uj	75	20.10	79	20.10	20.40			
"	76	20.20	80	20.30	20.30			
"	77	19.70	81	20.10	20.40			
"	78	20.20	81	20.10	20.40			
pestvidéki uj	75	20.10	79	20.25	20.55			
"	76	20.20	80	20.30	20.30			
"	77	19.70	81	20.10	20.45			
"	78	20.20	81	20.10	20.45			
bánsági uj	75	19.40	79	20.10	20.40			
"	76	19.75	80	20.10	20.40			
"	77	19.50	81	20.10	20.40			
"	78	20.10	81	20.10	20.40			
bácskai uj	75	19.80	79	20.10	20.40			
"	76	19.85	80	20.10	20.40			
"	77	19.95	81	20.10	20.40			
"	78	20.20	81	20.10	20.40			

Egyéb gabonaneműek			100 kilogramm ára		
Kilós	K-161	K-117	Kilós	K-161	K-117
Rozs elsőrendű	15.70	16.00			
" középinőségű	15.55	15.65			
Arap elsőrendű	14.40	14.70			
" takarmány, elsőrendű	14.15	14.35			
Zab elsőrendű	16.05	16.45			
" középinőségű	15.95	16.30			
Tengeri magyar	12.05	12.25			
" román v. bolgár					
" szerb					
Repce káposztarepce					

Burgonya			
Faj	Fehér	Rózsás	Sárga
	Koronától-koronáig		
Dunántúli	3.60-4.30	4.00-4.40	4.60-5.00
Felsőmagyarországi	3.60-4.30	4.00-4.40	4.60-5.00
Nyírségi	3.80-4.40	4.20-4.60	4.80-5.20
Erdélyi	3.60-4.20	4.00-4.40	4.60-5.00
Bánsági	3.80-4.40	4.20-4.60	4.80-5.20
Pesti	3.60-4.20	4.00-4.40	4.60-5.00

Különfélé termények			
Faj	Pénz	Áru	Koronáinkint
disznósír	152	153	
szalonna	134	135	
szilva készáru	27	28	70
horemag	92	120	

Atlamadosság közköcsönök			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
111.75	112.50	99.	100.-
98.-	98.50	116.-	117.10
78.-	77.-	98.50	99.30
105.-	105.-	99.30	100.00
100.50	101.50	99.30	100.00
94.-	95.-	99.30	100.00
95.50	96.50	99.30	100.00
148.-	150.-	99.30	100.00
101.-	101.-	99.30	100.00
98.15	98.65	99.30	100.00
99.45	99.95	99.30	100.00
99.45	99.95	99.30	100.00
116.60	117.10	99.30	100.00
98.40	98.90	99.30	100.00
152.-	153.-	99.30	100.00
209.-	213.-	99.30	100.00
256.-	260.-	99.30	100.00
98.50	99.-	99.30	100.00
99.35	99.85	99.30	100.00
99.35	99.85	99.30	100.00
92.00	93.00	99.30	100.00
92.00	93.00	99.30	100.00

Bankok részvényei.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
99.	100.-	228.-	229.-
116.-	117.-	320.-	323.-
99.-	100.-	2950.	3000.-
114.75	115.75	236.-	248.-
100.75	101.75	238.-	242.-
100.25	101.25	546.-	546.50
99.-	100.-	517.-	527.-
		568.-	570.-
		326.-	331.-
		300.-	305.-
		820.-	860.-
		3800.-	4000.-
		585.-	590.-
		326.-	331.-
		300.-	305.-
		820.-	860.-
		3800.-	4000.-
		585.-	590.-
		500.-	505.-
		2975.-	3060.-
		1250.-	1350.-
		342.50	352.50
		375.-	385.-
		1800.-	1810.-
		345.-	348.-
		281.-	284.-
		650.-	650.-
		950.-	1000.-
		423.-	425.-
		543.-	545.50
		309.-	319.-
		298.50	294.-
		180.-	183.-
		129.75	130.25
		1010.-	1020.-
		368.-	370.-
		280.-	285.-
		401.-	405.-
		677.-	677.50
		420.-	431.-

Takarékpénztárak.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
610.-	615.-	2000.-	2000.-
425.-	428.-	2205.-	2215.-
602.-	607.-	1645.-	1650.-
10900.-	10900.-		

Biztosító-társaságok.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
10240.-	10340.-		
564.-	575.-		
345.-	350.-		
243.-	247.-		
2075.-	2150.-		

Gézmalmok.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
190.-	200.-		
1300.-	1325.-		
300.-	370.-		
380.-	391.-		
472.-	680.-		

Különféle vállalatok.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
394.-	396.-		
80.-	85.-		
202.-	204.-		
730.-	730.-		
531.-	532.-		
100.-	100.-		
200.-	202.-		
505.-	510.-		
228.-	235.-		
573.-	574.-		
327.-	328.-		
300.-	406.-		

Sorsjegyek.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
20.-	22.-		
51.75	53.75		
475.-	480.-		
169.-	170.-		
8.50	8.50		
6.75	11.75		
9.75	11.75		
26.-	28.-		
28.50	30.50		
46.-	48.-		
485.-	445.-		
170.-	180.-		

Pénznekem és váltók.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
11.35	11.45		
11.27	11.37		
19.11	19.13		
19.11	19.13		
23.40	23.50		
117.65	117.90		
95.65	95.90		
95.85	95.85		
2.50	2.50		
94.30	95.-		
240.575	240.975		
117.65	117.90		
95.35	95.65		
95.65	95.65		

HETI MŰSOR.

Május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Povárosi nyári Színház (Budai Színkör)	Városligeti Nyári Színház	Uránia
24 Péntek	—	Transatlantika és Füst	Déryné ifjasszony — Salome	—	A vig özvegy	A zsába	Pesti asszonyok	Hellász földjén
25 Szombat	Manon Lescaut	Cyrano de Bergerac	Az ördög	Göze Gábor Budapest	A vig özvegy	Szép Ilonka	Folt, amely tisztul	—
26 Vasárnap	d. u. este Istenek alkonya	A föld Egyenlőség	A tolvaj A kis trafikoslány	A dőlővel áthaladó leánya Göze Gábor Budapest	A vig özvegy A vig özvegy	Viola az alföldi haramia Szép Ilonka	Pesti asszonyok	Balaton Hellász földjén

Csütörtök, május 23.

Neimz

Trans

Vigjatek

Sályom Gra

Nemcs

Ohegyi

Bürodzdi

Zsigmond

Karmester

Ima

A

Vigjatek

Goldenl. Fo

Dr. Bálazs

Beatrice

Rosaura

Colombina

Ottavio

Pierino

Brighello

Pantalone

Lello

Arlecchino

Kezdet

Cir

Na

TÁ

Pályoly

Legsz

Pongy

3 frt

Ruszná

Végbél

Arany

Czuko

Gyerm

Csecse

Meggátó

Has

Zér ó

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1907. május 23-án

Nemzeti Színház

Előszór Transatlantica. Vigjáték 1 felvonásban, írta dr. Szalay Mihály.

Sólyom Gratian Peltes Nemes Bónis Ohegyi Gabányi Bördözdí Gál Zsigmond Hajdu Karmester Horváth J. Irma Láncoz J.

Utána: A hazug.

Vigjáték 3 felvonásban, írta Carlo Goldoni, fordította Radó Antal.

Dr. Bálazoni Horváth J. Beatrice Paulay E. Rosaura Vizvári M. Colombina D. Ligeti Ottavio Nádai B. Florindo Kürby Brighello Bóhis Pantaleone Hajdu Lello Peltes Arlechino Rózeahogyi

Kezdele fél 8 órákor

M. kir Operaház

OTELLO.

Nagy opera 4 felvonásban. Szerzőtte Verdi József, Szövegét írta Bol o Arrigo, Fordította Dr. Radó Antal.

Személyek

Otello, mór Lumardi Jago Takács Cassio Pichler Roderigo Juhász Lodovico Szendrői L. Montano Kornay Desdemona Vasquez Emilia Valent V.

Kezdele fél 8 órákor.

Királyszínház

A boroszlói opera-társulat vendégjátéka:

SALOME.

Zenedráma egy felv. Wilde Oszkár szövegére írta Strauss R.

Kezdele 8 órákor

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-láncok, ÉKSZEREK

CSEKELY

RÉSZLET- FIZETÉSRE.

KOCH J.

BUDAPEST,

IX., FERENCZ-KÖRUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen.

Csekely részletfizetésre.

Valódi brünni szövetek

az 1907. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy vég 310 méter hosszú teljes férfi-öltönyre (kabát, nadrág és mellény) elegendő csak

Egy vég fekete szalonöltönyre 20 kor. Szentgyörgyi felöltőszöveteket, turista-lódent, selyemkamagart stb. stb. szállít gyári áron mint megfizethető és az oldó ógnek legjobban elismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevő előnyel, ha szövetszükségletét közvetlen a gyárból Siegel-Imhof cégnél fogadja, igen jelentős nyereséget ér el. Szabott legolcsóbb árak, nagy választék. Minták és gondos kivétel, a legkisebb megbízásoknál is, teljesen irás árban.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma este háromnegyed 8 órákor.

Nagy diszelőadás

az összes erők felléptével.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD zeneművész.

JEANETON ELSA intyművész.

BRONN JAQUE legjobb 'ánchumorista.

BÉRMONY MINA előadó művész.

LES LATOURES. opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Pályolyok! Fenntartott kelyek

Kezdele 8 órákor

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 8. sz. ahol szemüvegek és látésvégek is legolcsóbban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve

Ki szenved?

gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűviz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. A HORGONY természetes keserűviz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz- fűszerkeverékben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűviz kérendő. Tulajdonos: Loser János. Budapest.

Advertisement for 'Pénzszekrények' (Safes) by BECHER ES HILDESHEIM. Includes an illustration of a safe and text describing its features and availability.

BLAUNER VICTOR

Budapest, Teréz-körút 23. Saját kézzel készített modern stílusú bútorok a legújatársabb árakban és szelid kivitelben kaphatók.

Bútorok saját tervezetek után készíttetnek.

Zongorák és PIANINOK

Advertisement for pianos and organs. Includes an illustration of a piano and text: 'a világ első gyáraiból, valamint saját közkezdvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérlethetők. Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.'

Advertisement for 'RUSZNYÁK' featuring three figures holding signs that say 'Legszebb Pongyolák 3 fnt 50 Rusznyáknál', 'Legjobb szabású Angol Aljak 3 fnt 50 Rusznyáknál', and 'Legújabb divatlapot ingyen küld Rusznyák Dávid BUDAPEST, Király-utca 21. sz.'

Advertisement for 'ZÉRO' disinfectant. Text: 'ZÉRO! Tisztaság, egészség! Szab. higiénikus klozetvatta. Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a 'Zéro' használata mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa. Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használathat olcsóbb a papírnál! Kapható mindenütt: Zéró szab. vattaárugyár Rpest. TEL: FON 87-52.'

Advertisement for 'FILLÉRES KÖNYVTÁR'. Text: 'Magyar fiúk, magyar leányok számára. Szerkesztte PÓSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, színdarabok és utelírások gyűjteménye. Egy egy kötet ára színes borítéku bekötésben 50 fillér. Megrendelésnél minden címért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért tíz korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. Iskoláknak, tanítóknak szívesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Filleres Könyvtár-ból. SINCER ES WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, Andrássy-ut 40.'

Table listing books and their prices under the heading 'Most jelent meg:'. Includes titles like 'Pósa Lajos, Világszép nádszál kisasszony', 'Pósa Lajos, Muzsikál a rajkó és más történetek', etc.

SZÍNHÁZAK

Csütörtök, 1907 május 23-án.

Vigszínház

A kis trafikoslány. Vigléték 3 felvonásban. Irák Flers és Caillavet. Fordította Molnár F. De La Tour-Mirande Vendroy Monchabel Tapolczai Urbain de la Tour Tanay Vrandián Haraszthy H. Miquette, a leánya Kornai B. Lahrol Tihanyi Mongrebin Sarkady Périmó Kiss I. Toto Varga A. Michelzitené Rónaszékné Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar Színház

A vig özvegy. Operett 3 felvonásban. Irák Leon és Stela Zsuzsát szerzette Lehár Ferenc Kezdeté fél 8 órakor.

Zéta, montenegrói követ Paul Valenciennes-felvétele Batizfalvi Danlovics gróf Rathonyi Glavari Hanna Szover Rosillon Camil Bálint B. Bogdanovics Abonyi Sziviane, a felesége Tallian A Fraskovia Örlay K. Kromow Kövály Olga, a felesége Szabó J. Raoul de St Brioché Szerzői Kezdeté fél 8 órakor.

Főv. Nyári Színház

Orpheusz az alvilágban. Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti Ny. Színház

Pesti asszonyok. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

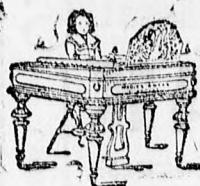
Uránia Színház

Hellász földjén. Kezdeté fél 8 órakor.

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3) Naponta, minden előadásban SALOME Wilde Öskár szenzációs drámája Kezdeté 7 órakor.

Czimbalom kedvelők.

Mielőtt bárhol cimbalomot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabdalmasztott cimbalombokat készíti. Czimbalmok már 25 fittól kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállítás elsőrendű kitünt. és az elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. szám.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett.) Egész éjjel nyitva! - Minden időben triss meleg ételek. - Női kiszolgálás! - Kellemes szeparék! - Az éjjeli világ találkozó helye!

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK CSEKÉLY RÉSZLET- FIZETÉSRE. DIAMANT S.

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. szám az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

BUTOR.

Szolid készítményű asztalos és kárpitos butorok u. m. háló-, ebédlő-, szalonberendezések, divánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kaphatók

BEREDEK III. A. butorüzletében

VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt. ALAPITVA 1880. évben. ALAPITVA 1880. évben Legújabb butorabumomat 60 fillér ellenében (bélyegben is lehet) bárhova bérmentve küldöm.

Vétel- és kölcsön, új és egyszer használt

gabona- Zsák kázel- repce- Pohonyva búgonya- faszén- gyapju- behordási- rostaltj- waggon-

Kötelek, zsák-zsinetek, lópotróczok.

«HUNGARIA» kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF

BUDAPEST, Arany János-utca 10. Szégyenczin: NAGEL Endanest. - Vidéki telefon: 82-92

Kárpitos és diszitő

KOHN FULOP Budapest, Barcsay-utca 8. sz. (Erzsébet-körút közelében.)

Ajánlja minden a szakmába vágó munkának legutányosabb ár mellett való pontos elkészítést.

Eivállal teljes lakberendezést.

a legdivatosabb angol bútorok, régi butorok átalakítását. Független levétel és feltétel nélkül olcsón eszközölöm. Levél-élapl írtetésre azonnal megjelenelek.

Ri akar jól rágni?

KOVÁCS J. u. terméke

Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám. Telélható 8-9-ig, vasár és Ünneppapokon 8-11-ig.

3 óra alatt 2 firtól feljebb

FOGAK

és teljes fogszok a gyökér eltávolítása nélkül, fájdalommentesen beillesztetnek amerikai módszer szerint. A valódi fogaktól meg nem különböztethető, azonnal megszokható, rághara alkalmas. Előtt és rosszul illő fogszok azonnal átcsakítással forrástól 1-2-3-ig, mindjárt megváltást.

HUNGARIA

FÉNYKÉPÉSZETI TARSASAG KÁROLY-KÖRUT 24.

Splendid-kávéház fölött és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt 1.30 12 cab.-kép frt 2.90

PÉNZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőknak, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárgyszaváltóhitelet. Megelővő drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos. Továbbá 3/8, 4-4/8%-os jelzálogkölcsönök I., II., III. helyre is, ugyancsak nyit követeléseket és gavalier-váltókat nyomban leszámítatom, házassági óvadékokra 3/4 részét 5/8 kamatra kölcsönt, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtatok, birtokos és bérlőknek, gyors és diszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.

SZILÁGYI MIKSA

tőzsdetag. Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

Első Alföldi Cognagyár Részv.-Társ és szeszflonmitó gyár Kecskeméten.

Legfinomabb különlegességek: Radial-elixir 48-as likör Menyecske likör Baracsk pálinka Kecskeméti+ és gyomorkeserü Alföldi fehér keresztés sósorszesz. Mindenütt kapható

Kölcsönöket

a legszolidabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket különösen leszámítol Bpesti Kereskedelmi Takarékp.

Egész éven át nyitva! Szent-Margitszigeti gyógyfürdő BUDAPEST.

Vizgyógyintézet, teljesen új berendezés. teljes elektromosfűtés és elektromos vízfűtés, szénavas fürdők körponti berendezéssel a legelőkeltebb módszer szerint. Nauheimi gyógymód (dr. Schott módszere szerint), svéd gyógyginnasztika, forró légfürdők, masszázs és vibrációs masszázs, hidrotorapontikus eljárások. Frankel és Goldscheider-féle eljárás hátgerinczbajok ellen. Évanyitó és hűzlő kúrák. Bulling inhalatórium. A vizgyógyintézet teljesen új butorokkal berendezett szobákkal. Házilag kezelt, általánosan ismert kitűnő konyha, kívánatra teljes penstó. Április 1-ig kedvezményes árak. Telefon 41-83. Felvilágosítással szívesen szolgál!

A Szent-Margitszigeti Gyógyfürdők és Szállodák Részvény-Társaság Igazgatósága.

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató. VI., Nagymező-utca 17. szám

Hansi Fűhrer

a bécsi Danzer-Orfeumból

Lucie König

a berlini Metropol-színház tagja.

Nirvana The Brunins Max York és a többi elsőrendű attrakció. - Az előadás 8 órakor kezdődik. - Elővetel a nappali pénztárnál 10-1 és 2-6 óráig. A tájképekben reggeli 6 óráig a V. KER. 6. ELK. előnyzenekara hangversenysz.

ŐS-BUDAVÁRA

Friedmann Adolf igazgató.

Minden este a teljes honvédekzenekar hangversenye. A variété színpadon a következő művészek fellépte: Wulff Ede cirkuszigazgató és Mrs Maude Wulffe, 4 Sister Theissen zeneművészek. Red Pinaud Comp. burlesque komikus társaság egy amerikai tingi-tangban. Andersen festvények - Frederico, Barbalonga a milánói «Scala» tagja. - «New Yorki Comedian Four» amerikai legkomikusabb utcai-énekei. - Mr. Depford mutatványai a szabadon álló létrán stb. stb. Folies Comique Cabaret A «vig özvegy második házassága» és «Lysistrata» kaegatív bohózatok.

Párizsi hipodrom. Ős-Budavárograph. Honlin Rouge. Pantom luminaiisse. Nagy szabású tűzijátékok. stb. Belépődíj este 8-ig 60 fillér, azután 1 korona. Mérsékelt árú jegyek kaphatók az összes dohánytőzsdékben és az omnibuszokon. Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak. Előkészületben: Judea.

A legújabb rendszerű ZONGORA MITEL-OSZTÁLY

mely minden hitelképes vevőnek alkalmas ad közpénzában zongorát részletfizetésre venni, mert a zongorát egy előkező bank kifizeti és a banknak marad adosa, amikéül, hogy a részletfizetésnél ezotásos 60-80%-os árfelméletet volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mióta közpénzfizetés mellett vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianinót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert.

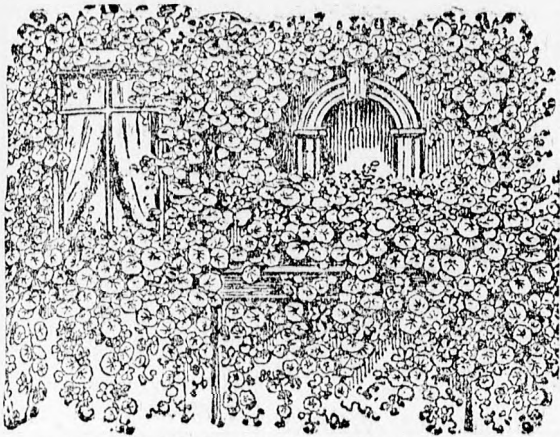
Reményi Mihály

Általánosan a legszolidabb kiszolgálásról elis mert magyar hangszertelepen. Budapest, Király-utca 56. szám Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, Telefon 87-84

Japán virágdíszítő

„Villámkeverék“

Ha ablakát, erkélyét, kertü lakát, üres falait, stb. A felvidítő zölddel és virággal akarja felékesíteni, úgy hozzon magvakat

Schäfer József
„Villámkeverék“
Japán virágdíszítőjéből.

Minden szállításhoz mellékelünk használati utasítást. A magok 4 nap alatt kikelnek és rövid idő alatt minden csupasz falat csodálatosan szindus keppel takarnak el. A magok szobákban, cserepekben is kikelnek. Egy csomagot frt 1:10-ért, öt csomagot frt 4:50-ért, tíz csomagot frt 8:50-ért az összeg előleges beküldése ellenében szállítok. Utánvét mellett 12 1/2 kr. a postadíj többlet.

SCHÄFER JÓZSEF, PRÁG, Tischlergasse 33.

Legszebb és legalkalmasabb ajándék a

HOCK JÁNOS

IMAKÖNYVE

Az előkelő világ legszebb imakönyve.

Új alakú zsebkiadás szövege művészi kivitelű színes keretrajzokkal díszítve.

Finom bőrvászonkötés, aranydíszítéssel ... K 3.-	Legfin. párnázott szaffiánbörkötés a legjobb kivitelben ... K 6.-
Finom bőrvászonkötés, aranydíszítéssel és rendkívül díszes aranyozással ... K 4.-	Finom chagrinbörkötés, díszítéssel ... K 6.60
Legfinomabb szaffiánbörkötés, különféle aranydíszítéssel ... K 5.-	Finom párnázott chagrinbörkötés, díszítéssel ... K 7.-
	Legfinomabb párnázott borjubörkötés, dúsán aranyozott díszítéssel ... K 8.-

Kis alakú kiadás szövege gyönyörű fekete keretrajzokkal három szép képpel ellátva.

Finom chagrinbörkötés keresztel v. aranypántnyomással K 10.-	Finoman bélelt puha borjubörkötés különböző díszítéssel, színes kerettel ... K 26.-
Finom párnázott chagrinbörkötés, csattal ... K 14.-	Legfin. borjubörkötés, hordozható börtokban ... K 32.-
Legfin. borjubörkötés, csattal és különféle díszítéssel ... K 20.-	Legfinomabb elefántcsont- és gyöngyházköt. K 60.- - 90.-
Val. bagariaköt., színes bőr K 24.-	

Modern, keskeny, hosszukás alakú kiadás, vékony piros kerettel.

Fin. borjubörk., aranydíszítéssel, pántnyomással csattal K 18.-	Ugyanaz bagariakötés, selyem előzékkel ... K 20.-

HOCK JÁNOS ÖREGBETŰS KIADÁSA gyengeszeműeknek és idősebb hölgyeknek.

Díszes vászonkötésben, vörös díszítéssel ... K 6.-	Finom chagrinbörkötésben, keresztel v. monogrammal K 12.-
Finom bőrkötésben, vörös díszítéssel ... K 9.-	Legfin. borjubörköt., aranydíszítéssel és kapcsolással ... K 18.-

HOCK JÁNOS:

VIGASZTALÁSOK KÖNYVE

Csinos vászonkötésben ... K 6.-	Képekkel díszített kiadás.
Gazdagon aranyozott szaffiánbörköt., aranydíszítéssel K 10.-	Nagyon csinos és erős vköt. K 8.-
Valódi borjubörkötés, bélelt puha táblában, aranydíszítéssel ... K 15.-	Fin. préselt nyomású börtöt. K 15.-
	Rendkívül finom borjubörkötés, dombornyomással ... K 24.-

Kaphatók az ATHENAEUM Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.), valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Baldóczy gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(háziag kezelve) a Tatra déli részén.

Lúgion, vasas, glambesó. Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujjonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terráinkura. Gyógyforrásai egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mórfürdő olecsón kaphatók. Szepesmegye-gyógyintézetében. Vasutállomás Szepesváralja. TELEFON 79-02.

II. fiók:

VI. kerület

Teréz-körút 46.

A nyug. pályaudvar közelében

Telefon 24-27.

I. központ:

IV. kerület

Szervita-tér 3/b.

saját palotánkban.

Telefon 3-49.

A legfőbb ideje, hogy

osztálysorsjegyeket

vásároljon nálunk.

az

I. osztály huzása

ma,

folytatása szombaton május 25-én.

Török A. és Tsa

Bankház R.-T. Budapesten.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

III. fiók:

V. kerület

Váci-körút 4.

a Deák-tér közelében.

Telefon 11-58.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/1 sorsjegy .. 12 K.
1/2 " ... 6 "
1/4 " ... 3 "
1/8 " ... 1.50 "

IV. fiók:

IV. kerület

Muzeum-körút II.

a múgyetem átellenében.

Telefon 20-67.

Utazás a Pécsi országos kiállításához.

A 1. évi május hó 15-én Pécsen megnyíló országos mezőgazdasági és iparkiadállítás iránt már eddig is általános érdeklődés nyilvánul. Ezen kiállítás meglátogatására a *kényelmes és olcsó kombinált hajó és vasúti utazás* jelentékeny előnyöket nyújt. *Judulás Budapestől hajón Mohácsra* naponta délelőtt 12 órakor és azonkívül háromszor hetenként (minden kedden, csütörtökön és szombaton) este 10 órakor. *Érkezés Mohácsra* az első esetben este 10 órakor, a második esetben reggel 8 órakor.

Az este 10 órakor Mohácsra érkező I-ső és II-ik osztályu utasok az éjszakát a rendelkezésre álló helyhez mérten az Első os. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság nagy és kényelmes hajóin tölthetik és másnap reggel vasutal mehetnek tovább Pécsre. Erkezés Pécsen reggel fél 8 órakor. A Mohács-pécsi vasutal a kiállítás alkalmából 50 százalékos menetdíj-kedvezményt engedélyez. Egyúttal, testület, valamint nagyobb társaságok részére esetről-esetre való kérelmezés alapján az Első os. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság a különben is olcsó dunai menetdíjakkal szintén megfelelő kedvezményt engedélyez. Menetrendek és egyéb felvilágosítások az Első os. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságánál kaphatók.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

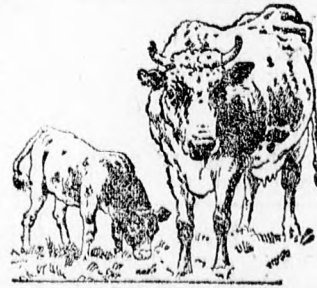
Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legfőbb állatokban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehéneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

Baldóczy Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczyon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-03

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengehetőségű gyermekek nálam szakszertű oktatást és teljes ellátást nyernek. **Kelemen Ignác** gyógynevelő, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Nevelőnőket bonneokt gyermeknevelőket ajánl és elhelyez nyári időnyire is **Halmi Celestina** Budapest, Gyár-utca 18. Telefon. 26144.

Ne fogadjon el nemetfeji cukorkát Réthy név nélkül. cs

2400 hold vasmedyei birtok, kastély, park, gazdasági épületek, felszerelés, termés és önműködő vízvezetékkel egyben, esetleg részletekben olcsón eladó. Cím: **Ganzer Sándor, Kalocsa.** 5347

Szolid vidéki keresztény leány 2-3 gyermek mellé bonne-nak ajánlkozik. Négy polgári végzet, tud magyarul, németül, románul. Csakis vidékre megy. Cím: vidéki leány, Budapest VIII., Magdolna-utca 38 szám. 5355.

Házvezetőnőnek ajánlkozik egy intelligens 45 éves úri nő, ki a háztartás minden ágában teljesen jártas. Cím: Lutter Károlyné. Ipoly-Damásd. Hont-megyé.

Villa X-dik kerületben 7 hold parkban 5 szoba, veranda mellékhelyiségekkel kiadó. Ertekezés IV., Havas-utca 7. házfelügyelőnél. 3148

Kiadó lakás. Két utcái szoba erkélyvel, egy kisebb szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló modern első emeleti lakás kiadó augusztusra. Madách-utca 4. sz. 10582

Elegánsan butorozott két egymásba nyíló utcái szoba, háló uri szoba, lépcsőházi, elő és fürdőszoba villanyvilágítással új házban azonnal kiadó. Röck Szilárd-utca 23. I. I. 10384

Allást, mellékfoglalkozást keresőknek jövedelmező kereset kínálkozik egy előkező, népszerű, lukratív kézviselést átvételre által. Ajánlatok Postafiók 151. sz. Budapest alatt czimzendők.

Eladó 360 hold, dunántul, Budapesthez közel, sík, szép úri lakkal, 200 hold vetéssel, gazdag felszereléssel, 90,000 frt Gianone Budapest-Zuglói, Hajcsár-ut 135 szám. 534

Pénz-kölcsönt kiegészítünk öt évtől 80 évig köztisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legelőbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kiegészítünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyéneknek 1-2 kezesrel. Értékpapírra, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélben, válaszlevélben ellenében díjtalanul nyújt. Gerő Testvérek, törvényeszközleg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kereszt-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanítt 20 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglaltatik. 25122

Májusi csemege-juhturót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók % mellett dolgozhatnak. **Felső-magyarországi hegyi juhturógyár Nagy-Szalabos Gyömrőm.**

Balaton-Füreden a Hercegh-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-főszobával, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a fűredi fürdőigazgatóságnál vagy Budapestben, IV., Molnár-utca 22 a házmesternél.

Polgáriszkolai igazgatói állást szerzek azon okleveles izraelita tabárnak, ki leányomat, állásn levő polgáriszkolai tanítónőt feleségül veszi. Hozomány tízezer korona. Pályázhat teljesen vagyonalan állásnékül is. Részletes ajánlatok „Díre kornak 1927” kiadóba. 5354

Zálogcédulákat, brilliánokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brilliantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER IZIDOR,** Sip-utca 8. 26316

Ki a YES-OUI-SI ezimű lapot megrendeli, látva minden megrendelését nélkül és anélkül is

angol és francia nyelveket alaposan megtanulhat. Előfizetési ár negyvenkoronát minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket előford és mutatványzókat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrassy-út 97. szám.

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabitható ebédasztal, egy üzleti pult márványlappal és több más butordarab költözéskor miatt azonnal eladó. Kmetty-u, 18 II. 19.

Komptoirista. ki a magyar és német levezetésben teljesen jártas, feleltetik Horvát nyelvet bíró előnyben részesül. Írásbeli ajánlat elhozandó. Steinreich, Károly-körút 19

Perfekt könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg a Beraktározási vállalat olcsóságait, hol a visszamaradt tárgyak rendkívül olcsón eladtnak. Ugyanott elvállalnak butort beraktározásra s kívánatra 8% kamat mellett előleg is adatik. Beraktározási vállalat (Zöldfa-utca) most Veress Pálné-utca 12 sz. 26502.

Rákóczi permetező gyár áraport ingyen küld Czeglédről, romolhatatlan permetező gépeiről. 3548

The Berlitz School nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, kölygek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy írtakkal semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

Önök övni kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok czrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levél bérlegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 247. Lindenstr. 50.

Butor: Urasági lakberendezések háló-, ebéd- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Füdes B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Ajtók ablakok, VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál Bpest, V., Csáty-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-körút közelében.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, magánvizsgálatra, gimnáziumi előkészítőre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kerék. 25465

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással, Kapuvárcsatorák, kertkeresetek, keramittalapok, Kohlheimi, lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór,** építlet-bontás vállalkozó Budapest, Madár-u. 78-74. Fiók üzlet Sziget-ut 6.

Aki pályáján boldogni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KALMAN,** Mátya-tér 17. sz. 276

PÉNZ kölcsön ügyekben forduljon bizalommal **Heller és Márkus** bankházhoz VI., Nagymező-utca 21/a.

Gőzcséplőgépek lokomobilok, szalmakazalók, benzinnmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Cseresznye körtelmek. Seifried Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre szolid árak és legkedvezőbb feltételek mellett. Fővárosi igazgatósággal

Liszt István Bpest, IV., Koronaherceg-u. 2 (Kigyó-tér sarkán) **butorraktárban.** Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékek barkinek 60 fillér ellen franko elküldjük

Építkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodnyépesi Roda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtan és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Polgári iskolai realiskolai és gimnázium vizsgákra legelőbb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömör-ut 8. I. em. 3. 26332

Zálogcédulákat, brilliánokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brilliantokért többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. **SINGER JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

BUTOR Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszűrő és villanyos csillárak, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók **Basch Soma** butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Valódi Magyar Szakácskönyv, Irta Zilahy Ágnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részrel bővült kiadás. Ára szép beállításban 3.60 kor. A betettekrol. Gyümölcs, főzelék és saláta épen való eltarása. A legújabb tapasztalatok után írta Zilahy Ágnes. Ára kötte 1.20 kor. **Modern Konyha,** Irta Kovacs Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner kiadása Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Alkalmi zongoravétel rövid **Bösendorfer-Ehrbar** kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók. Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi hangszer-telepén Budapest, Király-u. 53. szám.

BUTOR új és használt modern háló-, ebéd-, ural-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket veszünk és eladunk. **GROSZ SÁNDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2. **Az orsz. zeneakadémiaival szembe.** TELEFON 14-09

Információk hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhető **Horvát Márkus** magántudakozó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kintünön szervezett levelezői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmákban kintünön bevezetve. Elsőrang referenciák. — Szolig, coulans kiszolgálás. — Bejegyzelt cég. Telefon 70-57. 820

Pénzkölcsönt budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselői kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állásu egyének kezés nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönöket konvertálók **Általános Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-ut 36. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

15 korona
3 maradék férfiruha szövet.
szürke, barna és drapp. a maradékok 3 méteresek egy férfiruhára elegendő, szétküldi utánvétellel
Az Orsz. Posztókv. Áruház.
Budapest, Rottenbiller-u. 40. sz. Minták nem küldetnek.

Börszekipar börsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Gyorsírás!! Gépírás Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépírás az összes használatban levő írógéprendszerre. — A tanfolyamok vizsgalatai a parlamenti gyorsíró főnökek elnöksége alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozní lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

BUTOROK háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá ural-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kazinczy-utca sarok.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyom attott a „Globus” műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság körforgógépein Budapest. Aradi-utca 8.